

ماهنامه علمی، تحلیلی و خبری
سال دوم - شماره بیست و یکم - مهر ماه ۱۳۹۷
قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

Jahane Madan

جهان معادن

WWW.JAHANEMADAN.COM

بررسی هشدار شدید انجمن معادن زغالسنگ ایران در گفتگو با مدیران و کارشناسان؛

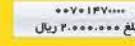
بحران تعطیلی در انتظار معادن زغالسنگ

خدمات بدون کارت

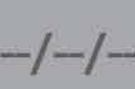
برداشت وجه کارت پاسارگاد (بدون کارت)
توسط خودپرداز بانک پاسارگاد

مرحله دوم

- ۱ مراجعه به خودپرداز
- ۲ دکمه تأیید و منوی برداشت وجه بدون کارت
- ۳ وارد کردن کد ملی و مبلغ درخواستی
- ۴ وارد کردن رمز سوم و برداشت وجه

مرحله اول

- ۱ ورود به سامانه بانکداری مجازی
- ۲ منوی کارت و انتخاب گزینه برداشت وجه بدون کارت
- ۳ انتخاب کارت و تخصیص رمز سوم
- ۴ تاریخ انقضای رمز سوم

www.bpi.ir

مرکز مشاوره و اطلاع رسانی: ۰۲۱-۸۲۸۹۰

طرح ۶۷

✓ اعطای تسهیلات تا سقف ۲ میلیارد ریال

✓ با نرخ ۶٪

✓ ۴۸ ساعته، بدون ضامن

راستد احمد لرحمن لرام

جهان معدن

Jahane Madan

ماهنامه علمی، تحلیلی و خبری
شماره بیست و یکم / مهر ماه ۱۳۹۷

رئیس شورای سیاست گذاری و علمی:

مسلم دریه

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

نعمت اله شهبازی

مشاور مدیر مسئول:

نوید رضا احمدی

شورای مشورتی:

شهناز نوایی، سعید صمدی، هوشنگ اسدی
مهدی رحمانپور، مرتضی شناور، حسین اصلی، شهرام هاشمی

دبیر تحریریه:

معصومه صالحی

تحریریه:

طاهره گودرزی، اکرم شعبانی، جواد فلاح، سارا سعیدی فرزانی
مصطفی قدم خیر، فهیمه الوندی

امور هنری و گرافیک:

مرتضی طهوری

ویراستار:

ماهر مهرولی

ارتباطات و بازرگانی:

طاهره گودرزی

نشانی:

تهران، میدان هفت تیر خیابان قائم مقام، کوچه سام - پلاک ۵

تلفن: ۸۸۲۹۲۲۲ - ۸۶۰۷۳۶۶۲

پست الکترونیک: jahanemadanmonthly@gmail.com

وب سایت: www.jahanemadan.com

چاپ: خاتم نو

ناظر چاپ: ضیاء فاطمی

اخبار معدن و صنایع معدنی را در سایت «جهان معدن» بخوانید

فعالان بخش معدن و صنایع معدنی می توانند اخبار مهم مرتبط با واحد متبوع خود را برای درج در سایت خبری جهان معدن ارسال کنند. علاقمندان می توانند اخبار و گزارش های خود را به آدرس تلگرامی @jahanemadanmonthly ارسال و در صورت لزوم برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۲۱۸۶۰۷۳۶۶۲ تماس بگیرند. آدرس سایت خبری جهان معدن WWW.JAHANEMADAN.COM است.

تولید کنندگان زغالسنگ بطور رسمی هشدار دادند:

بحران ورشکستگی و
تعطیلی به معادن
زغالسنگ رسید

یزدی زاده مطرح کرد:

تاکید بر ورود دولت برای حل مشکل
زغالسنگی ها با ذوب آهنی ها

۹

دکتر سرقینی:

مشکل تولید کنندگان زغالسنگ
با ذوب آهن به زودی حل می شود

۸

بازوی پژوهشی مجلس بررسی کرد:

چالش معدنکاری زغالسنگ در ایران

۶

مهندس اشرف سمنانی:

زغالسنگ هم مانند حامل های
انرژی مشمول یارانه شود

۱۷

رئیس خانه معدن ایران تاکید کرد:
توجه به صادرات زغالسنگ
برای خروج از بحران

۱۲

در میزگرد تخصصی «چالش ها و
فرصت های صنعت مس» با موضوع
مداخله دولت در بازار بررسی شد:

پاشنه آشیل
فلز سرخ در بورس

۳۲

دبیر انجمن زغالسنگ ایران:
هیچ یک از قول و قرارها
برای حل مشکلات معادن
زغالسنگ عملی نشده است

۱۴

سعد محمدی تاکید کرد:
صادرات و رقابت پذیری؛
دغدغه صنایع فولاد

۲۸

مؤذنی رئیس هیات مدیره
زغالسنگ پروده طبس عنوان کرد:
ضرورت ایجاد تقارن
بین قیمت های داخلی و
جهانی زغالسنگ

۲۵

مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران:

عرضه زغالسنگ در بورس بهترین گزینه
برای تعیین قیمت است

۱۰

در مراسم تکریم و معارفه مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه
عنوان شد:

رشد تولید و صادرات
فولاد کشور به رغم تحریم های خارجی

۴۰

عضو هیات نمایندگان
اتاق ایران تشریح کرد:

زنگ خطر تعطیلی
معادن با
خودتحریمی ها

۲۴

آثار استیضاح وزیر صمت و تحریم ها
بر نمایشگاه ماینکس ۲۰۱۸

افتتاح هفتمین نمایشگاه ماینکس
در غیاب مقامات ارشد

۴۹

۲۷

حیدر مستخدمین حسینی مطرح کرد:
نجات اقتصاد از معاملات حواله ای

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس تاکید کرد:
لزوم تمرکز معاملات زنجیره تولید
در بورس

۲۹

دکتر احمدی کارشناس ارشد اقتصاد معدن:
معدنکاری سنتی باروش ها
و تجهیزات روسی بالای جان
زغالسنگی هاشده است

۲۲

دکتر بینا بصیرانی:
بورس های کالایی در شفافیت
معاملات و قیمت زغالسنگ
تأثیر بسزایی دارند

۱۸

نعمت‌اله شهبازی
مدیرمسئول

بحران معادن زغالسنگ را جدی بگیریم

هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران اخیراً در پانزدهمین جلسه این انجمن که با حضور اعضا و تولیدکنندگان بزرگ زغالسنگ کشور برگزار شد، در خصوص تعطیلی معادن زغالسنگ در آینده‌ای نزدیک هشدار داد. به عقیده آنها از یک سو با توجه به افزایش هزینه‌های تولید و از سوی دیگر به دلیل ثابت ماندن قیمت زغالسنگ و تعیین قیمت به صورت دستوری؛ تولیدکنندگان زغالسنگ با مشکلات متعددی مواجه شده‌اند و به گفته آنان در صورتی که ظرف روزهای آتی نحوه تعیین قیمت فروش زغالسنگ منطقی نشود و این مشکل برطرف نگردد؛ دیگر قادر به تداوم فعالیت و تولید و ارسال زغالسنگ به مقصد شرکت ذوب آهن اصفهان نخواهند بود و عملاً در ورطه ورشکستگی قرار گرفته و ناچار به تعطیلی معادن خود خواهند شد.

بدیهی است که این چالش اگرچه در وهله اول گریبان معدنکاران زغالسنگ را گرفته است، اما بی تردید در صورت بروز هر گونه تعطیلی یا توقف فعالیت در معادن زغالسنگ، صنایع تولید فولاد به روش کوره بلند و در راس آنها کارخانه ذوب آهن اصفهان با ده‌ها هزار کارگر و حجم بالایی از تولید، دچار چالش جدی در تامین مواد اولیه اصلی خود یعنی زغالسنگ خواهند شد که تبعات و پیامدهای منفی بزرگی را برای بازار محصولات فولادی کشور به دنبال خواهد داشت.

تأسف بارتر اینکه اعضا انجمن تولیدکنندگان زغالسنگ ایران در جلسه اخیر خود، از نتیجه نگرفتن نامه نگاری‌ها و پیگیری‌های انجمن با مقامات ذریع در این خصوص به طور شدید گلایه داشته و خواستار تسریع در اصلاح نحوه تعیین نرخ زغالسنگ برای ۶ ماهه دوم سال جاری شدند. به گفته آنها این انجمن طی ماه‌های اخیر مکاتبات متعددی با وزارت صنعت، معدن و تجارت و ذوب آهن اصفهان برای اصلاح نرخ زغالسنگ انجام داده، اما تاکنون نتیجه‌ای به همراه نداشته است و لذا معتقدند که در صورت واقعی نشدن قیمت زغالسنگ علیرغم میل باطنی، ارسال زغالسنگ به ذوب آهن اصفهان را قطع خواهند کرد! البته مقامات ارشد وزارت صمت و ذوب آهن اصفهان در گفت و گو با خبرنگاران ما بر این عقیده‌اند که مشکلات این بخش در حال برطرف شدن است، اما ظاهراً هنوز اقدام عملی در این خصوص صورت نگرفته است.

مطابق آمار، کشور ما از حدود یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تن ذخیره قطعی و ۴ میلیارد تن ذخیره احتمالی زغالسنگ برخوردار است و ۱/۵ میلیون تن کنسانتره و ۲ میلیون تن زغال خام در کشور تولید می‌شود و برنامه ریزی شده است که طی چهار سال آینده این میزان تولید به ۲/۵ تا ۳ میلیون تن کنسانتره افزایش یابد. همچنین گفته می‌شود سال گذشته تعداد معادن زغالسنگ ۱۹۱ معدن بوده که از این تعداد ۱۲۳ معدن فعال، ۶۵ معدن غیرفعال و سه معدن هم در حال تجهیز هستند. از لحاظ میزان اشتغالزایی معادن زغالسنگ نیز گفته می‌شود حدود ۱۸ هزار نفر به طور مستقیم در استخراج زغالسنگ فعالیت می‌کنند. ایران در بین تولیدکنندگان زغال کک شو رتبه ۱۸ و در بین تولیدکنندگان زغالسنگ حرارتی رتبه ۴۴ را دارد.

در حدود دو دهه قبل نحوه قیمت گذاری اغلب محصولات فلزی و معدنی به صورت دستوری بود که طی سال‌های اخیر با توجه به زیان‌ها و مشکلات واحدهای فولادسازی در اثر قیمت گذاری دستوری، برای آزادسازی و منطقی شدن قیمت محصولات فولادی چاره جویی شد و سالیانست که قیمت محصولات فولادی تقریباً بر اساس مکانیزم عرضه و تقاضا و شرایط بازار در بورس کالا تعیین می‌شود؛ لذا صنایع فولاد از سودهای به مراتب بهتری برخوردارند؛ به گونه‌ای که شاهد رشد و توسعه روز افزون ظرفیت‌ها و تعداد واحدهای فولادسازی در کشور هستیم.

این در حالی است که مواد معدنی مصرفی توسط کارخانه‌های فولادسازی از جمله زغالسنگ همچنان از قیمت‌های دستوری تبعیت می‌کند. بنابراین اکنون نیز با توجه به نوسانات نرخ ارز و افزایش هزینه‌های تولید و تورمی که در بهای تمام شده تولید این مواد معدنی نظیر زغالسنگ ایجاد شده است و همچنین افزایش هزینه‌های سرمایه‌گذاری جدید برای تجهیز این معادن، تولیدکنندگان این محصول این روزها با بحران جدی رو به رو هستند؛ به گونه‌ای که در مورد تعطیلی واحدهای تولیدی خود هشدار داده‌اند. لذا ضروری است تا با تصمیم‌گیری منطقی و منصفانه در این خصوص و ارائه راهکارهایی کاربردی در جهت حمایت از تولیدکنندگان زغالسنگ اقدام شود.

بر همین اساس این تولیدکنندگان معتقدند که باید قیمت‌های زغالسنگ نیز همانند محصولات فولادی همسو با قیمت‌های جهانی و نرخ ارز تعیین گردد. همچنین برخی نیز بر این باورند که برای حمایت از این معادن مانند حامل‌های انرژی باید دولت پارانه‌ای را تخصیص دهد.

در هر صورت تولیدکنندگان زغالسنگ بر این عقیده‌اند که مقامات دولتی همیشه نسبت به حل مشکلات و رسیدگی به وضعیت آنها امیدواری می‌دهند، اما در عمل چیزی که مشاهده می‌شود تداوم مشکلات و حتی افزایش آنهاست. از این رو به صراحت تأکید می‌کنند بهتر است برای حل مشکلات موجود زمان مشخصی تعیین گردد و تنها به وعده دادن اکتفا نشود؛ چراکه به گفته تولیدکنندگان زغالسنگ اگر هر چه سریع‌تر نسبت به حل مشکلات مذکور اقدام نشود، نه تنها امکان ادامه فعالیت و توسعه این صنعت میسر نخواهد بود؛ بلکه با توجه به شکاف قابل توجه تقاضای داخلی نسبت به عرضه آن و تحریم‌های خارجی برای واردات زغالسنگ و بالا بودن قیمت زغالسنگ وارداتی؛ صنعت فولاد کوره بلند کشور دچار مشکلات جدی در تامین مواد اولیه و اساسی خود می‌شود و بدینگونه روند تولید و اشتغال فعالان این بخش نیز با چالش جدی مواجه خواهد شد.

تولیدکنندگان زغالسنگ بطور رسمی هشدار دادند؛

معادن زغالسنگ در آستانه بحران ورشکستگی و تعطیلی

تعیین نرخ زغالسنگ انجام داد و نهایتاً در جلسه مورخ ۷ مهر ماه اعلام کرد در صورت واقعی نشدن قیمت زغالسنگ علیرغم میل باطنی ارسال زغالسنگ به ذوب آهن اصفهان را قطع خواهد کرد و در طول ۳ هفته اخیر مکاتبات و مذاکرات متعددی با ذوب آهن و وزارت صمت برای جلوگیری از بروز بحران انجام داد، اما نهایتاً به نتیجه ای نرسد.

هیات مدیره انجمن زغالسنگ به اتفاق آرا تصمیم گرفت علیرغم میل باطنی برای پرهیز از زیاندهی بیشتر معادن زغالسنگ ارسال زغالسنگ به ذوب آهن اصفهان را تا تعیین تکلیف قیمت واقعی زغالسنگ را قطع کند و مراتب به اطلاع مدیرعامل ذوب آهن اصفهان و وزارت صمت رسید.

شرکت ذوب آهن اصفهان نخواهند بود.

تصمیم آخر انجمن زغالسنگ

در خصوص واقعی شدن نرخ زغالسنگ

در همین راستا و با توجه به اینکه نامه نگاری ها و پیگیری های انجمن زغالسنگ ایران در این خصوص به نتیجه مطلوبی نرسید؛ جلسه هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران مورخ ۲۰ مهر ماه با حضور تولیدکنندگان عمده زغالسنگ کشور که بیش از ۹۰ درصد تولید زغال کشور را پوشش می دهند، برای تعیین تکلیف نرخ زغالسنگ طی ۶ ماهه دوم سال جاری تشکیل شد.

انجمن زغالسنگ طی ماه های اخیر مکاتبات متعددی با وزارت صنعت، معدن و تجارت برای

پانزدهمین جلسه هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران در حالی با حضور اعضا و تولیدکنندگان بزرگ زغالسنگ کشور

برگزار شد که حضاران در این جلسه در خصوص تعطیلی معادن زغالسنگ تا پایان مهرماه هشدار دادند. هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران در این جلسه مصوب کردند با توجه به افزایش هزینه های معادن و نرم جهانی قیمت زغالسنگ و شمش فولاد و همچنین بررسی های اقتصادی انجام شده، قیمت پایه کنسانتره زغالسنگ تولیدی را بر مبنای بهای ۳۰ درصد شمش فولاد تعیین کنند و در صورتی که تا آخر مهرماه قراردادهای فروش با شرکت ذوب آهن اصفهان اصلاح نشود؛ از تاریخ ۳۰ مهر قادر به تداوم فعالیت و تولید و ارسال زغالسنگ به مقصد

شماره: ۹۷/۸۵۹۷
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۹/۲۰
پوست:

انجمن زغالسنگ ایران
Iran Coal Association

تهران - خیابان استادیات لاهی - کوی پد، پلاک ۵
تلفن: ۸۸۸-۸۸۸۸ - ۸۸۸-۸۸۸۸
فاکس: ۸۸۸-۸۸۸۱

به نام خدا

صورت جلسه پانزدهمین جلسه انجمن زغالسنگ ایران

پانزدهمین جلسه هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران رأس ساعت ۱۰ صبح مورخ ۹۷/۷/۱۸ با حضور اعضاء و تولیدکنندگان بزرگ زغالسنگ کشور تشکیل گردید. در ابتدای جلسه درخصوص افزایش هزینه های تولیدی بحث مفصلی انجام شد و مشخص گردید تجهیزات معادن شامل ریل، آرک، لگوموتو، خوندجات، تجهیزات استخراج، تجهیزات برش زغال و مکانیزاسیون و تجهیزات ایمنی افزایش قیمت بیش از ۱۵۰٪ داشته و این افزایش قیمت علاوه بر بحران اقتصادی و تولیدی، ایمنی معادن را نیز تحت تاثیر قرار داده است.

انجمن زغالسنگ درخصوص بحران فوق در پانزدهمین جلسه تصمیم گرفت در صورتیکه تا آخر مهرماه نرخ قراردادهای فروش زغالسنگ اصلاح نگردد از تاریخ ۹۷/۷/۳۰ قادر به تداوم فعالیت و تولید و ارسال زغالسنگ به مقصد ذوب آهن اصفهان نخواهند بود.

با عنایت به اینکه در ۳ هفته اخیر مکاتبات و مذاکرات متعددی با ذوب آهن، وزارت صمت انجام شده است نتیجه مشخص نداشت است انجمن زغالسنگ ایران در جهت جلوگیری از زیان بیشتر معادن و کاهش ضربه ایمنی معادن تصمیم جلسه پانزدهم را اجرایی نموده و با کمال تأسف و غم میل باطنی اژدرال آیتامه سال ۱۳۹۷ قادر به تداوم تحویل زغالسنگ به ذوب آهن اصفهان نخواهند بود.

اعضای حاضر در جلسه:

محمد مجتهد زاده
رئیس انجمن و مدیرعامل شرکت معدنی
سامان مرغانی
مدیرعامل شرکت زغالسنگ کرمان
محسن هاشمی زاده
عضو هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران
مصطفی تاجیچی
عضو هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران
علی نصیری
مدیرعامل شرکت زغالسنگ شاهرود
علی باقری
مدیرعامل شرکت سامان سوادکوه
سید صمدی
دیر انجمن زغالسنگ ایران

رمضان کرانی
نائب رئیس انجمن و مدیرعامل شرکت زغالسنگ پروده طیس
حسن منصوری
عضو هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران
احمد دادوند
عضو هیات مدیره انجمن و مدیرعامل شرکت نکادو
ناصر هاشمی
مدیرعامل شرکت زغالسنگ پروده طیس
پیتا بهیرانی
عضو هیات مدیره و مدیرعامل شرکت زغالسنگ آجیه اسپهان
حبیب اله صادقی
بازرس انجمن زغالسنگ ایران

شماره: ۹۷/۸۵۹۷
تاریخ: ۱۳۹۷/۰۹/۲۰
پوست:

انجمن زغالسنگ ایران
Iran Coal Association

تهران - خیابان استادیات لاهی - کوی پد، پلاک ۵
تلفن: ۸۸۸-۸۸۸۸ - ۸۸۸-۸۸۸۸
فاکس: ۸۸۸-۸۸۸۱

به نام خدا

صورت جلسه پانزدهمین جلسه انجمن زغالسنگ ایران

پانزدهمین جلسه هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران رأس ساعت ۱۰ صبح مورخ ۹۷/۷/۱۸ با حضور اعضاء و تولیدکنندگان بزرگ زغالسنگ کشور تشکیل گردید. در ابتدای جلسه درخصوص افزایش هزینه های تولیدی بحث مفصلی انجام شد و مشخص گردید تجهیزات معادن شامل ریل، آرک، لگوموتو، خوندجات، تجهیزات استخراج، تجهیزات برش زغال و مکانیزاسیون و تجهیزات ایمنی افزایش قیمت بیش از ۱۵۰٪ داشته و این افزایش قیمت علاوه بر بحران اقتصادی و تولیدی، ایمنی معادن را نیز تحت تاثیر قرار داده است.

انجمن زغالسنگ درخصوص بحران فوق با مدیرعامل ذوب آهن اصفهان جهت انعقاد قرارداد بر مبنای نرخ های جدید مکاتبه نموده که پاسخی دریافت نشده است.

لذا در جهت پرهیز از مشکلات معدنی و بخصوص جلوگیری از بروز حوادث ایمنی مقرر گردید انجمن زغالسنگ ایران طی مکتوبی به مدیرعامل ذوب آهن اصفهان اعلام نماید که در صورتیکه تا آخر مهرماه قراردادهای فروش زغالسنگ براساس ۲۰٪ قیمت شمش فولاد خوزستان اصلاح نگردد با کمال تأسف و غم میل باطنی از تاریخ ۹۷/۷/۳۰ قادر به تداوم فعالیت و تولید و ارسال زغالسنگ به مقصد ذوب آهن اصفهان نخواهند بود.

اعضای حاضر در جلسه:

محمد مجتهد زاده
رئیس انجمن و مدیرعامل شرکت معدنی
سامان مرغانی
مدیرعامل شرکت زغالسنگ کرمان
محسن هاشمی زاده
عضو هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران
مصطفی تاجیچی
عضو هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران
علی نصیری
مدیرعامل شرکت زغالسنگ شاهرود
علی باقری
مدیرعامل شرکت سامان سوادکوه
سید صمدی
دیر انجمن زغالسنگ ایران

رمضان کرانی
نائب رئیس انجمن و مدیرعامل شرکت زغالسنگ پروده طیس
حسن منصوری
عضو هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران
احمد دادوند
عضو هیات مدیره انجمن و مدیرعامل شرکت نکادو
ناصر هاشمی
مدیرعامل شرکت زغالسنگ پروده طیس
پیتا بهیرانی
عضو هیات مدیره و مدیرعامل شرکت زغالسنگ آجیه اسپهان
حبیب اله صادقی
بازرس انجمن زغالسنگ ایران

بازوی پژوهشی مجلس بررسی کرد؛

چالش‌های معدنکاری زغالسنگ در ایران

حمایت از توسعه صنایع مصرف کننده زغالسنگ و تنوع بخشی به سبد انرژی کشور به منظور خروج بازار مصرف زغالسنگ در کشور از حالت انحصاری و امکان ورود به بورس کالا از جمله راهکارهای ارائه شده در این زمینه به شمار می روند.

بر مبنای گزارش ارائه شده از سوی آژانس بین المللی انرژی با عنوان «چشم انداز انرژی جهان ۲۰۱۷» در سال ۲۰۴۰ علاوه بر سرمایه گذاری کشورهای پیش‌تاز با حمایت های دولتی در عرصه منابع انرژی تجدیدپذیر، حداقل تا سه دهه آینده همچنان از سوخت های فسیلی از جمله زغالسنگ استفاده خواهد شد و این منابع جزو مهمترین منابع تامین انرژی دنیا باقی می ماند. همچنین این گزارش پیش بینی می کند که میزان تولید برق از طریق زغالسنگ تا سال ۲۰۴۰ با رشد ۱۰ درصدی همراه خواهد بود و از ۹/۴۱ تریلیون کیلووات ساعت در سال ۲۰۱۵ به ۱۰/۳۹ تریلیون کیلووات ساعت در سال ۲۰۴۰ خواهد رسید.

بنابراین تا سه دهه آینده زغالسنگ به عنوان یکی از منابع اصلی تولید برق جهان به حساب می آید و سرمایه گذاری برای استخراج این ماده معدنی همچنان ادامه دارد. ارزیابی ها نشان می دهد متوسط میزان تولید جهانی از معادن زغالسنگ در حال حاضر ۰/۸ درصد ذخایر معدنی است که این میزان در ایران حدود ۰/۱ درصد یا به عبارتی یک هشتم تولید جهانی است.

چشم انداز معادن زغالسنگ

بررسی ها حاکی از آن است که سهم زغالسنگ در تغییرات آب و هوایی با به خطر انداختن سلامت عمومی (آلودگی هوا) و محیط زیست افزایش یافته است.

این عوامل باعث شده اند که دولت ها قوانین و سیاست های سخت گیرانه ای برای استفاده از زغالسنگ وضع کنند که مجموع این سیاست ها تاثیرات جدی در سرمایه گذاری در این حوزه ایجاد کرده است. این در حالی است که حذف تدریجی زغالسنگ به عنوان یک منبع انرژی در کشورهای توسعه یافته از نظر اقتصادی توجیه پذیر است، اما کنار گذاشتن این ماده به

معدنکاران زغالسنگ طی سال های اخیر با مشکلات عدیده ای مواجه بوده اند که از جمله آنها می توان به نبود روشی شفاف برای تعیین قیمت زغالسنگ، وجود خریدار انحصاری، مطالبات معوق معدنکاران زغالسنگ، هزینه های بالای استخراج معادن و استفاده از تکنولوژی و ماشین آلات سنتی اشاره کرد. علاوه بر این چالش ها؛ مصرف کنندگان داخلی زغالسنگ نیز بر این باورند که کیفیت زغالسنگ داخلی استاندارد های فنی مورد نظر را برای فرآیند تولید فولاد به روش کوره بلند تامین نمی کند. از سوی دیگر مسائل و مشکلات موجود در حوزه معدنکاری زغالسنگ از جمله چگونگی واگذاری معادن دولتی، سرمایه گذاری در این بخش را با دست اندازهای جدی مواجه کرده است.

بر اساس گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن این مرکز در گزارشی با عنوان «بررسی چالش های معدنکاری زغالسنگ ایران» آورده است؛ ایران از نظر ذخایر زغالسنگ حدود ۱ درصد ذخایر دنیا را به خود اختصاص داده؛ به طوری که ذخایر زمین شناسی زغالسنگ در ایران حدود ۱۴-۱۱ میلیارد تن و ذخایر قطعی حدود ۱/۱ میلیارد تن است. زغالسنگ در دو نوع حرارتی و کک شو عرضه می شود که بزرگترین مصرف کننده زغالسنگ کک شو در ایران؛ شرکت ذوب آهن اصفهان است.

«بازوی پژوهشی مجلس» در این گزارش ضمن بررسی چالش های حوزه معادن زغالسنگ؛ راهکارهایی برای برطرف شدن مشکلات این بخش ارائه کرده است. تدوین اجرای استراتژیک جامع معادن و صنایع وابسته به زغالسنگ برای ایجاد فضای امن سرمایه گذاری، تدوین روشی شفاف برای قیمت گذاری زغالسنگ از سوی کارگروه های تخصصی و مستقل، استفاده از ظرفیت های بخش خصوصی واقعی در استخراج و فرآوری زغالسنگ، کنترل موردی تعرفه واردات زغالسنگ، حمایت های دولتی از تولیدکنندگان و مصرف کنندگان زغالسنگ در کاهش هزینه های تولید و افزایش بهره وری،

عنوان منبع انرژی در کشورهای در حال توسعه بدون همکاری و مشارکت کشورهای توسعه یافته بعید به نظر می رسد.

اما سیاست های راهبردی در حوزه زغالسنگ در ایران نسبت به دنیا متفاوت است. در ایران به دلیل وجود منابع عظیم نفت و گاز توجه به سرمایه گذاری و توسعه بخش زغالسنگ مغفول مانده است. وجود منابع گاز طبیعی و سیاست های توسعه صنعت فولاد کشور باعث شده است که تنها تولیدکننده های فولاد به روش کوره بلند به شرکت ذوب آهن اصفهان و گروه میدکو (در حال احداث) محدود شوند. در این میان فعالیت معادن زغالسنگ کشور به منظور تامین ماده اولیه کارخانه تولیدی فولاد موجب اشتغالزایی برای ۳۰ هزار نفر شده که عدد قابل توجهی است.

از طرفی دیگر نبود نیروگاه های زغالی در کشور عمده مصرف زغالسنگ حرارتی را کاهش داده است و تنها بخشی به کشورهایی مانند ترکیه صادر می شود. همچنین نبود استراتژی مدون در بخش معدن باعث کاهش جذابیت سرمایه گذاری در این بخش و به طور خاص معادن زغالسنگ شده است. کشورهای توسعه یافته چشم انداز مشخصی برای معادن خود ترسیم کرده اند و با اتخاذ سیاست های راهبردی، مسیر سرمایه گذاری و توسعه معادن و صنایع معدنی را مشخص می کنند. با این حال باید توجه داشت تنها کاربرد زغالسنگ برای تولید انرژی و فولادسازی نیست و کاربردهای دیگری نیز دارد. تمرکز بر کاربردهای دیگر زغالسنگ اهمیت استخراج این ماده معدنی را نشان می دهد و می تواند بخشی از چالش های معدنکاران را مرتفع کند. از سوی دیگر به دلیل استفاده محدود در کاربردهای با ارزش افزوده بالا امکان تحقق سیاست های مبتنی بر توسعه پایدار نیز فراهم می شود.

چالش های معدنکاری

زغالسنگ از جنبه کاربردی به سه نوع زغالسنگ حرارتی، کک شو (متالورژیکی) و زغالسنگ با قابلیت تبدیل به نفت و گاز تقسیم می شود. عمده مصرف کنندگان زغالسنگ نیروگاه ها و کارخانه های فولادسازی هستند. مهمترین کاربرد زغالسنگ در جهان در نیروگاه ها است و از دیدگاه انرژی چشم اندازهای بسیار زیادی برای استفاده از این فرآورده معدنی تدوین شده است که استراتژی کشورهای برای مصرف آن در حوزه انرژی را نشان می دهد. در ایران با توجه به وجود منابع سرشار نفت و گاز و سیاست های کلی کشور رغبتی برای تاسیس و سرمایه گذاری جهت احداث نیروگاه های زغال سوز وجود نداشته و تنها یک پروژه نیروگاهی زغال سوز در کشور در حال اجراست که آغاز عملیات اجرایی و بهره برداری از آن

منتظر تامین سرمایه پروژه است، اما زیرساخت های نیروگاه عمدتاً عملیاتی شده است.

به همین دلیل از دیدگاه انرژی در ایران اهمیت چندانی به زغالسنگ داده نشده و عمده مصرف زغالسنگ کک شو فقط به کارخانه ذوب آهن اصفهان اختصاص داده شده است که در آن از روش کوره بلند؛ فولاد و محصولات فولادی تولید می شود. این در حالی است که وجود خریدار انحصاری زغالسنگ کک شو برای معدنکاران زغالسنگ مشکلات عدیده ای را ایجاد کرده است که ضمن عدم امکان ورود زغالسنگ به بورس کالا، عموماً اختلاف نظر زیادی در قیمت گذاری این ماده معدنی وجود داشته است. از مهمترین چالش های ۵ سال اخیر معدنکاران زغالسنگ می توان به نبود معیار شفاف برای تعیین قیمت زغالسنگ، ایمنی پایین معادن، عدم به کارگیری تکنولوژی و ماشین آلات روز دنیا در بهره برداری از معادن برای تولید کنسانتره زغالسنگ با کیفیت قابل قبول و ویژگی های زمین شناسی معادن زغالسنگ ایران اشاره کرد.

راهکارها

ارزیابی ها نشان می دهد در کشورهای دارای معادن زغالسنگ حمایت های متنوعی از معدنکاران زغالسنگ به عمل می آید که اعطای تسهیلات، بیمه و معافیت های مالیاتی از جمله این حمایت ها به شمار می روند. در ایران استراتژی شفاف و مدونی برای بخش معادن زغالسنگ و صنایع وابسته به آن وجود ندارد که همین موضوع ادامه حیات این معادن را در هاله ای از ابهام قرار داده است.

تهیه و تدوین استراتژی بخش معدن و به تبع آن روشن شدن وضعیت معدنکاری زغالسنگ در کشور می تواند در تصمیم گیری ها و تصمیم سازی ها موثر باشد. در این میان راهکارهای کوتاه مدتی همچون «ارائه بسته های حمایتی توسط دولت»، «تشکیل کارگروه مستقل برای تعیین روش شفاف قیمت گذاری کنسانتره زغالسنگ»، «کنترل تعرفه واردات و حمایت از مصرف کنندگان زغالسنگ» و «مشوق های مالیاتی برای مصرف کنندگان زغالسنگ داخلی» می تواند موانع پیش روی توسعه این ماده معدنی را از میان بردارد. بر اساس ارزیابی های صورت گرفته راهکارهای بلند مدتی نیز مانند «تدوین استراتژی جامع معادن و صنایع معدنی»، «واگذاری معادن زغالسنگ به بخش خصوصی واقعی»، «حمایت از صادرات زغالسنگ»، «توجه به سایر کاربردهای زغالسنگ» و «تنوع بخشی به سبد تولید انرژی در کشور» می تواند پاسخگوی برخی موانع باشد.^۲

دکتر سرقینی در پاسخ به "جهان معدن":

مشکل تولیدکنندگان زغالسنگ با ذوب آهن به زودی حل می شود

صادرات زغالسنگ مورد حمایت قرار می گیرد

معصومه صالحی

تشویق کرد تا یک رقابتی به وجود بیاید و شرکت ذوب آهن اصفهان هم فکر نکند که تنها خریدار این محصول است. الحمدلله زغالسنگی ها نیز ثابت کردند که می توانند صادرات داشته باشند و سود بیشتری از این راه کسب کنند. اما امسال با توجه به تحریم های کنونی توصیه ما به تولیدکنندگان زغالسنگ این است که بیشتر تولید خود را به بازار داخل عرضه کنند تا تولیدکنندگان صنایع داخلی همچون شرکت ذوب آهن اصفهان با مشکلی در خصوص تامین زغالسنگ مواجه نشوند.

معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت در ارتباط با ایمنی معادن زغالسنگ نیز خاطرنشان کرد: اگر تولیدکنندگان زغالسنگ منابع کافی داشته باشند و فروش آنها به گونه ای باشد که سود مختصری عایدشان شود؛ مطمئناً بخشی از آن را هزینه آماده سازی و ایمن سازی معادن زغالسنگ خواهند کرد. ماهیت معادن زغالسنگ اینگونه است؛ اگر در خصوص ایمن سازی اقدامی نکنند، با مشکلات متعددی در این خصوص مواجه خواهند شد.

دکتر سرقینی در ارتباط با نحوه قیمت گذاری زغالسنگ گفت: قیمت گذاری این محصول توسط وزارت صمت انجام نمی شود؛ بلکه خود تولیدکنندگان زغالسنگ در خصوص قیمت با خریداران این کالا توافق می کنند. در واقع تولیدکنندگان زغالسنگ با شرکت ذوب آهن اصفهان که تنها خریدار محصول آنها است؛ باید مذاکره کنند. البته ممکن است وزارت صمت گاهی مداخلاتی در خصوص قیمت گذاری داشته باشد تا دیدگاه های این دو بهم نزدیک تر شود و در واقع کمک کند تا توافق حاصل شود؛ اما در پایان خریدار و فروشنده باید به توافق نهایی برسند.

معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت در خصوص تاثیر تحریم های جدید بر بخش معدن و صنایع معدنی تاکید کرد: تاثیر تحریم های تحمیلی بر بخش معدن همانطور که در دوره های گذشته هم بسیار اندک بود، اینبار هم قطعاً تأثیر کمی خواهد داشت. نه تنها در بخش معدن؛ بلکه در صنایع معدنی هم همینگونه خواهد بود. برای نمونه طی شش ماه اول سال جاری نه تنها صادرات فولاد کاهش نیافت؛

تولید زغالسنگ علیرغم تمامی مشکلات موجود از سال ۹۵ حدود ۱۵ درصد رشد داشته است و قطعاً امسال هم با رشد روبه رو خواهد بود.

دکتر جعفر سرقینی معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت ضمن بیان مطلب فوق در گفت و گو با خبرنگار "جهان معدن" در خصوص چالش به وجود آمده بین تولیدکنندگان زغالسنگ و شرکت ذوب آهن اصفهان در ارتباط با قیمت گذاری گفت: این موضوع یک سوء تفاهم بود که حل شد. الان همه چیز به صورت عادی برگشته است.

وی در ادامه افزود: تولیدکنندگان زغالسنگ با شرکت ذوب آهن اصفهان بر سر قیمت گذاری جدید در حال مذاکره هستند که به زودی نتیجه مثبت می گیرند. در همین راستا مطمئن باشید زغالسنگ مورد نیاز کشور تامین است و از این بابت مشکلی وجود ندارد. دکتر سرقینی در خصوص عرضه زغالسنگ در بورس های کالایی به منظور کشف قیمت گفت: در خصوص عرضه زغالسنگ در بستر بورس های کالایی خود تولیدکنندگان و فروشندگان باید تصمیم بگیرند. در هر حال وزارت صمت هیچ مخالفتی با این موضوع ندارد، اما اگر تولیدکنندگان قصد انجام چنین کاری را داشته باشند، قطعاً از آنها حمایت می کنیم. از نظر ما این کار شدنی است و همانند سایر مواد معدنی که در بورس کالا عرضه می شود، هیچ مشکلی در این میان وجود ندارد.

وی در ادامه با بیان اینکه واحدهای تولیدکننده زغالسنگ در حال توسعه طرح های خود هستند، گفت: اگر مساله قیمت گذاری زغالسنگ حل شود، دیگر مشکلی در این خصوص وجود ندارد. لازم است بگویم تولید زغالسنگ علیرغم تمامی مشکلات موجود از سال ۹۵ حدود ۱۵ درصد رشد داشته است و قطعاً امسال هم با رشد روبه رو خواهد بود.

دکتر سرقینی در ارتباط با صادرات زغالسنگ در سال گذشته تاکید کرد: صادرات زغالسنگ از مدتی شروع شده است. در همین راستا وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز نه تنها مانع صادرات این کالا نشده؛ بلکه تولیدکنندگان زغالسنگ را برای صادرات نیز

مدیر عامل شرکت ذوب آهن اصفهان در گفت و گو با «جهان معدن»:

تاکید بر ورود دولت برای حل مشکل زغالسنگی ها با ذوب آهنی ها

در حالی که دکتر سرقینی معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان نماینده دولت از حل چالش به وجود آمده بین تولیدکنندگان زغالسنگ و شرکت ذوب آهن اصفهان در خصوص قیمت گذاری زغالسنگ سخن می گوید و بر این عقیده است که «این موضوع یک سوء تفاهم بود که حل شد و الآن همه چیز به صورت عادی برگشته است»؛ اما یزدی زاده مدیر عامل شرکت ذوب آهن اصفهان در این خصوص معتقد است که «مشکل به وجود آمده بین تولیدکنندگان زغالسنگ و مجموعه ذوب آهن به دست خودمان به صورت پایدار حل شدنی نیست و صرفاً جنبه مسکن و موقتی دارد؛ لذا ضروری

است که دولت به این موضوع ورود پیدا کند.» این در حالی است که دکتر رحمانی وزیر تازه منصوب شده وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز به همراه دکتر سرقینی معاونت امور معادن و صنایع معدنی این وزارتخانه در پاسخ به سوالات خبرنگار «جهان معدن» تأکید بر حل مشکلات به وجود آمده بین تولیدکنندگان بزرگ زغالسنگ و شرکت ذوب آهن اصفهان دارند و بر این عقیده اند که به زودی این مشکلات برطرف می شود و هر دو طرف به نتیجه مثبتی می رسند!!! اما هم تولیدکنندگان بزرگ زغالسنگ هنوز با مشکلات متعددی دست و پنجه نرم می کنند و بر این عقیده اند که «حل این مشکلات مشخص نیست تا چه زمانی به طول خواهد انجامید و بحران همچنان ادامه دارد» و هم تولیدکنندگان شرکت ذوب آهن اصفهان که تقریباً تنها خریدار داخلی زغالسنگ محسوب می شوند معتقدند که «ارائه راهکارهای فعلی موقتی بوده و حالت مسکن دارد.» در همین راستا خبرنگار ماهنامه «جهان معدن» به سراغ منصور یزدی زاده مدیر عامل شرکت ذوب آهن اصفهان رفته و نظرات و راهکارهای وی را به عنوان طرف مقابل این ماجرا برای حل این معضل و چالش پیش رو جویا شده است که ماحصل این گفت و گو در ادامه می آید:

◆ نظر جناب عالی در خصوص نامه هشدار آمیز واحدهای تولیدکننده زغالسنگ مبنی بر توقف تولید و عرضه زغالسنگ چیست؟

به دلیل کاهش ارزش پول ملی و بروز شرایط سخت برای تولیدکنندگان در زنجیره فولاد، بدیهی است این انتظار تولیدکنندگان زغالسنگ مطرح باشد. در همین راستا طی نشست هایی که با تولیدکنندگان زغالسنگ داشتیم مطرح شد که مشکل به وجود آمده بین آنها و مجموعه ذوب آهن به دست خودمان به صورت پایدار حل شدنی نیست و صرفاً جنبه مسکن و موقتی دارد؛ لذا ضروری است که دولت به این موضوع ورود پیدا کند.

◆ به نظر شما انتظارات تولیدکنندگان زغالسنگ در خصوص قیمت گذاری این محصول تا چه اندازه منطقی است؟

در ابتدای مسئولیت به عنوان مدیر عامل در مجموعه ذوب آهن، جلسه ای با تولیدکنندگان زغالسنگ داشتم. شاید برای نخستین بار بود که بدون هیچگونه چالشی افزایش قیمت کنسانتره با ۲۰ درصد مورد پذیرش شرکت ذوب آهن قرار گرفت و این پذیرش شرکت نشاندهنده ضرورت کار بود. همان موقع پیشنهاد ما ضریب قرار دادن از شمش فولاد خوزستان بود، اما به دلیل اینکه در آن صورت باید نوسان قیمت مدنظر قرار می گرفت و کاهش قیمت احتمالی از سوی آنها مورد پذیرش قرار نگرفت، از این رو افزایش ۲۰ درصدی مورد توافق قرار گرفت و مقرر شد این توافق تا پایان سال ادامه داشته باشد و برای سال آتی توافق جدید حاصل شود.

◆ با توجه به مشکلات تولیدکنندگان زغالسنگ و تداوم اعتراضات آنها، این توافقات تاکنون چه نتایجی داشته است؟

چنانکه عرض کردم در توافق مذکور باید دو طرف معامله رضایت به انجام کار داشته باشند و چنانچه یک طرف پافشاری بر شرایط خود کند، توافقی حاصل نخواهد شد. به همین دلیل نشست های مختلف فنی برای تعیین چارچوب کار و مبانی سنجش کیفیت گذاشته شده و نتایج نسبی قابل قبولی هم به دست آمده که باید طی هفته آتی با شرایط بازرگانی در این خصوص جمع بندی شود.

◆ از نظر جناب عالی اگر این مشکل حل نشود و منجر به تعطیلی معادن زغالسنگ شود؛ از لحاظ تأمین زغالسنگ با چه مشکلاتی مواجه خواهید شد؟

این موضوع مسئله ای نیست که حل نشود. معادن زغالسنگ کشور باید با تمام توان کار کرده و توسعه پیدا کنند تا شاهد بهبود معیشت کارگران و پرسنل زحمتکش این بخش باشیم.

بلکه ۷ تا ۸ درصد هم افزایش داشته است.

وی همچنین افزود: در واقع می توان گفت تحریم ها کمترین تأثیری بر تولید و صادرات نداشته است؛ لذا معدن و صنایع معدنی قطعاً کمترین آسیب را از این رهگذر خواهند دید. شرکت های صنعتی و معدنی که در لیست تحریم ها قرار دارند؛ شرکت های بزرگی هستند و تولید زیادی دارند؛ لذا سراپی مانند و مشکلی برای آنها به وجود نخواهد آمد.

دکتر سرقینی همچنین در خصوص توقف صادرات سرب و روی گفت: طبق توافقی که با انجمن سرب و روی کشور صورت گرفت، مقرر شد هفته ای هزار تن در بورس کالا عرضه و بعد از آن صادرات کلاً آزاد شود. تولیدکنندگان این محصولات نیز قبول کردند هفته ای هزار تن در بورس عرضه داشته باشند که این مهم در حال انجام است. وی در ارتباط با واردات ماده اولیه مورد نیاز این صنعت پس از تحریم ها نیز تأکید کرد: در این زمینه هیچ مشکلی وجود ندارد. تولیدکنندگان سرب و روی عمده خاک مورد نیاز خود را به صورت ورود موقت از کشور ترکیه وارد می کنند و روابط خوبی با آنها دارند. طی چهار ماه اخیر هم صادرات آن آغاز شده است. البته قبلاً کمی مشکل وجود داشت، اما پس از مدتی با صدور بخشنامه ای مشکلات صادرات در مقابل ورود موقت این بخش نیز حل شد.

عرضه گندله بر اساس فرمول قانونی ادامه دارد

دکتر سرقینی همچنین تأکید کرد: تمامی عرضه کنندگان گندله موظفند براساس فرمول تعیین شده (یعنی ۲۱/۵ درصد قیمت شمش خوزستان و نه براساس نرخ صادراتی) گندله تولیدی خود را به داخل عرضه کنند.

وی گفت: صادرکنندگان گندله بطور عمده شرکت های بزرگ مثل گل گهر هستند که با جلساتی که داشتیم هم اکنون صادرات گندله را کاهش داده اند. به گفته وی تمامی واحدهای تولید آهن اسفنجی گندله تولیدی خود را بدون هیچ مشکلی دریافت می کنند؛ اما در برخی موارد که کارخانه های تولید آهن اسفنجی از بدهی سنگینی برخوردار بودند، به آنها گندله عرضه نشده و این مورد هیچ ارتباطی به صادرات ندارد.

معاون امور معادن و صنایع معدنی تأکید کرد: هم اکنون گندله در کشور موجود است، اما مسائل تجاری بین مصرف کنندگان و عرضه کنندگان برطرف نشده است. چنانچه مصرف کنندهای وجود داشته باشد که مسائل تجاری با تولیدکننده گندله نداشته باشد، می تواند نسبت به تأمین این ماده اولیه اقدام کند؛ چراکه در کشور کمبودی در این زمینه وجود ندارد. وی در مورد عدم عرضه گندله در بورس کالا گفت: تجربه عرضه آهن اسفنجی در بورس کالا موفقیت آمیز نبود و بعد از حدود ۱۰-۱۵ مورد عرضه؛ تقاضایی وجود نداشت و تولیدکنندگان از بورس کالا خرید نمی کردند.

دکتر سرقینی افزود: تاکنون هر کالایی که در بورس عرضه شد؛ بطور متوسط بین ۱۰ تا ۲۰ درصد آن خریداری شد و مابقی برگشت خورد. بر اساس تجربه چنانچه گندله هم به بورس بیاید، بدون تقاضا خواهد ماند. وی با بیان اینکه گندله از قیمت رسمی برخوردار نیست، گفت: از این رو باید به صورت توافقی مورد مبادله قرار گیرد.

معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت تصریح کرد: از آنجا که نرخ گندله بر اساس ۲۱/۵ درصد قیمت شمش خوزستان است، توصیه می شود مصرف کنندگان با تولیدکنندگان به صورت مستقیم مبادله کنند. از همین رو ما وارد مسائل تجاری شرکت ها نمی شویم.

وی در پاسخ به سوالی در مورد اینکه تولیدکنندگان گندله خواستار عرضه گندله به مصرف کننده داخلی به نرخ صادراتی هستند و این نرخ برای آنها توجیه اقتصادی ندارد، افزود: تمامی عرضه کنندگان گندله موظفند براساس فرمول تعیین شده یعنی ۲۱/۵ درصد قیمت شمش خوزستان، گندله تولیدی خود را به داخل عرضه کنند. دکتر سرقینی تأکید کرد: همچنین عرضه کنندگان گندله موظفند ارز حاصل از صادرات را به داخل کشور و به سامانه نیما برگردانند و در این صورت دیگر صادرات جذابیت قبلی را برایشان ندارد و بطور حتم مشکل به صورت طبیعی برطرف خواهد شد.

مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران اعلام کرد:

عرضه زغالسنگ در بورس بهترین گزینه برای تعیین قیمت است

معدنکاری زغالسنگ در ایران با مشکلات و چالش‌های بسیاری رو به رو است که مهمترین آنها پایین بودن قیمت زغالسنگ داخلی، عدم تامین زیرساخت‌ها مانند آب، برق و راه‌های حمل و نقل ارتباطی، کاهش نیروهای متخصص و آموزش دیده در معادن زغالسنگ، عدم تامین منابع مالی به منظور تجهیز و آماده‌سازی معادن و طرح‌های توسعه، فرسودگی تجهیزات معادن فعال، مشکلات ناشی از تحریم‌ها و نوسانات نرخ ارز به منظور تامین ماشین‌آلات معدنی و استفاده از تجارب مشاوران خارجی و مشکلات گمرکی در ترخیص کالا و ماشین‌آلات معدنی است.

وجيه اله جعفری مدیرعامل شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران طی گفت و گویی با ماهنامه "جهان معدن" مشکلات و چالش‌های معدنکاری زغالسنگ در ایران را تشریح و در خصوص میزان ذخایر و تعداد معادن موجود، جایگاه ایران از لحاظ تولید زغالسنگ در دنیا و راهکارهای برطرف کردن مشکلات موجود مطالبی را مطرح کرده است که ماحصل این گفت و گو در ادامه می‌آید:

معصومه صالحی

زغالسنگ کک شو در سال گذشته ۱,۵ میلیون تن و تولید زغالسنگ حرارتی نزدیک به ۱۵۰ هزار تن بوده است.

بر اساس طرح جامع فولاد کشور در افق چشم انداز ۱۴۰۴ تولید فولاد خام ۵۵ میلیون تن پیش بینی شده که ۵/۱ میلیون تن آن به روش کوره بلند است. در مجموع برای این ظرفیت نزدیک به ۵ میلیون تن کنسانتره زغالسنگ کک شو مورد نیاز است. در طرح جامع زغالسنگ با توجه به تولید فعلی و طرح‌های در دست تجهیز و آماده‌سازی در افق ۱۴۰۴ تولید سالانه ۳/۵ میلیون تن پیش بینی شده که برای دستیابی به این تولید، نیاز به سرمایه‌گذاری و تامین منابع است که باید توسط دولت اعتبارات لازم برای این موضوع پیش بینی شود.

وضعیت کنونی معادن زغالسنگ کشور را از لحاظ میزان ذخایر و تعداد معادن موجود چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بر اساس آخرین آمار ۱۸۵ معدن زغالسنگ کوچک و بزرگ در کشور وجود دارد که از این تعداد ۱۱۰ معدن فعال، ۱۰ معدن در حال تجهیز و آماده‌سازی و مابقی غیرفعال هستند.

در همین راستا میزان ذخایر قطعی زغالسنگ کک شو بیش از ۹۰۰ میلیون تن و ذخایر قطعی زغالسنگ حرارتی نیز نزدیک به ۴۰۰ میلیون تن است. همچنین میزان تولید کنسانتره

ورشکستگی و تعطیلی قریب الوقوع را تا چه اندازه جدی می‌دانید؟

صنعت زغالسنگ با اشتغالزایی بالایی که دارد؛ چه به صورت مستقیم و چه به صورت غیرمستقیم یکی از مهمترین صنایع کشور محسوب شده و جایگاه مهمی در زنجیره فولاد برای رسیدن به اهداف پیش بینی شده در برنامه های توسعه فولاد کشور دارد. بنابراین حمایت از این صنعت علاوه بر تامین مواد اولیه فولاد؛ باعث رشد اقتصادی کشور و توسعه پایدار در مناطق کمتر توسعه یافته خواهد شد. در همین راستا ضروری است مشکلات صنعت زغالسنگ هر چه زودتر مرتفع شود؛ به خصوص قیمت زغالسنگ باید متناسب با شرایط کنونی تغییر کند تا این صنعت بتواند به فعالیت خود ادامه دهد. با توجه به نیاز واحدهای کک سازی کشور؛ واردات زغالسنگ با قیمت فعلی ارز و قیمت جهانی این کالا نسبت به قیمت داخلی، اصلاً اقتصادی و مقرون به صرفه نیست و از طرفی دیگر باعث خروج مقادیر زیادی ارز از کشور خواهد شد.

با توجه به عرضه محصولات ذوب آهن در بورس کالا برای کشف قیمت و ضرورت عرضه کل زنجیره تولید فولاد در بورس، تا چه اندازه با عرضه زغالسنگ در بورس برای رهایی از قیمت گذاری دستوری و کشف قیمت از این طریق موافق هستید و این موضوع تا چه میزان می تواند در حل مشکلات موجود تاثیر گذار باشد؟

البته عرضه زغالسنگ در بورس بهترین روش برای کشف قیمت خواهد بود. در حال حاضر شرکت ذوب آهن اصفهان به عنوان تنها مصرف کننده نهایی زغالسنگ است و عرضه در بورس نتیجه مطلوبی نخواهد داشت. بهتر است قیمت گذاری توسط نهاد دولتی که منافع تولیدکننده و مصرف کننده را مدنظر دارد، صورت گیرد؛ اما در برنامه چشم انداز ۱۴۰۴ که تعداد مصرف کننده زغالسنگ افزایش می یابد، عرضه زغالسنگ در بورس بهترین گزینه برای تعیین قیمت خواهد بود.

در زمینه صادرات زغالسنگ تاکنون چه اقداماتی صورت گرفته است و چه میزان ظرفیت صادراتی وجود دارد؟

اگرچه در شرایط کنونی امکان صادرات زغالسنگ نسبت به گذشته اندکی بهتر شده است، اما با توجه به میزان تولید فعلی زغالسنگ کک شو و عدم امکان تامین نیاز مصرف داخلی برای این محصول؛ صادرات زغالسنگ به صلاح کشور نیست و به منظور ایجاد ارزش افزوده باید برای تامین مواد اولیه واحدهای مصرف کننده داخلی به مصرف برسد. البته زغالسنگ حرارتی به دلیل وجود سایر منابع انرژی ارزان قیمت در کشور به ترکیه صادر می شود.

صنعت زغالسنگ در کشور علاوه بر رونق اقتصادی در مناطق کمتر توسعه یافته، باعث ایجاد اشتغال پایدار نیز خواهد شد؛ این در حالی است که تامین زغالسنگ از خارج نیز علاوه بر مسائل اقتصادی باعث افزایش چشمگیر قیمت تمام شده در زنجیره تولید خواهد شد.

ایران از لحاظ معادن زغالسنگ در دنیا در چه جایگاهی قرار دارد؟

ذخایر قطعی زغالسنگ در دنیا در سال ۲۰۱۷ نزدیک به ۱۰۳۵ میلیارد تن و میزان تولید نیز نزدیک به ۷٫۵ میلیارد تن بوده است. ایران با وجود ۱/۳ میلیارد تن ذخیره قطعی در رتبه ۲۲ دنیا و از نظر تولید با ۱/۵ میلیون تن تولید سالانه در رتبه ۴۱ جهان قرار دارد.

از نظر جنابعالی مشکلات کنونی معادن زغالسنگ چیست؟ معدنکاری زغالسنگ در ایران با مشکلات و چالش های متعددی روبه رو است که مهمترین آنها عبارتند از: پایین بودن قیمت زغالسنگ داخلی، عدم تامین زیرساخت ها مانند آب، برق و راه های حمل و نقل ارتباطی، کاهش نیروهای متخصص و آموزش دیده در معادن زغالسنگ، عدم تامین منابع مالی به منظور تجهیز و آماده سازی معادن و طرح های توسعه، فرسودگی تجهیزات معادن فعال، مشکلات ناشی از تحریم ها و نوسانات نرخ ارز به منظور تامین ماشین آلات معدنی و استفاده از تجارب مشاوران خارجی و مشکلات گمرکی در ترخیص کالا و ماشین آلات معدنی.

جنابعالی چه پیشنهاداتی را برای رفع مشکلات موجود و توسعه معادن زغالسنگ کشور ارائه می دهید؟

به نظر می رسد برای رفع مشکلات کنونی و توسعه معادن زغالسنگ لازم است موارد زیر مورد توجه برنامه ریزان و تصمیم گیران مباحث معدنی قرار گیرد:

۱- آزادسازی قیمت فروش زغالسنگ با توجه به افزایش چشمگیر هزینه های تولید، اختصاص تسهیلات از صندوق توسعه ملی و بانک ها با نرخ بهره پایین، تامین زیرساخت ها از محل حقوق دولتی معادن و اختصاص ارز توسط بانک مرکزی به منظور تامین ماشین آلات و پرداخت به مشاوران خارجی صورت گیرد.

۲- با توجه به اینکه اکثر ماشین آلات معدنی و تجهیزات مکانیزه کردن معادن زغالسنگ از خارج از کشور وارد می شوند، جهت خرید ماشین آلات معدنی و حمایت برای تسهیلات ارزان، تخصیص ارز با قیمت مناسب و معاف از حقوق گمرکی صورت گیرد.

۳- با توجه به برنامه افزایش تولید زغالسنگ در کشور به منظور تامین نیاز داخلی و ایجاد اشتغال و توسعه پایدار در مناطق کمتر توسعه یافته و همچنین وجود ذخایر اکتشاف شده فعلی، لازم است بودجه اختصاصی برای تجهیز و توسعه معادن زغالسنگ در بودجه سالانه کشور پیش بینی شود.

۴- همچنین لازم است با توجه به شرایط ویژه کار در معادن زغالسنگ، آموزش نیروی متخصص مخصوص معادن زغالسنگ در اولویت برنامه ریزی قرار گیرد و در نهایت بستر مناسب برای جذب سرمایه گذار در معادن زغالسنگ فراهم شود.

۵- ایجاد بستر مناسب برای اتصال زغالسنگ به زنجیره مصرف با چارچوب منطقی و بلندمدت از دیگر راهکارهای لازم برای توسعه معادن زغالسنگ و رفع مشکلات فعلی این صنعت به شمار می رود.

در صورت تداوم مشکلات فعلی و عدم اصلاح قیمت فروش زغالسنگ؛ هشدار معدنکاران این بخش در خصوص

رئیس خانه معدن ایران تاکید کرد: توجه به صادرات زغالسنگ برای خروج از بحران

محمدرضا بهرامی رئیس خانه معدن ایران طی گفت و گویی با ماهنامه "جهان معدن" به بخشی از این مشکلات و چالش ها و راهکارهای خروج از بحران اشاره کرده است که در ادامه می آید:

اکرم شعبانی

داشته، تصمیم به توقف فروش زغالسنگ به تنها خریدار خود یعنی شرکت ذوب آهن اصفهان گرفته است. اگر چه با توقف فروش مشکلی از مشکلات این معدن حل نمی شود، اما همچنان امید به دخالت دستی یاری رسان در مسائل زغالسنگی ها وجود دارد.

همزمان با افزایش قیمت ها و نوسانات نرخ ارز؛ معادن زغالسنگ با مشکلات بی شماری دست و پنجه نرم می کنند. در تازه ترین واکنشی که انجمن زغالسنگ ایران نسبت به شرایط موجود و عدم قیمت گذاری واقعی زغالسنگ

میلیون تن ایران حجم سنگینی نیست؛ لذا این تولید پایین از مشکلات شروع صادرات ما سرچشمه می گیرد. حجمی از زغال که عرضه می کنیم در حدی پایین تر از یک میلیون تن است و قدرت چانه زنی بالایی به ما نمی دهد، اما باز هم تقاضای خود را دارد.

در حال حاضر مشکلات معادن زغالسنگ را چه مواردی می دانید و تاکنون چه اقداماتی برای حل این مشکلات صورت گرفته است؟

معادن زغالسنگ از تکنولوژی های قدیمی و حتی دستی برای استخراج بهره می برند؛ تولید پایین، لایه های کم ضخامت زغال و مقدار بالای ناخالصی در برخی معادن مشکل آفرین بوده است. بحث ایمنی معادن زغالسنگ هم از جمله مسائلی است که همواره مورد توجه بوده که البته این موضوع از سال ۹۶ و بعد از حادثه زمستان یورت بیشتر هم شده است.

همنشین همیشگی لایه های زغال؛ گازهای هیدروکربوری است که با افزایش غلظت آنها در هوای تونل ها خطر انفجار ایجاد می شود. بنابراین تهویه قوی مورد نیاز است؛ این در حالی است که معادن کشور ما از تکنولوژی های روز دنیا بی بهره اند. همینطور مباحث نگهداری تونل ها در زغال های ایران مورد اهمیت است و هزینه بالایی را می طلبد.

وضعیت کنونی معادن زغالسنگ را از لحاظ میزان ذخایر و تعداد معادن موجود چگونه ارزیابی می کنید؟

در سال ۹۶ تعداد معادن زغالسنگ ۱۹۱ معدن بوده که از این تعداد ۱۲۳ معدن فعال و ۶۵ معدن غیر فعال هستند. افزون بر این سه معدن هم در حال تجهیز است. در همین راستا ۱۸ هزار نفر به طور مستقیم در استخراج زغالسنگ فعالیت می کنند. مقدار استخراج واقعی سالانه دو میلیون و ۷۴۰ هزار و ۶۷۰ تن و مقدار استخراج سالانه اسمی آن ۸ میلیون و ۸۵۷ هزار و ۷۷۷ تن است. گفتنی است در حال حاضر ۱/۵ میلیون تن کنسانتره و ۲ میلیون تن زغال خام در کشور تولید می شود و برنامه ریزی شده است که تولید ۲/۵ تا ۳ میلیون تن کنسانتره طی ۴ سال آینده در کشور صورت بگیرد.

ایران در زمینه معادن زغالسنگ در دنیا در چه جایگاهی قرار دارد؟

ایران در بین تولیدکنندگان زغال کک شو رتبه ۱۸ را دارد و رتبه های اول متعلق به چین، روسیه و استرالیا است. در بین تولیدکنندگان زغالسنگ حرارتی نیز ایران دارای رتبه ۴۴ است و رتبه های اول مربوط به چین، هند و آمریکا است. حجم گردش جهانی زغالسنگ ۸ میلیارد تن در سال است که حجم بسیار سنگینی می باشد. در مقابل آن تولید ۱،۵

اصلاح قیمت فروش و

همسان سازی آن با

قیمت‌های جهانی باید در

اولویت کارها قرار گیرد.

همچنین در زغالسنگ

یکسری مواد از جمله

گوگرد، مواد فرار، خاکستر،

رطوبت، پلاستوری و سایر

مواد وجود دارد که تعیین

کننده قیمت هستند و در

کارخانه‌های فولادسازی

برای مصرف آنها مجبورند

ترکیبی از انواع مختلف

زغال را استفاده کنند؛

حتی زغال با کیفیت به

تنهایی قابل استفاده

نیست

فولاد انجام می‌شود، تا چه اندازه با عرضه زغالسنگ در بورس و کشف قیمت از این طریق موافق هستید؟ به نظر جناب عالی آیا این روند می‌تواند در حل مشکلاتی که در حال حاضر معدنکاران با آن روبرو هستند تاثیرگذار باشد؟

صنعت زغالسنگ با وجود آنکه سهم اندکی از ارزش بازار سرمایه را به خود اختصاص داده، اما از ظرفیت‌های بسیاری در حوزه تولید انرژی و سوخت برخوردار است که در صورت بهره گیری از آنها می‌تواند سهامداران و صاحبان صنایع مختلف را منتفع و در عین حال به ایجاد اشتغال و افزایش منابع درآمدی دولت نیز بینجامد.

اوج مصرف و تولید زغالسنگ همزمان با شروع انقلاب صنعتی در اروپا به راه افتاد. در چین بسیاری از محصولات پتروشیمی به خصوص

پی وی سی، متانول و اوره از زغالسنگ تهیه می‌شود. همچنین تغییرات قیمت این محصول بر قیمت فولاد و سنگ آهن نیز تاثیرگذار است؛ به همین دلیل اطلاعات در این حوزه برای سرمایه گذاران از اهمیت بالایی برخوردار است. زغالسنگ به عنوان یک محصول استراتژیک و نه اقتصادی اغلب از سوی صنایع داخلی کشورها مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ این در حالی است که تولید انرژی برق در نیروگاه‌ها اغلب با اتکا به مصرف زغالسنگ صورت می‌گیرد.

قیمت زغالسنگ تابع قیمت‌های جهانی نفت خام بوده و همسو با آن و بر اساس کیفیت محصول در مناطق مختلف در نوسان است، اما بورس کالا وقتی کارآیی پیدا می‌کند که مشتری انحصاری نداشته باشد. یعنی یک بورس بین‌المللی و حداقل منطقه‌ای برای آن وجود داشته باشد و یا اینکه کالا فقط یک کاربرد خاص نداشته باشد. بنابراین بورس کالا در این مورد که خریدار عمده زغال شرکت‌های ذوب و فولاد است، می‌تواند جیب تریدرها را سنگین‌تر از معدنکاران کند. از طرفی قیمت گذاری دستوری پدیدآورنده مشکلات فعلی شده است. بنابراین قیمت تضمینی خرید یا اجازه صادرات محدود به همراه آپشن عرضه در بورس کالا می‌تواند در تعادل قیمت تاثیر داشته باشد. اما در بورس تهران ۳ شرکت تولیدکننده نگین طبس، فرآوری پرونده طبس، زغالسنگ شمال شرق شاهرود و شرکت مصرف کننده ذوب آهن در این حوزه فعالیت می‌کنند. این صنعت نسبت به سایر صنایع از لحاظ کمیت در سطح نازلی قرار دارد و اطلاعات آن باید در سطح پایین‌تری از ارزش برخوردار باشد، اما به طور غیرمستقیم تغییرات قیمت زغالسنگ بر کالاهای پتروشیمی و فولادی دارای اهمیت بالایی است.

به عنوان سوال آخر، وضعیت صادرات زغالسنگ را در شرایط فعلی چگونه می‌بینید؟

در اردیبهشت ماه سالجاری ۲۰ هزار تن کنسانتره به چین صادر شد. واضح است اگر قرار باشد زغال از این وضعیت بحرانی خارج شود، باید صادر شود. البته نکته مهمی که در خصوص صادرات زغال حتما باید مدنظر قرار گیرد؛ این است که صادرات زغالسنگ دارای محدودیت زمانی است و نمی‌توان آن را بیش از ۶ ماه نگه داشت؛ چراکه پس از گذشت ۶ ماه به دلیل ترکیب با اکسیژن افت کیفی پیدا می‌کند.^۲

نکته دیگر قیمت زغالسنگ است که این روزها بحث مهمی در محافل تخصصی در مورد آن مطرح است؛ به طوری که با توجه به مشکلات مطرح شده، قیمت تمام شده آن در ایران بالاتر از کشورهای مثل چین و هند است. این در حالی است که قیمت‌های جهانی (دلاری) فروش در دنیا از قیمت فروش از ایران بیشتر است. در همین راستا انجمن زغالسنگ ایران برای ساماندهی، برنامه ریزی و پیگیری مشکلات این صنعت سال گذشته تشکیل شد.

به نظر من اصلاح قیمت فروش و همسان سازی آن با قیمت‌های جهانی باید در اولویت کارها قرار گیرد. همچنین در زغالسنگ یکسری مواد از جمله گوگرد، مواد فرار، خاکستر، رطوبت، پلاستوری و سایر مواد وجود دارد که تعیین کننده قیمت هستند و در کارخانه‌های فولادسازی برای مصرف آنها مجبورند ترکیبی از انواع مختلف زغال

را استفاده کنند؛ حتی زغال با کیفیت به تنهایی قابل استفاده نیست. در حال حاضر شرکت ذوب آهن اصفهان تنها تولیدکننده فولاد در کشور به روش کوره بلند است که مصرف کننده اصلی زغالسنگ محسوب می‌شود. قیمت جهانی زغال با فاصله ۳۸ درصدی از شمش فولاد است و ما در ایران تلاش می‌کنیم این فاصله به ۳۳ درصد برسد.

چه پیشنهادهایی برای توسعه معادن زغالسنگ دارید؟

طرح جامع زغالسنگ کشور هرچه سریع‌تر باید تدوین شود و نوسازی و تجهیز معادن زغال و ایمنی معادن باید به صورت جدی در دستور کار متولی قرار گیرد. همچنین دولت باید با نگاه حمایتی به معادن زغالسنگ کوچک و متوسط به توسعه آنها کمک کند. از سوی دیگر دوره‌های آموزش ایمنی (آخرین اطلاعات روز) در معادن زغالسنگ به صورت پرIODیک، تلاش برای تجهیز معادن زغالسنگ به تکنولوژی‌های روز استخراج و ترابری به منظور کاهش هزینه‌های تولید و حتی تلاش برای تولید مواد فرآوری شده با ارزش افزوده بالاتر از زغالسنگ می‌تواند در این زمینه راهگشا باشد. باید توجه داشته باشیم که صنعت زغالسنگ نیازمند سرمایه گذاری جدی در حوزه‌های دانشگاهی، علمی و مالی است.

هشدار معدنکاران زغالسنگ در خصوص تعطیلی و ورشکستگی را تا چه اندازه جدی می‌دانید؟

تفاوت قیمت زغال داخلی با قیمت‌های جهانی از دلایل توسعه نیافتگی این صنعت است. اگر تفاوت قیمت تولید داخلی با تولیدات خارجی زغالسنگ برطرف شود، شرکت‌های داخلی تولیدکننده می‌توانند هزینه‌های خود را پوشش داده و توان توسعه صنعت را داشته باشند. در صنعت سنگ آهن شرکت‌های تولیدکننده توانستند با متصل شدن به بازارهای جهانی و فروش به قیمت‌های جهانی با سودآوری معقول به توسعه این صنعت بپردازند؛ از سوی دیگر با اتصال به بازارهای جهانی زیر بار فروش به نازل ترین قیمت‌ها نرفتند. اما در همین زغالسنگ شاهدیم که بعضی از زغالشویی‌ها پس از سال‌ها همچنان به خاطر کمبود نقدینگی راه اندازی نشده‌اند!!

با توجه به عرضه محصولات ذوب آهن در بورس کالا که به منظور کشف قیمت و در راستای ضرورت عرضه کل زنجیره تولید

دبیر انجمن زغالسنگ ایران:

هیچ یک از قول و قرارهای حل مشکلات معادن زغالسنگ عملی نشده است

رده بالای این بخش بحث برطرف کردن مشکلات موجود است؛ اما تا زمانی که پای درد و دل چند دست اندر کار معدنی زغال نشینیم، عمق مشکلات چندان آشکار نمی شود. از جمله موضوعاتی که به نوعی سنگ انداختن پیش پای فعالان زغالسنگ محسوب می شود؛ بر اساس پژوهشی که چندی پیش مرکز پژوهش های مجلس انجام داده است می توان به عدم وجود یک روش شفاف برای تعیین قیمت زغالسنگ، نبود رقیب در بازار فروش زغالسنگ یا به بیان دیگر وجود خریدار انحصاری، هزینه های بالای استخراج معادن در برابر قیمت پایین فروش (در مقایسه با بازارهای جهانی) و نیز کمبود ایمیسی در معادن با توجه به استفاده از تکنولوژی و ماشین آلات سنتی اشاره کرد. از سوی دیگر مسائل و مشکلات موجود در حوزه معدنکاری زغالسنگ از جمله چگونگی واگذاری معادن دولتی، سرمایه گذاری در این بخش را با دست اندازهای جدی مواجه کرده است.

در گفت و گویی که ماهنامه "جهان معدن" با سعید صمدی دبیر انجمن زغالسنگ ایران انجام داده است، بخشی از این مسائل مطرح شده که شرح این گفت و گو در پی می آید:

اکرم شعبانی

ذخیره ۲ میلیارد تن هیچ تناسبی ندارد. البته این در شرایطی است که مصرف زغالسنگ در کشور ما سالانه ۲ میلیون تن بوده و در حال حاضر و در آینده نزدیک این مصرف افزایش پیدا خواهد کرد؛ در نتیجه هم اکنون نزدیک به ۵۰۰ هزار تن واردات زغالسنگ در سال داریم که این موضوع اصلاً زاینده کشور ما با یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تن ذخیره نیست. هم اکنون بیشتر زغالسنگ تولیدی ایران در

یک معدن داریم که در سال ۶۰۰ هزار تن زغالسنگ تولید می کند؛ در حالی که معدن دیگری هزار تن تولید دارد و طبیعتاً هیچگاه روی تعداد نمی توان وزن یک صنعت یا معدن را سنجید؛ در نتیجه عموماً میزان استخراج ملاک ارزیابی قرار می گیرد. بر همین اساس در حال حاضر میزان استخراج زغالسنگ در کشور ما چیزی که به شکل محصول و کنسانتره از معادن بیرون می آید؛ سالانه یک میلیون و ۵۰۰ هزار تن است که این میزان با

به نظر می رسد مسائل و مشکلات معادن زغالسنگ بحث امروز و دیروز نیست. مبحث ایمیسی، میزان استخراج و جدا از تمام این موارد نوع قیمت گذاری این محصول در شرایطی که مخاطرات زیادی از لحاظ ایمیسی هم به دنبال دارد؛ از جمله مسائل مهمی است که صنعت زغالسنگ کشورمان را تا

میزان قابل توجهی به چالش کشیده است.

صنعت زغالسنگ یکی از صنایع با اهمیت کشور محسوب می شود، اما در حال حاضر تولیدکنندگان این صنعت و معدن داران به دلیل پایین بودن قیمت کنسانتره زغالسنگ در داخل کشور نسبت به رشد چشمگیر بهای تمام شده تولید با مشکلات جدی روبرو هستند که به اذعان تولیدکنندگان اگر هر چه سریع تر نسبت به قیمت گذاری واقعی آن در کشور اقدام نشود، نه تنها امکان توسعه این صنعت امکانپذیر نخواهد بود؛ بلکه با توجه به شکاف قابل توجه تقاضای داخلی نسبت به عرضه آن و تحریم های ظالمانه برای واردات زغالسنگ، صنعت فولاد کوره بلند کشور دچار مشکلات جدی خواهد شد.

در همین خصوص اگر چه همواره در جلسات برگزار شده میان معدنی ها و مدیران

به عنوان سوال نخست؛ وضعیت کنونی معادن زغالسنگ در کشور به لحاظ میزان ذخایر و تعداد معادن موجود را چگونه ارزیابی می کنید؟

کشور ما از حدود یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تن ذخیره قطعی و ۴ میلیارد تن ذخیره احتمالی زغالسنگ برخوردار است. از نظر تعداد معادن هم باید بگویم تعداد معادن چندان در این خصوص ملاک ارزیابی قرار نمی گیرد؛ چرا که بطور مثال ما

مجموعه ذوب آهن اصفهان مصرف می شود. مصرف فعلی کشور با راهاندازی کوره شماره یک ذوب آهن و نیز فولاد زرنده که در حال انجام تست های لازم برای راهاندازی است، حدود ۳ و نیم میلیون تن کنسانتره زغال است و با توجه به میزان تولید داخل حدود ۲ میلیون تن از مصرف داخلی باید از خارج از کشور تامین شود که با توجه به تحریم های ظالمانه این امر یا امکانپذیر نبوده و یا در صورت دور زدن تحریم ها با قیمت تمام شده بسیار بالاتری از قیمت های جهانی امکانپذیر خواهد بود. با توجه به اینکه در آینده نزدیک طرح فولادسازی کوره بلند شرکت میدکو که در زرنده واقع شده نیز راهاندازی خواهد شد، مطمئناً میزان کسری کنسانتره زغالسنگ داخلی محسوس تر خواهد شد.

وضعیت ذخایر زغالسنگ را چگونه می بینید؟

ایران در زمینه زغالسنگ وضعیت متوسطی دارد؛ یعنی از نظر ذخایر وضعیت فوق العاده قوی ندارد و یک کشور صاحب ذخیره مطرحی محسوب نمی شود. از سوی دیگر چندان هم از این لحاظ در فقر به سر نمی برد؛ یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تن تقریباً یک ذخیره متوسط است که تا حدودی جواب نیاز کشور را می دهد؛ اما در زمینه تولید زغالسنگ تقریباً در دنیا هیچ جایگاهی نداریم.

تولید زغالسنگ در دنیا سالانه به ۷ میلیارد تن می رسد؛ زمانی که ما این میزان را در برابر یک و نیم میلیون تن تولید ایران قرار دهیم؛ می توان نتیجه گرفت ایران جایگاه مطرحی در زمینه تولید زغالسنگ ندارد، اما در زمینه ذخایر زغالسنگ از شرایط متوسطی برخوردار است.

با توجه به اینکه مصرف زغالسنگ در حال افزایش است؛ آیا سرمایه گذاری برای افزایش تولید صورت گرفته است؟

با توجه به ذخایر یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تنی زغالسنگ در کشور افزایش تولید کار سختی نیست؛ چراکه هم از لحاظ دانش فنی و تکنولوژی و هم از نظر تهیه و تامین تجهیزات خارجی به راحتی قابل دسترسی است، اما نکته مهم اینکه باید در این صنعت سرمایه گذاری مناسبی صورت گیرد. تا زمانی که آینده قیمت گذاری صنعت زغالسنگ در کشور شفاف نباشد، نمی توان انتظار افزایش سرمایه گذاری ها در این حوزه را داشت. با وجود اینکه در حال حاضر نیز برخی سرمایه گذاری ها در این صنعت صورت گرفته است، اما به دلیل بالاترین بودن وضعیت زغال در ایران این سرمایه گذاری ها پیشرفت کندی دارند. بنابراین چنانچه در حوزه زغالسنگ سرمایه گذاری مناسبی صورت گیرد، در نهایت کمتر از ۵ سال طول می کشد تا این سرمایه گذاری ها به نتیجه مطلوب برسد. در نتیجه با توجه به برخورداری ایران از منابع مناسب زغالسنگ، افزایش تولید کار دشواری نیست و تنها به سرمایه گذاری نیاز دارد. با توجه به اینکه هم اکنون برخی

از سرمایه گذاری هایی که در صنعت زغالسنگ انجام شده به دلیل مشکلات موجود در زمینه قیمت فروش محصولات با زیان مواجه شده، سایر سرمایه گذاران تمایل چندانی برای ورود به این حوزه نشان نمی دهند. حال آنکه اگر چشم انداز شفافی از آینده زغالسنگ در ایران وجود داشته باشد، رسیدن به تولید ۴ و حتی ۵ میلیون تن کنسانتره در سال دور از انتظار نیست.

لطفاً در خصوص مشکلات فعلی معادن زغالسنگ توضیح دهید. آیا تاکنون برای حل این مشکلات اقدامی صورت گرفته است؟

نخستین مشکل زغال در کشور ما این است که زغالسنگ به عنوان یک منبع انرژی باید با سایر منابع انرژی در کشور که یارانه بسیار کلانی دریافت می کنند؛ رقابت داشته باشد. منظور اینکه زغالسنگ باید با سایر منابع انرژی که عمدتاً مشتقات نفتی و گاز هستند؛ رقابت کند.

البته در دنیا هم این رقابت وجود دارد، اما تفاوت آن با کشورمان در این است که در دیگر کشورها به سایر مشتقات نفتی و گازی هیچ یارانه دولتی به این شکل تعلق نمی گیرد، اما در ایران به این بخش یارانه تعلق می گیرد و محصول با یارانه به دست مصرف کننده می رسد؛ این در حالی است که زغالسنگ هیچ یارانه دولتی نمی گیرد؛ لذا رقابت خیلی سختی وجود دارد.

به طور مثال قیمت هر متر مکعب گاز صادراتی ایران به ترکیه چیزی حدود ۴۰ سنت است؛ در حالی که دولت همین گاز را به فولادسازی ها در حدود ۲ تا ۳ سنت و برای مصارف خانگی حدود ۱ سنت عرضه می کند. در واقع دولت بیش از ۹۰ درصد ارزش گاز را یارانه می دهد و طبیعتاً شما با محصولی که ۹۰ درصد یارانه به آن تعلق می گیرد؛ نمی توانید وارد رقابت شوید. بنابراین اولین مساله بحث رقابت با سایر منابع انرژی در شرایط بسیار نابرابر است.

دومین مشکل این بخش سطح پایین تکنولوژی استخراج در معادن زغالسنگ است. تقریباً به جز یک معدن بقیه معادن کشور با تکنولوژی ۵۰ سال پیش استخراج می شوند؛ به همین دلیل فقر تکنولوژی موجب شده تا قیمت تمام شده زغالسنگ در کشور بالا رود و شرایط ایمنی تضعیف شود که همه اینها فضای پرخطری از صنعت زغالسنگ را در اذهان مردم ایجاد کرده است. این در حالی است که در تکنولوژی های جدید استخراج معادن زغالسنگ، به شدت قیمت تمام شده پایین آمده و در مقابل ایمنی معادن نیز به شکل قابل توجهی بالا رفته است.

سومین مشکل بحث ذخایر عمده زغالسنگ به خصوص ذخایر بزرگ و با متوسط است که عمدتاً در اختیار دولت یا سازمان ها و شرکت های دولتی قرار دارد و بخش خصوصی چندان امکان تحرک در صنعت زغالسنگ را ندارد؛ در حالی که اگر دولت این ذخایر را به بخش خصوصی واگذار کند، تجربه ثابت

کرده که بخش خصوصی در صنعت زغال ایران می تواند موفق عمل کند. البته در حال حاضر هم تقریباً حدود ۵۰ درصد ذخایر زغالسنگ ایران توسط بخش خصوصی واقعی تولید می شود.

چهارمین مشکل در بحث زغالسنگ مربوط به قیمت گذاری این کالا است. متأسفانه قیمت گذاری که در زمینه زغالسنگ در کشور انجام می گیرد (به دلیل اینکه زغالسنگ در کشور رقابتی نیست و محصولی تک مصرف کننده است) مورد رضایت فعالان این بخش نیست. به عبارتی دیگر حدود ۹۰ درصد زغالسنگ تولیدی از سوی شرکت ذوب آهن اصفهان مورد مصرف قرار می گیرد؛ طبیعتاً در چنین شرایطی رقابت و تنوع در مصرف کننده وجود ندارد که همین موضوع باعث شده قیمت زغالسنگ در کشور با قیمت واقعی زغال تفاوت فاحشی داشته باشد.

در حال حاضر هزینه واردات زغال مشابه زغالسنگ ایران کمتر از یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان برای هر تن آن هم با دلار ۸ هزار تومانی سامانه نیما نیست. این در شرایطی است که دولت قیمت زغالسنگ را برای امسال تاکنون ۶۱۰ هزار تومان برای هر تن در نظر گرفته است که در چنین شرایطی خیلی از معادن زغالسنگ به زیانده می افتند و به همان نسبت هم زغالسنگ جذابیت خود را برای سرمایه گذاری، توسعه و افزایش تولید از دست می دهد. این در حالی است که اگر قیمت گذاری بر مبنای قیمت های جهانی باشد (قیمت زغالسنگ با توجه به شرایط کیفی تحویل بنادر ایران + هزینه حمل و نقل) و مبنای قیمت زغال داخلی قرار گیرد، قطعاً تا حدود زیادی مشکلات معادن زغالسنگ حل می شود. در مجموع بحث قیمت گذاری موضوع بسیار مهمی است.

مساله بعدی، بحث زیرساخت های معادن زغالسنگ است. در همه جای دنیا با وجود اینکه یارانه به بخش زغال تعلق نمی گیرد، اما حداقل زیرساخت های توسعه زغالسنگ مانند جاده، آب، برق و سایر موارد فراهم می شود؛ چراکه تولید در صنایع دیگر در شهرک های صنعتی انجام می گیرد و این شهرک ها نیز از همان ابتدا از زیرساخت های مناسبی همچون آب، برق، جاده و ... برخوردارند؛ اما زغالسنگ تابع چنین شرایطی نیست و امکان تولید در شهرک های صنعتی را ندارد و با کشف محل ذخیره، تولید باید به آن مکان منتقل شود. در نتیجه اگر دولت حداقل در زمینه زیرساخت ها به این بخش کمک کند، طبیعتاً بخش دیگری از مشکلات حل می شود. البته ناگفته نماند قول و قرارهای زیادی در ارتباط با بحث های ایمنی، کمک به ایمنی و تجهیزات ایمنی معادن زغالسنگ تاکنون داده شده که به جرات می توان گفت تاکنون تقریباً هیچکدام از آنها اجرایی نشده است.

در صورت تداوم مشکلات فعلی و عدم اصلاح قیمت فروش زغالسنگ، هشدار

معدنکاران در خصوص ورشکستگی و تعطیلی معادن در این بخش را تا چه اندازه جدی می‌دانید؟

به منظور واقعی سازی قیمت زغالسنگ از ابتدای سالجاری چندین نامه برای وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال و درخواست کردیم تا کمیته پشتیبانی زغالسنگ تشکیل شود و قیمت هر سال را تعیین کند. با توجه به تورمی که در بهای تمام شده صنعت زغالسنگ ایجاد شده اگر تا پایان مهر ماه کمیته تعیین قیمت زغال تشکیل نشود؛ متأسفانه معادن زغال با بحران روبرو می‌شوند.

به عبارتی دیگر در صورتی که این قیمت گذاری مصنوعی بیش از این ادامه پیدا کند، شک نکنید بخش قابل توجهی از معادن زغالسنگ تعطیل خواهند شد. به خصوص در شرایط فعلی که تعدادی از معادن کوچک و متوسط زغالسنگ یا تولید خود را کاهش داده اند و یا تعطیل کرده‌اند که اگر تدبیر جدی در این خصوص صورت نگیرد، مطمئن باشید سایر معادن زغالسنگ هم با معضل ورشکستگی روبرو خواهند شد. در آن صورت شرکت ذوب آهن مجبور می‌شود تمام نیاز زغالسنگ خود را با قیمت بالای یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان برای هر تن از خارج از کشور وارد کند.

این مساله باید مورد توجه جدی قرار گیرد که از ابتدای امسال قیمت چوب مصرفی در معادن زغالسنگ بیش از ۱۰۰ درصد افزایش پیدا کرده است. از سوی دیگر قیمت تجهیزات معادن زغالسنگ که تقریباً بیش از ۹۵ درصد آن وارداتی است، تحت تأثیر نرخ ارز در حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ درصد افزایش داشته و قیمت تجهیزات ایمنی، لوکوموتیو، آرد و ریل که همگی تجهیزات خارجی هستند، افزایش حداقل ۲۰۰ درصدی داشته است.

این در حالی است که قیمت زغالسنگ تنها ۲۰ درصد افزایش داشته؛ در نتیجه طبیعی است در این شرایط معادن زغالسنگ قادر به ادامه تولید و فعالیت نبوده و تولیدی هم که اکنون انجام می‌دهند، از محل آماده سازی های قبلی است. در واقع دیگر برای آینده آماده سازی‌ها به حداقل رسیده و اگر از الان برای پنج شش ماه آینده آماده سازی زغال انجام نگیرد؛ در آن زمان حتی اگر قیمت‌ها هم اصلاح شود، باز هم تولیدی صورت نخواهد گرفت.

با توجه به اینکه ذوب آهن برای کشف قیمت و ضرورت عرضه کل زنجیره تولید فولاد در بورس محصولات خود را در بورس عرضه می‌کند، شما تا چه اندازه با عرضه زغالسنگ در بورس و کشف قیمت از این راه موافق هستید؟ آیا عرضه زغالسنگ در بورس می‌تواند در حل مشکلات موجود تأثیرگذار باشد؟

ببینید عرضه محصول در بورس زمانی مفهوم پیدا می‌کند که جنس تولیدی شما بیش از یک متقاضی

داشته باشد. با توجه به اینکه بیش از ۹۰ درصد مصرف زغالسنگ تولیدی تنها در شرکت ذوب آهن اصفهان انجام می‌شود و به تبع آن تنها خریدار این محصول شرکت ذوب آهن اصفهان است؛ بنابراین مطرح کردن بحث رقابت در بورس مفهوم چندانی ندارد. در چنین شرایطی اگر معادن زغالسنگ محصول خود را در بورس عرضه کنند، عملاً باز هم یک خریدار اصلی بیشتر وجود ندارد و آن هم ذوب آهن است. از نظر ما بهترین راه کشف قیمت همان است که عرض کردم - به علت اینکه مارک های مختلف زغالسنگ داریم - در واقع قیمت جهانی زغالسنگ با مارک ایران به علاوه هزینه حمل و نقل کشتی و بارگیری و سایر هزینه های تحویل بنادر ایران ضرب در دلار سامانه نیما که دلار رسمی کشور برای انجام واردات و صادرات محسوب می‌شود و هر قیمتی که از این فرمول به دست می‌آید، تبدیل به قیمت واقعی زغالسنگ شود.

از نظر من این بهترین روش برای قیمت گذاری زغالسنگ است و لازم است دولت به صورت جدی وارد این موضوع شود.

در زمینه صادرات زغالسنگ تاکنون چه اقداماتی صورت گرفته است و چه میزان ظرفیت صادراتی وجود دارد؟

تجارت زغالسنگ در دنیا چیزی حدود یک و نیم میلیارد تن در سال است. زمانی می‌توان در بحث تجارت زغالسنگ وارد شد که حداقل سالی ۱۰ میلیون تن توان تولید زغال و وارد کردن آن به بازار جهانی وجود داشته باشد. در شرایطی که کل تولید کشور ما یک و نیم میلیون تن است، طبیعتاً نمی‌توان صاحب ادعای جدی در بازار زغالسنگ دنیا بود. البته علیرغم شرایط موجود سالجاری توانستیم وارد بازارهای کوچک جهانی زغالسنگ شویم و تاکنون سه محموله صادراتی هم داشته‌ایم.

در واقع متقاضی زغالسنگ ایران در دنیا وجود دارد، اما تنها مساله این است که خریداران زغالسنگ به دنبال قراردادهای بلندمدت هستند. مشکلی هم از لحاظ قیمت و کیفیت زغالسنگ تولیدی ما وجود ندارد و همین کیفیت هم خریداران خاص خود را دارد و قیمت‌ها هم مورد تأیید است؛ اما قراردادهای ۵ یا حداقل ۲ ساله مدنظر طرف‌های معامله است که بر اساس آن ماهانه باید میزان مشخصی از تولید تحویل داده شود.

همچنین فرمولی را بر مبنای قیمت های جهانی برای زغال مطرح می‌کنند که در این شرایط که کشور ما واردکننده زغال است، تولیدکنندگان زغالسنگ درباره قراردادهای جهانی کمی مردد هستند. این تردید از آن جهت است که تعهدی ایجاد می‌شود و حتی یکی دو محموله هم صادرات صورت می‌گیرد، اما پس از مدتی به دلیل نیاز داخلی به زغالسنگ دولت یا مجموعه از ادامه صادرات جلوگیری می‌کند. در این خصوص اگر دولت تضمینی برای عدم جلوگیری از صادرات و

ارائه مجوز صادرات زغالسنگ به تولیدکنندگان با قیمت ارز آزاد و در راستای توسعه و شکوفایی معادن زغالسنگ بدهد؛ زغال ایران می‌تواند در بازارهای جهانی حرفی برای گفتن داشته باشد. در واقع یکی از راه‌های شکوفایی صنعت زغالسنگ همین بحث صادرات است.

البته باید به این نکته اشاره کنم که بحث صادرات زغال و مسائل مطرح شده در رابطه با زغالسنگ کک شو است، اما در زمینه زغالسنگ حرارتی کشور ما از حدود ۱۰-۱۵ سال پیش کمابیش صادرکننده زغالسنگ بوده و سالانه بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ هزار تن زغالسنگ حرارتی صادر کرده است؛ چراکه مصرف کننده داخلی برای این نوع زغالسنگ نداریم و در این حوزه مساله خاصی از لحاظ صادرات وجود نداشته است. با این وجود در حوزه زغالسنگ کک شو که مورد مصرف شرکت ذوب آهن می‌باشد هم حتی چند محموله در سالجاری صادر شده است.

لطفاً در پایان در خصوص اهداف شکل گیری انجمن زغالسنگ توضیح بفرمایید.

زغالسنگ یکی از کانی‌های اصلی معدنی کشور ماست. از طرفی زغالسنگ سوختی استراتژیک است که در تمام دنیا به عنوان منبع مطمئن تولید انرژی کاربرد دارد. اهمیت زغالسنگ در دنیا به اندازه‌ای است که حتی در برخی کشورها وزارتخانه زغالسنگ تشکیل شده و فعالیت دارد. کشور ما نیز با دارا بودن یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تن ذخیره زغالسنگ از وضعیت قابل توجهی در دنیا برخوردار است. از سوی دیگر با توجه به اینکه ۹۰ درصد فولاد دنیا با سیستم کوره بلند و به وسیله زغالسنگ تولید می‌شود، به اهمیت این صنعت می‌افزاید. این در حالی است که صنعت زغالسنگ در زمره اشتغالزاترین صنایع قرار دارد. بر همین اساس با توجه به اهمیت این صنعت انجمن زغالسنگ تشکیل شده و اهداف بلندمدتی را در نظر دارد. با توجه به اینکه زغالسنگ به عنوان منبع انرژی مستمر و مطمئن شناخته شده و همچنین منبع انرژی قابل حمل و نقل و ذخیره شدن است، طبیعتاً انجمن زغالسنگ به دنبال این است تا منافع این صنعت را حفظ کرده و بازار زغالسنگ را به صورت متشکلی تبدیل کند.

این انتظار با توجه به ضرورت توسعه این صنعت، ترغیب سرمایه گذاری در آن، رشد نرخ تجهیزات مورد نیاز معادن زغالسنگ و همچنین با در نظر گرفتن وضعیت بحرانی موجود در نظر گرفته شده است و انجمن برای رسیدن به این مهم تمام تلاش خود را خواهد کرد. امیدواریم با آزادسازی نرخ زغال در کشور شاهد شکوفایی صنعت زغالسنگ کشور و رسیدن آن به جایگاه واقعی بوده و زمینه اشتغال قابل توجهی را برای کشور در مناطق توسعه نیافته فراهم کنیم؛ چراکه معتقدیم واقعی سازی قیمت محصول در این صنعت می‌تواند شکوفایی قابل توجهی را در مناطق توسعه نیافته کشور رقم بزند.

مهندس اشرف سمنانی کارشناس ارشد صنایع معدنی:

زغالسنگ هم مانند حامل‌های انرژی مشمول یارانه شود

دولت باید از معادن زغالسنگ به عنوان ماده حیاتی صنایع کوره بلند بطور جدی حمایت کند

به منظور پایین آوردن هزینه‌های تولید معادن زغالسنگ لازم است دولت به زغالسنگ نیز همچون سایر حامل‌های انرژی یارانه اختصاص دهد. در واقع هر میزان که به حامل‌های انرژی همچون گاز، نفت و ... سوبسید تعلق می‌گیرد، زغالسنگ هم که به عنوان یک نوع انرژی در صنایع کوره بلند مصرف می‌شود، باید یارانه دریافت کند. از سوی دیگر واحدهای تولیدکننده زغالسنگ نیز باید با تجهیز معادن و افزایش تولید خود در کاهش هزینه‌ها و سودآوری بیشتر این واحدها اقدام کنند.

مهندس رضا اشرف سمنانی کارشناس ارشد صنایع معدنی و مشاور مدیرعامل میدکو ضمن بیان مطلب فوق در گفت و گو با خبرنگار "جهان معدن" در خصوص نامه هشدارآمیز واحدهای تولیدکننده زغالسنگ مبنی بر توقف تولید و عرضه زغالسنگ گفت: در حقیقت معادن زغالسنگ در کشور ما از نظر کارکرد دارای شرایط ویژه‌ای هستند، مدت زمان کوتاه‌تری امکان فعالیت دارند و در مقایسه با معادن زغالسنگ جهانی در جایگاه خوبی قرار ندارند؛ لذا اینکه گفته می‌شود معادن زغالسنگ باید مورد توجه بیشتری قرار گیرند و اقتصادی‌تر فعالیت کنند، حرف درستی است. وی با بیان اینکه زغالسنگ پایه صنایع دیگر محسوب می‌شود گفت: اگر بخواهیم زغالسنگ را وارد کنیم، باید هزینه زیادی بابت آن پرداخت شود. ضمن آنکه حمل و نقل آن نیز سخت بوده و امکان اکسید شدن آن وجود دارد که همگی این موارد مشکل ایجاد می‌کند. از سوی دیگر در مقایسه با سایر محصولات به تکنولوژی زغالسنگ توجه نشده است. به همین دلیل به نظر می‌رسد که زغالسنگ هم باید از یارانه انرژی بهره‌بردار. در واقع هر میزان که به سایر حامل‌های انرژی همچون گاز، نفت و ... سوبسید تعلق می‌گیرد، زغالسنگ هم که به عنوان یک نوع انرژی در صنعت کوره بلند مصرف می‌شود، باید یارانه دریافت کند.

اشرف سمنانی در پاسخ به این سوال که "با توجه به اینکه تولیدکنندگان زغالسنگ هشدار دادند که در صورت برطرف نشدن مشکل اقدام به تعطیلی واحدهای خود می‌کنند، به نظر شما مصرف‌کنندگان این کالا همچون ذوب آهن و بقیه کوره‌های بلند با چه مشکلاتی مواجه می‌شوند" تاکید کرد: بدیهی است اگر معادن زغالسنگ تعطیل شوند، واحدهای مصرف‌کننده زغالسنگ با مشکلات زیادی مواجه خواهند شد؛ چراکه نمی‌توان ماده اولیه را قطع کرد. از سوی دیگر به علت بالا بودن قیمت‌ها امکان جایگزینی زغالسنگ از خارج کشور نیز وجود ندارد. در نتیجه هشدار به تعطیلی واحدهای تولیدکننده زغالسنگ اشتباه و غلط است. اگر معادن زغالسنگ تعطیل شوند، زغالسنگ مورد نیاز صنایع از کجا باید تامین شود؟ نیاز و مصرف به این کالا که عوض نشده است؛ بنابراین زغالسنگ مورد نیاز کشور باید از داخل تامین شود. وی در ادامه افزود: در خصوص اختصاص یارانه و سوبسید قطعا به دولت مربوط می‌شود و لازم است زغالسنگ از سوی دولت به عنوان یک انرژی مورد حمایت قرار گیرد. در واقع اگر هزینه‌های تولید شرکت‌هایی که تامین‌کننده زغالسنگ هستند افزایش یابد، خود به خود قیمت تمام‌شده محصول یا کالا نیز بالا می‌رود. در نتیجه باید تدابیری اندیشیده شود تا مصرف‌کننده هم کمی از هزینه‌ها را تقبل کند. همیشه بین فولادی‌ها و سنگ آهنی‌ها هم در خصوص ماده اولیه یا همان سنگ آهن این بحث‌ها وجود داشته است؛ یکی به دنبال گران‌تر فروختن کالا و دیگری به دنبال ارزان‌تر خریدن آن است. اما آنچه که مسلم است اینکه از زغالسنگ باید حمایت شود؛ چراکه زغالسنگ برای صنایع کوره بلند ماده بسیار مهم و حیاتی محسوب می‌شود.

مشاور مدیرعامل میدکو همچنین گفت: به خاطر تفاوت زیاد قیمت‌های جهانی با قیمت‌های داخلی نیز نمی‌توان این کالا را از خارج کشور تامین کرد؛ به همین دلیل باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود تا تولید زغالسنگ در کشور پایدار و همیشگی باشد. البته قیمت تمام‌شده زغالسنگ نیز پایین نیست و به علت اینکه هزینه تولید بالاست؛ در نتیجه دولت باید با اختصاص یارانه به این معادن کمک کند تا توسعه و حجم تولیدات آنها افزایش یابد که قیمت تمام‌شده آنها نیز کاهش یابد، در آن صورت شاید مشکلات آنها برطرف شود.

اشرف سمنانی در خصوص عرضه زغالسنگ در بستر بورس‌های کالایی به منظور کشف قیمت گفت: ببینید یک کالای تجاری و یک کالای دیگر صنعتی است که این موضوع به نوع ماده معدنی مربوط می‌شود. به نظر می‌رسد زغالسنگ را نتوان در بستر بورس عرضه و کشف قیمت کرد؛ چراکه معدن به معدن و نوع زغال و شرایط تولیدی آن با یکدیگر متفاوت است. قیمت تمام‌شده انواع زغال، هزینه‌های حمل و نقل و ... فرق می‌کند؛ لذا ورود به بورس‌های کالایی خیلی نمی‌تواند کمکی به حل مشکل موجود کند.

وی با تاکید بر اینکه حداقل زغالسنگ هم باید در سبد انرژی دیده شود تاکید کرد: در صورت تعطیلی واحدهای تولیدکننده زغالسنگ همه واحدهای کک‌سازی و کوره بلند برای تهیه ماده اولیه خود با مشکل مواجه می‌شوند و به علت اینکه ماده اولیه تعیین‌کننده است، اگر مشکلی در زنجیره تولید به وجود بیاید، کل زنجیره با بحران مواجه خواهد شد. به خصوص کالایی همچون زغالسنگ که تنوع زیادی ندارد. در حال حاضر تولید زغالسنگ محدود و کیفیت آن هم نسبت به هزینه تمام‌شده پایین است. اگر معادن زغالسنگ کشورمان را با معادن بزرگ دنیا مقایسه کنیم می‌بینیم معادن ما به علت اینکه کوچک هستند و نوع زغال آنها نیز فرق می‌کند؛ محصول تولیدشده آن بسیار گران‌تر تمام می‌شود؛ در نتیجه انتظار می‌رود زغالسنگ هم مثل سایر انرژی‌ها یارانه دریافت کند تا مشکلات موجود تا حدودی برطرف شود.

وی در پایان تاکید کرد: تولیدکنندگان بزرگ معادن زغالسنگ باید تلاش کنند با برنامه‌ریزی بهتر واحدهای خود را توسعه دهند و تجهیز کنند تا حجم تولیدات آنها افزایش یابد و با تولید بیشتر قیمت تمام‌شده نیز کاهش یابد.

در گفتگو با عضو هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران بررسی شد:

بورس‌های کالایی در شفافیت معاملات و قیمت زغالسنگ تأثیر بسزایی دارند

نگهداری تونل‌ها و کارگاه‌های استخراج شده است. با توجه به مشکلات پیش آمده و هشدار تولیدکنندگان بزرگ زغالسنگ کشور مبنی بر ورشکستگی و احتمال تعطیلی معادن زغالسنگ؛ ماهنامه "جهان معدن" با دکتر بینا بصیرانی عضو هیات مدیره انجمن زغالسنگ ایران در خصوص وضعیت ذخایر، تعداد معادن و میزان تولید، جایگاه زغالسنگ ایران در دنیا، مشکلات، راهکارها، میزان صادرات و ... گفت و گویی انجام داده است که ماحصل این گفت و گو را در ادامه می خوانیم:

معصومه صالحی

زغالسنگ را بالا برد. به عنوان مثال قیمت تجهیزات شامل ریل، لوکوموتیو، خودنجات و تجهیزات ایمنی تحت تأثیر نرخ ارز افزایش ۱۵۰ درصدی داشته است و در خرید چوب علاوه بر کمبود با افزایش ۱۰۰ درصدی مواجه هستیم. از سوی دیگر سایر هزینه‌ها نیز تحت تأثیر این افزایش‌ها قرار گرفته است؛ لذا افزایش ۲۰ درصدی قیمت زغالسنگ در سالجاری که از تیرماه اعمال شد؛ افزایش سنگین هزینه‌های تولید در این بخش را پوشش نمی دهد و در شرایط فعلی افزایش قیمت تجهیزات ضمن ایجاد بحران اقتصادی، موجب کاهش ضریب ایمنی معادن زغالسنگ به خصوص در

چندی پیش اعضای انجمن زغالسنگ ایران با ارائه مصوبه‌ای در خصوص تعطیلی معادن زغالسنگ تا پایان مهرماه هشدار دادند.

اعضای این انجمن که از افزایش ۱۵۰ درصدی هزینه‌های تولید گله مندند؛ در این مصوبه آورده اند: "متأسفانه در شرایط فعلی علاوه بر تولید؛ ایمنی معادن هم تحت تأثیر قرار گرفته است. در همین راستا اوایل سالجاری با توجه به وضعیت هزینه‌ها و قیمت شمش فولادی پیرامون تعیین نرخ زغالسنگ در سال ۹۷ تفاهم شده بود؛ اما متأسفانه بعد از آن تاریخ، تورم غیرقابل پیش بینی هزینه‌های تولید

وضعیت کنونی معادن زغالسنگ در کشور را به لحاظ میزان ذخایر و تعداد معادن چگونه ارزیابی می کنید؟

زغالسنگ از جمله مواد معدنی با ارزشی است که از بقایای درختان و گیاهان به وجود می آید. این ماده معدنی به عنوان ماده اولیه برای تولید اشکال مختلف انرژی در صنایع کاربرد دارد و نقش بسیار مهمی در توسعه صنعت کشورهای مختلف دنیا داشته است. زغالسنگ بعد از نفت، بیشترین سهم را در سبد انرژی دنیا دارد؛ به طوری که در حال حاضر حدود ۳۰ درصد از مصرف انرژی اولیه جهان از زغالسنگ تامین و ۴۰ درصد برق جهان نیز در نیروگاه‌های زغالسنگی تولید می شود. مهمترین کاربرد زغالسنگ تولید انرژی و تهیه کک در صنایع فولادسازی به روش کوره بلند است. علاوه بر این تولید گاز هیدروژن، مواد اولیه واکس های صنعتی، تولید کربن فعال و مواد آلی مانند بنزن، اتیلن، پروپیلین و ... از قطران زغالسنگ به دست می آید.

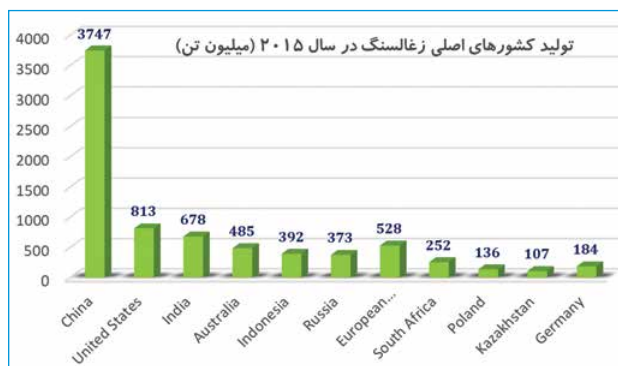
اگرچه نفت همچنان منبع انرژی اصلی دنیا محسوب می شود، اما پژوهش جدید موسسه دیده بان جهان حاکی از رشد چشمگیر استفاده از زغالسنگ و گاز طبیعی است. مصرف جهانی زغالسنگ در سال ۲۰۱۲ به ۳/۷۳ میلیارد تن معادل نفت رسیده است. زغالسنگ که زمانی ماده ارزان، کثیف و بدون جذابیتی محسوب می شد؛ در حال حاضر بزرگترین رشد مصرف را در بین انواع مواد سوختی دنیا دارد. استفاده از زغالسنگ در بسیاری از کشورهای در حال توسعه به واسطه کمبود منابع رو به افزایش است و اگر تکنولوژی زغالسنگ پاک کاربردی شود، این ماده به عنوان منبع گریزناپذیر انرژی در آینده باقی خواهد ماند. در همین حال مصرف گاز طبیعی با ۲/۲ درصد افزایش به ۲/۹۱ میلیارد تن معادل نفت رسیده است. زغالسنگ و گاز طبیعی سوخت‌های اصلی در بازار الکتریسیته دنیا محسوب می شوند و از آنجایی که اغلب به عنوان جایگزین یکدیگر هستند؛ روند مصرف آنها نیز باید در کنار هم مورد

پتروئیل (petroleum) در ژوئن ۲۰۱۵ نشان می‌دهد که در ده سال گذشته و با توجه به فعالیت گروه‌های فعال زیست محیطی و سازمان‌های محیط زیست دنیا؛ سهم منطقه آمریکای شمالی، اروپا و اوراسیا از مصرف و تولید زغالسنگ به شدت کاهش یافته است. این در حالی است که در منطقه آسیا و اقیانوسیه شاهد افزایش شدید تولید و مصرف زغالسنگ توسط دو کشور هند و چین هستیم.

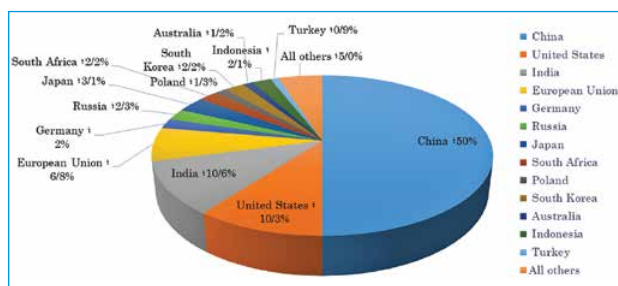
کشور چین همانطور که غول تولید زغالسنگ در جهان است، بزرگترین مصرف کننده زغالسنگ نیز محسوب می‌شود؛ به گونه‌ای که حدود ۵۰ درصد از مصرف جهانی را به خود اختصاص داده است. چین همچنین با واردات ۲۸۹ میلیون تن زغالسنگ، بزرگترین واردکننده زغالسنگ در دنیا شناخته می‌شود. بعد از کشور چین، آمریکا و هند با مصرف حدود هر کدام ۱۰ درصد از زغال تولید شده دنیا رتبه‌های دوم و سوم را از آن خود کرده‌اند.

بر اساس گزارش‌های موسسه فدرال علوم زمین و منابع طبیعی (BGR) و با بررسی نسبت میزان ذخایر قطعی به تولید سالیانه (R/P)، در سال ۲۰۱۵ ثابت شد که ذخایره زغالسنگ در جهان برای مدت ۱۵۳ سال تولید کافی است.

در ایران به دلیل عدم انجام اکتشافات منظم، اطلاعات ذخایر زغالسنگ با ابهام و کاستی‌های زیادی گزارش می‌شود. اما آنچه که بارز است، منابع عظیمی از این حامل انرژی در کشور موجود است. ایران از نظر میزان تولید زغالسنگ با تولید تنها ۰/۱۶ درصد از کل تولید دنیا رتبه ۴۶ و از نظر میزان مصرف رتبه ۶۱ جهان را به خود اختصاص داده است. همچنین از نظر مقدار خالص صادرات و واردات رتبه پنجاهم جهان را در اختیار دارد.

تولیدکنندگان اصلی زغالسنگ در جهان

مصرف کنندگان اصلی زغالسنگ در جهان

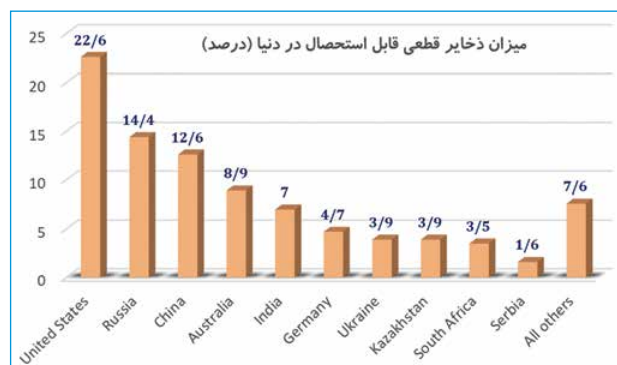
امروزه تولید و مصرف فولاد یکی از شاخص‌های اصلی توسعه یافتگی جوامع به شمار می‌آید و صنایع فولادی سهم مهمی در سازندگی،

بررسی قرار گیرد. تولید زغالسنگ در جهان همواره به دلیل ویژگی‌های خاص آن از اهمیت قابل توجهی برخوردار بوده است. عنوان پلی به سوی آینده برای زغالسنگ از سوی متخصصان و کارشناسان امور انرژی می‌تواند مؤید اهمیت زغالسنگ به عنوان یک منبع انرژی جایگزین نفت و گاز در آینده باشد.

از لحاظ ذخیره این ماده معدنی؛ بر اساس گزارش موسسه فدرال علوم زمین و منابع طبیعی (BGR) ذخایر قطعی زغالسنگ قابل استحصال در دنیا تا پایان ۲۰۱۶ بیش از ۱۱۳۹ میلیارد تن پیش‌بینی و محاسبه شده که بیش از ۵۷ درصد این ذخایر در ۳ کشور آمریکا، چین و روسیه قرار دارد.

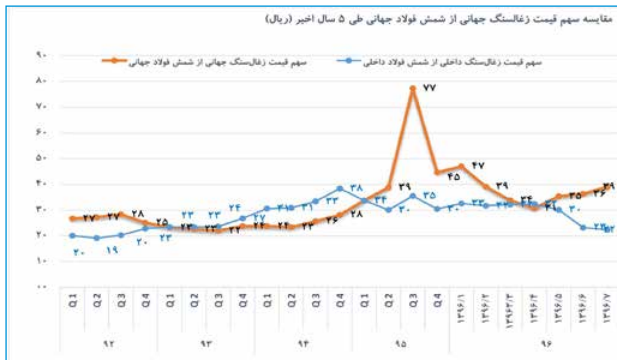
ایران در زمینه معادن زغالسنگ در دنیا دارای چه جایگاهی است؟

ایران از لحاظ میزان ذخایر زغالسنگ جز کشورهای غنی دنیا محسوب نمی‌شود و تنها ۰/۱۳ درصد از کل این ذخایر را در اختیار دارد. مطابق آخرین آمار حجم ذخایر قطعی زغالسنگ ایران ۱/۲ میلیارد تن، ذخایر احتمالی ۱/۷ میلیارد تن و میزان ذخایر زمین شناسی در حدود ۱۴ میلیارد تن برآورد شده است. با این حال از نظر ذخایر قطعی زغالسنگ در رتبه ۲۶ و بر اساس میزان کلی ذخایر در رتبه ۱۲ جهان قرار دارد، اما در صورت اکتشاف بیشتر پیش‌بینی می‌شود که توان رقابت با کشورهای قدرتمند در بازار را داشته باشد. از نظر توزیع ذخایر نیز بیشترین حجم ذخایر زغالسنگ کشور در منطقه طبرستان، سپس کرمان و البرز شرقی واقع شده است. بررسی آمار و ارقام نشان می‌دهد که صنعت زغالسنگ ایران در منطقه خاورمیانه از جایگاه بسیار خوبی برخوردار است، اما در قاره آسیا و در کل جهان از موقعیت مناسبی برخوردار نبوده و با کشورهای صاحب این صنعت فاصله زیادی دارد.

در دنیا ۱۰ کشور در تولید زغالسنگ رتبه‌های برتر و نقش برجسته‌ای دارند؛ به طوری که چین در صدر آنها قرار دارد. چین بزرگترین کشور تولیدکننده زغالسنگ طی سه دهه اخیر تاکنون بوده است. این کشور به طور متوسط بیش از ۳ میلیارد تن زغالسنگ در سال تولید می‌کند که حدود ۵۰ درصد از کل تولید جهانی زغالسنگ است. چین صاحب سومین ذخایر بزرگ زغالسنگ در دنیا است و حدود ۱۲ هزار معدن در ۲۸ استان این کشور تولید زغالسنگ دارند. شانگس، مغولستان داخلی و شین جیانگ بزرگترین استان‌های تولیدکننده زغالسنگ در این کشور هستند. حدود نیمی از زغالسنگ چین برای تولید برق مورد استفاده قرار می‌گیرد که در بیش از ۸۰ درصد از تولید برق این کشور سهم دارد.

بررسی آخرین آمارهای تولید و مصرف منتشر شده توسط BP (British

از نظر جنابعالی مشکلات کنونی معادن زغالسنگ چیست و تاکنون برای حل این مشکلات چه اقداماتی صورت گرفته است؟

اکتشاف ذخایر زغالسنگ ایران یکی از مشکلات کنونی معادن زغالسنگ محسوب می شود. با توجه به سطح اکتشافات انجام شده قبلی و شرایط خاص زمین شناسی رسوبات زغال دار ایران؛ ذخایر زغالسنگ مناطق شمالی ایران دارای ضخامت کم و عوارض زمین شناسی متعددی است که عملاً ذخایر را به بلوک های جداگانه و در نتیجه افزایش تعداد بهره برداران تبدیل کرده؛ همچنین به دلیل ضعف سرمایه گذاری و دانش فنی، دسترسی به ذخایر عمیق و یا تولید انبوه را با مشکل و حتی غیر ممکن مواجه کرده است.

ذخایر شناخته شده زغالسنگ ایران در مناطق کرمان نیز دارای پیچیدگی های زیادی است. به عنوان مثال لایه هایی با شیب نسبتاً کم (کمتر از ۲۰ درجه) تا شیب خیلی زیاد (حدود ۸۵ درجه) و تغییرات ضخامت از چندین سانتیمتر تا چندین متر را شاهد هستیم.

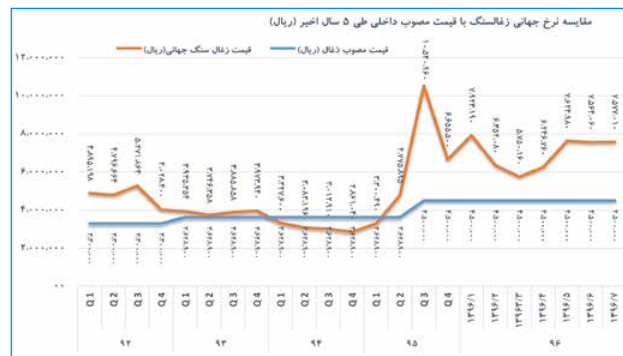
اگرچه در این ذخایر اکتشاف عمدتاً تا سطح اکتشاف تفصیلی انجام شده است، اما به دلیل متوقف شدن عملیات اکتشاف حین بهره برداری، شناخت دقیقی از وضعیت لایه ها در دست نبوده و بهره برداری از ذخایر با ضخامت بیش از یک متر با محدودیت های زیادی همراه است که عملاً بخشی از ذخایر استخراج نشده و برای همیشه غیرقابل استخراج شده اند. ذخایر زغالسنگ منطقه طبس نیز تقریباً با مشکل عدم اکتشاف سیستماتیک مواجه بوده و در برخی مناطق سطح اکتشاف انجام شده در حد قابل قبولی برای طراحی سیستماتیک و مهندسی نیست. واگذاری این محدوده ها به بهره برداران و کوتاهی زمان بهره برداری در قراردادها از یکطرف و محدودیت توانایی مالی آنان مانع از انجام اکتشاف شده است. در نتیجه روند طراحی و بهره برداری با اختلال و کاستی مواجه بوده و امکان استفاده از تکنولوژی و استخراج مکانیزه را از بین برده است. تقریباً تمامی بهره برداران منطقه به روش کاملاً سنتی مشغول استخراج هستند. بنابراین اصلی ترین و مهمترین کار در زمینه ذخایر زغالسنگ، انجام اکتشافات سیستماتیک قبل از واگذاری به بخش خصوصی توسط دولت است؛ چراکه بخش خصوصی از لحاظ توانایی مالی از یک طرف و بالا بودن هزینه تولید از طرف دیگر به هیچوجه انگیزه ای برای سرمایه گذاری در این بخش ندارد. انجام اکتشافات تکمیلی در حین بهره برداری باید توسط بهره برداران انجام شود که با توجه به وضعیت نقدینگی و گردش پولی بین تولیدکنندگان و خریداران زغالسنگ، نه تنها این امر صورت نگرفته؛ بلکه حتی قادر به آماده سازی افق های استخراجی برای سال های بعد نیز نمی باشد که در نتیجه تعطیلی معادن زغالسنگ را به تدریج در پی خواهد داشت.

بازسازی و توسعه کشورها ایفا می کنند. یکی از اهداف اساسی طبق سند چشم انداز ۱۴۰۴ کشور دستیابی به تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در سال (۵/۹ میلیون تن به روش کوره بلند، ۴۶ میلیون تن به روش احیا مستقیم کوره قوس الکتریکی و حدود ۳ میلیون تن بر پایه شارژ قراضه) است. یکی از مواد خام اصلی در تولید فولاد؛ زغالسنگ و کنسانتره آن است؛ به گونه ای که در پایان سال ۱۴۰۴ سالیانه حدود ۴/۵ میلیون تن کنسانتره زغالسنگ و ۳/۲ میلیون تن کک برای تولید فولاد به روش کوره بلند نیاز است.

اما این امر مستلزم رشد، سرمایه گذاری و شکوفایی صنعت زغالسنگ است. زغالسنگ در ایران از معدود مواد معدنی است که برخلاف قیمت جهانی؛ قیمت آن هنوز به صورت ثابت و دستوری تعیین می شود و نرخ قیمت گذاری آن غالباً از نرخ جهانی پایین تر بوده و در بعضی موارد کمتر از نصف قیمت واقعی آن در دنیا قیمت گذاری شده است. این در حالی است که روند قیمت دلار در داخل کشور غالباً افزایشی است. به طور کلی در بخش صنعت و معدن داخل کشور غالب ماده معدنی از نوسانات نرخ دلار مستقیم یا غیر مستقیم بهره می برند.

با توجه به اینکه عوامل بهای تمام شده (حقوق، دستمزد، چوب، آرک و سایر ملزومات) در حال افزایش است، نمی توان بدون تعیین فرمول قیمت مناسب برای زغالسنگ تولید داخل؛ تداوم فعالیت و رشد معادن و افزایش تامین زغالسنگ مورد نیاز کشور از منابع داخلی را فراهم کرد. به نظر می رسد قیمت گذاری بر اساس سهم از فروش محصول نهایی با توجه به اینکه قیمت جهانی و نرخ دلار بازار آزاد در آن تاثیرگذار است؛ می تواند در میان مدت شرایط صنعت زغالسنگ را از این حالت خارج کند. به خصوص که طی یکسال گذشته قیمت جهانی زغالسنگ به میزان ۴۰ درصد (از ۱۳۵ دلار به ۱۸۹ دلار) افزایش یافته است. همچنین محصولات فولادی حدود ۴۰ درصد افزایش قیمت داشته اند؛ در این شرایط عدم افزایش قیمت زغالسنگ تولید داخل کشور زمینه ساز تعطیلی معادن و افزایش واردات زغالسنگ به کشور شده است.

ثبات قیمتی که در آن همواره سایر عوامل بهای تمام شده (حقوق، چوب، آرک و سایر امکانات) در حال افزایش است؛ می تواند خیلی زود این صنعت را از چرخه تولید خارج کند. هر چند که تعیین قیمت های متغیر در کوتاه مدت برای فعالان مبهم است، اما می تواند مشکل بزرگ بلاتکلیفی را حل و سرمایه گذاران جدید را وارد چرخه صنعت زغالسنگ کند. بررسی ها نشان می دهد به منظور فراهم کردن امکان تامین زغالسنگ مورد نیاز کشور از داخل و افزایش سرمایه گذاری و اشتغال در این معادن با توجه به نرم جهانی لازم است قیمت کنسانتره درصد قابل قبولی از شمش فولاد در نظر گرفته شود.

عرضه زغالسنگ

در بورس کالا بخشی از

مشکلات فروش که

باعث رکود در تولید

می‌شود را از بین

می‌برد؛ چراکه در حال

حاضر مشتریان عمده

زغالسنگ در ایران کک

سازی زرنند و کارخانه

ذوب آهن اصفهان

هستند. به همین دلیل

وقتی این ماده معدنی

وارد بورس کالا شود، با

مشتریان گوناگونی که

استفاده‌های متفاوتی از

این کالا دارند؛ مواجه

خواهیم شد

و تعطیلی قریب الوقوع را تا چه اندازه جدی می‌دانید؟

به طور قطع و یقین در صورت عدم اصلاح قیمت، عدم توانایی تولید از معادن کوچک شروع و به مرور به معادن بزرگ انتقال پیدا خواهد کرد؛ به گونه‌ای که شاهد کاهش شدید تولید و یا عدم توانایی تولید زغالسنگ داخلی خواهیم بود. در واقع این هشدار قطعاً یک هشدار جدی و واقعی است.

با توجه به عرضه محصولات ذوب آهن اصفهان در بورس که برای کشف قیمت و ضرورت عرضه کل زنجیره تولید فولاد در بورس انجام می‌شود، تا چه اندازه با عرضه زغالسنگ در بورس برای رهایی از قیمت گذاری دستوری و کشف قیمت از این طریق موافق هستید؟ حضور در بورس تا چه اندازه می‌تواند در حل مشکلات موجود

تأثیرگذار باشد؟

عرضه زغالسنگ در بورس‌های کالایی بخشی از مشکلات فروش که باعث رکود در تولید می‌شود را از بین می‌برد؛ چراکه در حال حاضر مشتریان عمده زغالسنگ در ایران کک سازی زرنند و کارخانه ذوب آهن اصفهان هستند. به همین دلیل وقتی این ماده معدنی وارد بورس کالا شود، با مشتریان گوناگونی که استفاده‌های متفاوتی از این کالا دارند؛ مواجه خواهیم شد. همچنین در حال حاضر هر گونه توقیفی که در خطوط تولید این دو مشتری خاص رخ دهد؛ به صورت مستقیم بر تولید زغالسنگ در شرکت‌های تولیدکننده این ماده معدنی اثر خواهد گذاشت؛ در حالی که بورس کالا باعث می‌شود مشتری‌های دیگری جایگزین شوند.

به نظر من بورس کالا می‌تواند در شفافیت معاملات و قیمت زغالسنگ تأثیر بسزایی داشته باشد که در صورت انجام این مهم شاهد رونق معاملات زغالسنگ در بورس کالا خواهیم بود.

در زمینه صادرات زغالسنگ تاکنون چه اقداماتی صورت گرفته است و چه میزان ظرفیت صادراتی وجود دارد؟

عمده صادرات ما در زغالسنگ به زغالسنگ حرارتی برمی‌گردد و سهم صادرات زغالسنگ کک شو بسیار اندک است.

البته علت اینکه معدنکاران تمایلی به صادرات زغالسنگ ندارند؛ چند عامل است. یکی از این عوامل گوگرد بالای زغال ایران است که به نسبت استانداردهای جهانی بالاست و با توجه به اجرای برنامه‌های زیست محیطی در سایر کشورها، صادرات اینگونه محصولات با دشواری‌هایی همراه است. در اینجا تکنولوژی گوگردزایی که روزگاری اهمیت چندانی برای این صنعت نداشت، قابل تامل می‌شود.

یکی دیگر از عواملی که مانع صادرات این کالا می‌شود؛ مشکلات فعلی ناشی از تحریم‌هاست که روند را کند و سخت می‌کند. در سال ۹۷ شرکت زغالسنگ پروده طیس تقریباً ۵۰ هزار تن کنسانتره به مقصد چین صادر کرد؛ به گونه‌ای که زغال ایران به عنوان یک برنند در بازارهای جهانی شناسایی شد. یکی از اهداف مهم انجمن زغالسنگ ایران در سالجاری افزایش دامنه صادرات زغالسنگ کک شو به کشورهای مورد نیاز این ماده معدنی استراتژیک است. در خصوص ظرفیت صادرات باید نگاه ما به مصرف داخلی این محصول هم باشد؛ به نحوی که مصرف کنندگان داخلی نیز دچار بحران نشوند.^۳

آموزش پرسنل

برنامه‌ریزی آموزش پرسنل برای ارتقاء راندمان تولید و رعایت موارد ایمنی مشکل دیگر این بخش است. در حال حاضر هیچ موسسه و ارگانی (دولتی یا خصوصی) در این خصوص در ایران فعالیت نمی‌کند و نیروی آموزش دیده قدیمی به تدریج از گردونه تولید خارج شده و نیروی جدید (مهندسی تا کارگران) بدون گذراندن دوره‌های خاص از قبیل آشنایی با شرایط معادن در منطقه و تکنولوژی‌های روز در معادن مشغول به فعالیت می‌شوند و در بهترین حالت به صورت کاملاً سنتی و آموزش حین کار اندکی تجربه کسب می‌کنند. در این زمینه قابل ذکر است که اپراتورهای شاغل در معادن زغالسنگ نه تنها هیچ مدرکی نداشته؛ بلکه دوره‌های مربوطه را نیز نگذرانده‌اند.

تکنولوژی معادن زغالسنگ ایران

تکنولوژی مورد استفاده در معادن زغالسنگ ایران

مشکل دیگر این معادن است. بجز یکی دو مورد، تمامی ماشین آلات مورد استفاده این معادن همان تجهیزات و ماشین‌آلاتی هستند که حدود ۶۰ سال پیش از روسیه وارد ایران شده است؛ اگرچه آن زمان نیز این تجهیزات از تجهیزات مشابه در دنیا از لحاظ تکنولوژی فاصله زیادی داشته است. در نتیجه استفاده از این تجهیزات و ماشین‌آلات، راندمان کار را بسیار پایین آورده و به دنبال آن قیمت تمام شده نیز افزایش بسیاری یافته است که در نهایت در بهترین شرایط زغالسنگ تولیدی ایران قادر به رقابت با تولیدکنندگان خارجی در عرصه جهانی نبوده و عملاً امکان صادرات آن نیز وجود ندارد.

تجهیزات ایمنی و مونیتورینگ

تجهیزات مورد استفاده در معادن زغالسنگ ایران نیز عمدتاً تجهیزات قدیمی و سنتی و مربوط به دهه ۵۰ میلادی (سال‌های ۱۳۴۰ شمسی) است. همچنین سیستم پایش کار تجهیزات و پرسنل نیز کاملاً سنتی است. به عنوان مثال استفاده از چراغ‌های انفرادی تونلی تا تجهیزات ایمنی انفرادی انگیزه استفاده پرسنل از این تجهیزات را از بین برده است؛ در نتیجه نه تنها شاهد انواع و اقسام حوادث در معادن زغالسنگ هستیم؛ بلکه روش‌های مقابله با حوادث نیز خود حادثه آفرینند. در همین راستا لازم است در این خصوص اقدامات جدی از سوی دولت به عنوان سیستم نظارت بر بهره‌برداری صورت گیرد.

تامین منابع مالی

تامین منابع مالی پروژه‌های تجهیز و نوسازی ماشین‌آلات و تجهیزات معادن زغالسنگ نیز یکی از دغدغه‌های اصلی بهره‌برداران معادن است. در همین راستا تمهیدات در نظر گرفته شده تاکنون مشکل زیادی از بهره‌برداران در این زمینه را برطرف نکرده است.

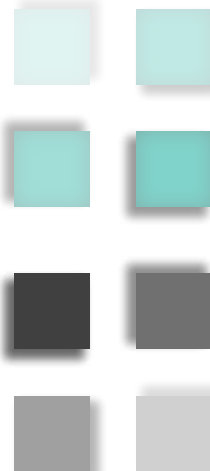
تامین منابع مالی برای سرمایه در گردش معادن نیز مشکل دیگری است که در شرایط فعلی اقتصادی کشور محدودیت‌های زیادی را برای بهره‌برداران به وجود آورده است. در واقع بانک‌ها برای فاینانس پروژه‌ها تا تامین سرمایه در گردش به صورت وام با اقساط بلندمدت و کم بهره می‌توانند یکی از دغدغه‌های اصلی بهره‌برداران را برطرف کرده تا در خدمت افزایش تولید قرار گیرد.

در صورت تداوم مشکلات فعلی و عدم اصلاح قیمت فروش زغالسنگ؛ هشدار معدنکاران این بخش در خصوص ورشکستگی

دکتر نویدرضا احمدی کارشناس ارشد اقتصاد معدن:

معدنکاری سنتی با روش ها و تجهیزات روسی بلای جان زغالسنگی ها شده است

دید مدیریت معادن زغالسنگ باید تغییر کند

"جهان معدن" است که با دلسوزی و دقت نظر در خصوص چالش ها و مشکلات پیش روی معادن زغالسنگ که این روزها با دغدغه های متعددی دست به گریبانند، بیان می کند. وی از فرسودگی و مستعمل بودن تجهیزات و نبود همت عالی و کافی این معادن می گوید و بر این عقیده است که اگر مشکلات موجود برطرف نشود، قطعاً شاهد تعطیلی این معادن در آینده ای نزدیک خواهیم بود. در ادامه متن کامل این گفت و گو را با هم می خوانیم:

فاطمه گودرزی

معادن نگاه می کنیم، می بینیم بیش از نیم قرن معدنکاری سنتی با روش ها و تجهیزات روسی بدنه مسخ شده تمام عیاری از این معادن ساخته که هر از چندگاه خبرهای ناگواری از ریزش و انفجار آنها بدن همه را می لرزاند؛ لذا ضروری است نگاه به روش های معدنکاری از یکسو و دید مدیریت معادن زغالسنگ از سوی دیگر تغییر کند."

اینجا بخشی از اظهارنظرهای دکتر نوید رضا احمدی کارشناس ارشد اقتصاد معدن در گفت و گو با ماهنامه

"کشور ما به شدت در زمینه زیرساخت های توسعه ای ضعیف است. مسیر و گلوگاه های حمل و نقل کشور فرسوده و فاقد استانداردهای بین المللی لازم است. از سوی دیگر بهای تمام شده حمل و نقل چنین محصولاتی گاهی بیش از ۳۰ درصد ارزش واقعی آن است که اگر آن را در برابر بال دیگر صنعت فولاد یعنی سنگ آهن مقایسه کنیم، می بینیم همه این موارد نفس صادرات زغالسنگ را تنگ می کند. از سویی دیگر وقتی به تاریخچه این

اما بدون شک معادن زغالسنگ طبعی است که اجازه کار مکانیزه را به معدنکاران می دهد، البته نباید فراموش کرد امکان اجرای بسترهای استخراج نیمه مکانیزه نیز در اکثر معادن کشور فراهم است.

ایران در زمینه معادن زغالسنگ در دنیا در چه جایگاهی قرار دارد؟

ایران در رده بندی بین کشورهای زغال دار جهان از جمله استرالیا، سیرری، اندونزی، لهستان، آلمان، کانادا، آمریکا، هند، چین، برزیل و یا آرژانتین دارای جایگاه بسیار بالایی نیست، اما از لحاظ بررسی جایگاه در خاورمیانه در پنج رده اول قرار می گیرد که البته با توجه به تمرکز فولادسازی های کوره بلند در منطقه، موضوع قابل توجهی است.

در حال حاضر مشکلات معادن زغالسنگ را چه مواردی

وضعیت کنونی معادن زغالسنگ را از لحاظ میزان ذخایر و تعداد معادن موجود چگونه ارزیابی می کنید؟

بدون شک بیشترین ذخایر زغالی کشور امروز در منطقه زغالی طبعی نهشته گذاری شده است. این منطقه زغال دار با مساحتی بالغ بر ۱۲۰۰ کیلومتر مربع در آنتی کلینال طبعی واقع شده و دارای مناطق پروده (۱)، پروده (۲)، پروده (۳)، پروده (۴)، پروده شرقی، مزینو کوچکعلی شمالی و جنوبی و به طور کلی ترکیب زیبا و تمام عیاری از منابع زغالسنگ کک شو و حرارتی را برای کشورمان مهیا کرده است. در کنار این ذخایر معادن سنگ کرمان، البرز غربی، البرز مرکزی و البرز شرقی از دیگر مناطق زغال دار کشور هستند که خود دارای معادن کوچک و بزرگ با ساختارهای زمین شناسی متفاوت هستند.

مشکلات معادن زغالسنگ ایران ریشه در دیروز و امروز ندارند؛ برای رفع مشکلات این بخش ابتدا باید ریشه یابی تاریخی و فرهنگ معدنکاری را مورد بررسی قرار داد. همزمان با شروع فعالیت صنعت فولاد ایران به دست روس ها سه ماده معدنی اصلی یعنی سنگ آهن، زغالسنگ و کربنات کلسیم مورد هدف زمین شناسان و معدنکاران روسی قرار گرفت

هشدار معدنکاران زغالسنگ در
خصوص تعطیلی و ورشکستگی را تا چه
اندازه جدی می‌دانید؟

جواب این سوال را باید در جایی جستجو
کرد که قیمت زغالسنگ وارداتی تنی بیش
از ۲ میلیون تومان و قیمت زغالسنگ تولید
داخل حدود ۷۰۰ هزار تومان است. بنابراین
در صورت تداوم وضع موجود و عدم رسیدگی
مقامات ذیربط، بدون شک شاهد تعطیلی
معادن زغالسنگ کشور در آینده ای نزدیک

خواهیم بود.

با توجه به عرضه محصولات ذوب آهن در بورس کالا که به
منظور کشف قیمت و در راستای ضرورت عرضه کل زنجیره
تولید فولاد انجام می‌شود، تا چه اندازه با عرضه زغالسنگ در
بورس های کالایی و کشف قیمت از این طریق موافق هستید؟
به نظر جنابعالی آیا این روند می‌تواند در حل مشکلاتی که در
حال حاضر معدنکاران با آن روبرو هستند تاثیرگذار باشد؟

این موضوع می‌تواند قدم اول در بهبود شرایط زغالی ها باشد. محاسبات
نشان می‌دهد ۳۰ درصد قیمت پایه چدن بهای زغالسنگ مصرفی آن
است، اما حضور در تجارت جهانی کجا معنا می‌شود؟ اگر حتی بنا به
حمایت از تولید فولاد هم باشد، زغالسنگ ایران باید به قیمت ۱۵ تا
۲۰ درصد کمتر از بازارهای جهانی و با پایه معادل سازی شده ریال آن
به دلار به مصرف کننده تحویل داده شود.

به عنوان سوال آخر، وضعیت صادرات زغالسنگ را در
شرایط فعلی چگونه می‌بینید؟

متأسفانه کشور ما به شدت در زمینه زیرساخت های توسعه ای
ضعیف است. مسیر و گلوگاه های حمل و نقل کشور فرسوده و فاقد
استانداردهای بین المللی لازم است.

از سوی دیگر بهای تمام شده حمل و نقل چنین محصولاتی گاهی
بیش از ۳۰ درصد ارزش واقعی آن است که اگر آن را در برابر بال
دیگر صنعت فولاد یعنی سنگ آهن مقایسه کنیم، چه شانس برای
صادرکننده باقی می‌ماند؟ همه اینها نفس صادرات را تنگ می‌کند. در
این صورت چگونه می‌توان به صادرات فکر کرد؟

از طرفی دیگر این تعداد کارخانه کک سازی که مثل قارچ رشد کرده
اند، قرار است با چه خوراکی تغذیه شوند؟ متأسفانه از واژه صنعت و
معدن همه به بخش آسان آن یعنی صنعت چسبیده اند و معدن را رها
کرده اند.

در حال حاضر کارخانه های کک سازی با کمبود خوراک مواجه شده اند
و باید زغال مورد نیاز خود را وارد کنند و از طرفی دیگر بدهکاری های
سنگین صنایع فولادی کشور (کوره های بلند) نفس معادن زغالسنگ
را گرفته است؛ در چنین وضعیتی معادن زغالسنگ چگونه به فکر
صادرات باشند؟

می‌دانید و تاکنون چه اقداماتی برای حل
این مشکلات صورت گرفته است؟

مشکلات معادن زغالسنگ ایران ریشه در دیروز
و امروز ندارند؛ به همین دلیل برای رفع مشکلات
این بخش ابتدا باید ریشه یابی تاریخی و فرهنگ
معدنکاری را مورد بررسی قرار داد. همزمان با
شروع فعالیت صنعت فولاد ایران به دست روس
ها سه ماده معدنی اصلی یعنی سنگ آهن،
زغالسنگ و کربنات کلسیم مورد هدف زمین
شناسان و معدنکاران روسی قرار گرفت.

تکلیف معادن سنگ آهن و کربنات کلسیم
خیلی زود روشن و روش استخراج روباز برای
آنها آغاز شد، اما ذخایر زغالسنگ مسیر دیگری
را شروع کردند و حفاری های زیرزمینی با سبک
و سیاق و تجهیزات روسی آغاز شد و دو منطقه
که شامل زون های زغالی البرز (شرقی، مرکزی
و غربی) بود، به همراه کرمان مورد هدف قرار

گرفت. زغال البرزها از این لحاظ مهم بودند که دسترسی راه آهن
سراسری برای آنها از زمان رضا شاه فراهم شده بود. مناطق زغال دار
کرمان هم به واسطه طرح توسعه صنعت در منطقه و ساخت کک
سازی زرنند رونق یافتند.

اما وقتی به تاریخچه این معادن نگاه می‌کنیم، می‌بینیم بیش از نیم
قرن معدنکاری سنتی با روش ها و تجهیزات روسی بدنه مسخ شده
تمام عیاری از این معادن ساخته که هر از چندگاه خبرهای ناگواری از
ریزش و انفجار آنها بدن همه را می‌لرزاند.

در برابر آن زون زغالی طبس که مدیریتی جدید با حضور اروپایی ها
را تا همین اواخر تجربه کرده است؛ در هنگامه ای از تجهیزات مدرن
و با دیدگاهی جدید متولد شد. نسلی جوان، کوشا و با انگیزه همراه
مدیریتی با دانش و دوره دیده پا به عرصه گذاشتند. حال باید دید چرا
در منطقه زغالی یکی چنان پیشرفت می‌کند که طبس را می‌سازد و
سایرین چنان در جا می‌زند که ... ؟!

بدون شک اصلی ترین دلیل این موضوع، مشکل مدیریت و حاکمیت
مسلط بر معادن زغالسنگ کشور است.

چه پیشنهاداتی برای توسعه معادن زغالسنگ دارید؟

در این خصوص باید بگویم نگاه به روش های معدنکاری از یکسو و دید
مدیریت معادن زغالسنگ از سوی دیگر باید تغییر کند. فرسودگی
و مستعمل بودن تجهیزات و نبود همت عالی و کافی، بلای جان
معادن زغالسنگ شده است. عده ای سود خود را در خون معدنکاران
بیچاره جستجو می‌کنند و عده ای دیگر در عقد قراردادهایی بدتر
از ترکمانچای!!! که هر چه فریاد می‌زنیم، صدایمان به جایی
نمی‌رسد. گویا آقایان نهادهای نظارتی گوششان بسیار سنگین
شده است.

زنگ خطر تعطیلی معادن با خود تحریمی ها

فریال مستوفی

عضو هیات نمایندگان اتاق ایران

خود دلیل دیگری بر این است که معادن زغالسنگ دچار مشکلات جدی شده‌اند.

نباید از این نکته مهم به سادگی عبور کرد که فعالان بخش خصوصی همواره هشدارهایی جدی پیرامون مسائل اقتصادی در بخش های مختلف داده‌اند، اما مسئولان کماکان نسبت به این موضوع بی توجه بوده و آنطور که باید مسائل مطرح شده از سوی بخش خصوصی را مورد توجه و بررسی قرار نداده‌اند. باید پذیرفت که کشور در سطوح مختلف اقتصادی دچار مشکل است که روند گرانی های ناگهانی و روز افزون اخیر شاهی در این موضوع است.

در اقتصاد کشور با سیستمی مواجه هستیم که بر اساس برنامه ریزی و دانش پیش نمی رود و همیشه برنامه ریزی های عجولانه، بخشنامه های بی اعتبار و ناگهانی و نداشتن چشم اندازی روشن مصائب صنعت و اقتصاد کشور را دامن زده است. روشن است که بخش قابل توجهی از آسیب های تولید کشور حاصل تحریم های بین المللی است اما نداشتن مدیریت مناسب و اندیشمندانه بیشترین آسیب ممکن را بر تولید کشور تحمیل کرده است. از همین رو مسئولان باید قدم های جدی به منظور برنامه ریزی های هوشمندانه بردارند.

بخش قابل توجهی از آسیب های ایجاد شده در حوزه معادن حاصل تحریم های خارجی، خود تحریمی های ناشی از سوء مدیریت و عدم برنامه ریزی هوشمندانه است؛ زنجیره ای طولانی و تاثیرگذار که البته مانند دومینو تاثیر منفی هر یک از نقش آفرینان، دیگری را دچار آسیب می کند.

در حال حاضر تحریم های بین المللی موجب رکود بازار و اقتصاد کشور شده است؛ در نتیجه تجار و سرمایه داران علاقه ای به سرمایه گذاری در سطوح مختلف ندارند. همچنین تحریم های خارجی در شکل کلان موجب ایجاد مشکلات جدی در نقل و انتقال های مالی و در نتیجه عدم امکان دسترسی به تکنولوژی های جدید و روزآمد شده است. این موضوع در حالی است که بخش معدن به طور جدی نیازمند دسترسی به تکنولوژی نوین و کارآمد است.

تولید استاندارد بالای محصولات معدنی به طور قطع نیازمند بهره مندی از امکانات کافی است که البته در سطوح دیگر صنایع نیز این موضوع مهم را باید پیگیری کرد. جالب است بدانید در حال حاضر هر چند دو یا سه پروژه زغالشویی در کشور وجود دارد، اما زغال کافی برای شست و شو در این پروژه ها وجود ندارد که این موضوع

در اقتصاد کشور با سیستمی مواجه هستیم که بر اساس برنامه ریزی و دانش پیش نمی رود و همیشه برنامه ریزی های عجولانه، بخشنامه های بی اعتبار و ناگهانی و نداشتن چشم اندازی روشن مصائب صنعت و اقتصاد کشور را دامن زده است.

حوزه معدن کشور مانند دیگر سطوح اقتصادی و تولیدی با چالش هایی روبه رو شده است. معادن زغالسنگ نیز در مسیر دیگر معادن حرکت می کنند و از این آسیب مستثنی نیستند. بر اساس آمار منتشر شده در رسانه ها متأسفانه تا پایان مهرماه سال جاری تقریباً نیمی از معادن زغالسنگ تعطیل خواهند شد که البته مستندات فعالان این حوزه حاکی از آن است که بیش از آنچه در آمار منتشر می شود، با رکود و تعطیلی معادن زغالسنگ مواجه هستیم. این موضوع بی شک بخش های مختلفی را تحت تاثیر قرار می دهد که یکی از آنها حوزه اشتغال خواهد بود.

ورشکستگی های عظیمی پیش روی تولیدکنندگان زغالسنگ است

ضرورت ایجاد تقارن بین قیمت های داخلی و جهانی زغالسنگ

مهندس غلامرضا مودنی

رئیس هیات مدیره شرکت زغالسنگ پروده طبس

پرداخته نشده است. از دیدگاه اقتصادی قیمت گذاری ثابت بدون در نظر گرفتن سایر عوامل دخیل در بهای تمام شده، منجر به ایجاد تقارن میان قیمت های جهانی و قیمت های فروش داخلی شده است. حال آنکه تولیدکنندگان علی الخصوص معادن تمام مکانیزه باید کالاها و تجهیزات مورد نیاز خود را از بازارهای جهانی با هزینه های چند برابری تامین کنند.

به بیان ساده هزینه های تولید همراه با نوسانات نرخ ارز و افزایش سطح عمومی قیمت ها رشد کرده، اما قیمت های فروش بدون تغییر و یا با تغییراتی جزئی که حتی فاصله منفی زیادی با نقطه سر به سر دارد، همراه بوده است.

در حال حاضر بخشی از این تقارن هزینه و درآمد در صورت های مالی شش ماهه شرکت های درگیر این صنعت نمود پیدا کرده است و به راحتی می توان دریافت که در صورت عدم اقدام بهینه و موثر به زودی شاهد اتفاقات ناگوار و حتی ورشکستگی های عظیمی در این صنعت خواهیم بود که به طبع آن سایر صنایع داخلی وابسته نیز دچار مشکلاتی در تهیه زغال خام و یا انرژی اولیه مورد نیاز خود خواهند شد.

در کنار این عدم انطباق ها مباحثی نظیر ایمنی معادن که مهمترین اولویت کاری در برنامه های استراتژیک شرکت های ذیربط است، تحت تاثیر قرار گرفته که در صورت عدم توجه ویژه به آن فجایع اجتماعی را به بار خواهد آورد.

اقتصاد و چرخه ارزش آفرینی مواد معدنی آنقدر مهم و جذاب است که تحلیلگران زیادی در دنیای امروز اقتصاد صرفا بالا و پایین های آن را رصد و برهمین اساس آینده یک جامعه یا اجتماع را پیش بینی می کنند.

در حقیقت این مواد معدنی یا بهتر است بگوییم بمب های انرژی؛ زیربنا و سازه های اقتصاد بسیاری از کشورها را تشکیل می دهند و وابستگی به آن در صنایع امروزی امری اجتناب ناپذیر است. در این میان زغالسنگ به عنوان مسافری از میلیون ها سال قبل از جایگاه ویژه ای برخوردار است که صنعت آن علیرغم تعطیلی بسیاری از معادن در اروپا؛ طی سال های اخیر پیشرفت قابل ملاحظه ای داشته است.

کشورمان ایران نسبت به سایر کشورهای تولیدکننده این کالا؛ دارای معادن و ذخایر غنی از «الماس سیاه» نیست، اما همین میزان تولید هم دارای جایگاه استراتژیک با زنجیره کوتاه در چرخه اقتصاد است که عمده تولیدات آن در صنعت فولادسازی مورد استفاده قرار می گیرد.

متأسفانه طی ماه های اخیر علیرغم تلاش های فراوان صورت گرفته، آنگونه که باید به مشکلات و معضلات معادن زغالسنگ

زغالسنگ، سنگ آهن و بوکسیت در صدر معدنکاری جهان

زغالسنگ، سنگ آهن و بوکسیت بیشترین میزان معدنکاری در جهان را به خود اختصاص دادند. به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و به نقل از وب سایت Mining Technology در سال ۲۰۱۶ میلادی بیشترین معدنکاری در بخش های زغالسنگ، سنگ آهن، بوکسیت، سنگ فسفات و گچ بوده است.

بنا بر گزارش انجمن جهانی زغالسنگ؛ ذخایر زغالسنگ جهان بیش از یک تریلیون تن برآورد شده است. بنابراین قرار گرفتن زغالسنگ در صدر فهرست معدنکاری دنیا قابل تصور است. در سال ۲۰۱۶ میلادی مجموع تولید جهانی زغالسنگ ۷,۴ میلیارد تن به ثبت رسید. این رقم در مدت مشابه سال ۲۰۱۲ میلادی ۸ میلیارد و ۲۰۰ میلیون تن گزارش شده است. چین به عنوان پرچمدار تولید زغالسنگ در جهان توانست در سال ۲۰۱۶ علیرغم کاهش ۱۶ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۲ با تولید سه میلیارد و ۳۰۰ میلیون تن زغالسنگ کماکان بزرگترین تولیدکننده این ماده معدنی باشد.

چین در اهداف خود تولید ۳ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تن زغالسنگ در سال ۲۰۱۶ را پیش بینی کرده بود که نتوانست به آن دست یابد و به نظر می رسد منابع تجدیدپذیر انرژی پا به عرصه ظهور گذارند و این روند نزولی تولید زغالسنگ ادامه یابد.

این در حالی است که تولید زغالسنگ در سال ۲۰۱۷ میلادی با ۳,۳ درصد رشد نسبت به سال

گذشته به ۳ میلیارد و ۵۲۰ میلیون تن رسید.
رتبه دوم: تولید ۴,۶ میلیارد تن سنگ آهن و آهن خام

طی سال ۲۰۱۶ در مجموع ۴ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تن سنگ آهن و آهن خام در جهان تولید شده است. تولید جهانی سنگ آهن از ۲ میلیارد و ۹۰۰ تن در سال ۲۰۱۲ به ۳ میلیارد و ۳۰۰ میلیون تن در سال ۲۰۱۶ افزایش یافت. با این وجود مجموع تولید جهانی آهن خام از یک میلیارد و ۲۴۰ میلیون در سال ۲۰۱۳ به یک میلیارد و ۲۳۰ میلیون در سال ۲۰۱۶ کاهش یافت.

کاهش عیار سنگ آهن و افزایش هزینه های تولید منجر به افت تولید در برخی کشورهای بزرگ تولیدکننده سنگ آهن شده است. در آفریقای جنوبی، آمریکا و چین کاهش تولید ۲۰۱۶ نسبت به ۲۰۱۲ گزارش شده است. این در حالی است که برزیل و استرالیا به دلیل سرمایه گذاری در معادن جدید (به منظور جایگزینی معادن قدیمی) شاهد رشد تولید بودند.

رتبه سوم: بوکسیت با تولید جهانی ۲۸۹ میلیون تن

تولید جهانی بوکسیت در سال ۲۰۱۶ میلادی ۲۸۹ میلیون تن اعلام شده است. بوکسیت به عنوان یکی از عناصر مهم در تولید آلومینیوم طی ۵ سال اخیر دچار نوسان بود. پنج کشور تولیدکننده برتر بوکسیت در جهان هند، گینه، برزیل، چین و استرالیا هستند که همگی از سال

۲۰۱۲ شاهد رشد تولید این ماده معدنی بودند.
۲۷۶ میلیون تن سنگ فسفات

سنگ فسفات چهارمین ماده معدنی است که ۲۷۶ میلیون تن تولید را در سال ۲۰۱۶ به ثبت رسانده است. طی مدت مذکور چین با تولید ۱۴۴ میلیون تن سنگ فسفات بیش از نیمی از تولید این ماده معدنی را ثبت کرد. جزیره کریسمس که در جنوب شرق آسیا و در ۳۲۰ کیلومتری جنوب جزیره جاوه در اقیانوس هند قرار دارد، یکی از منابع تامین فسفات است. این جزیره ۱۸۰۰ نفر جمعیت دارد. در سال ۲۰۱۶ تولید فسفات جزیره کریسمس ۷۷۰ هزار تن گزارش شده است.

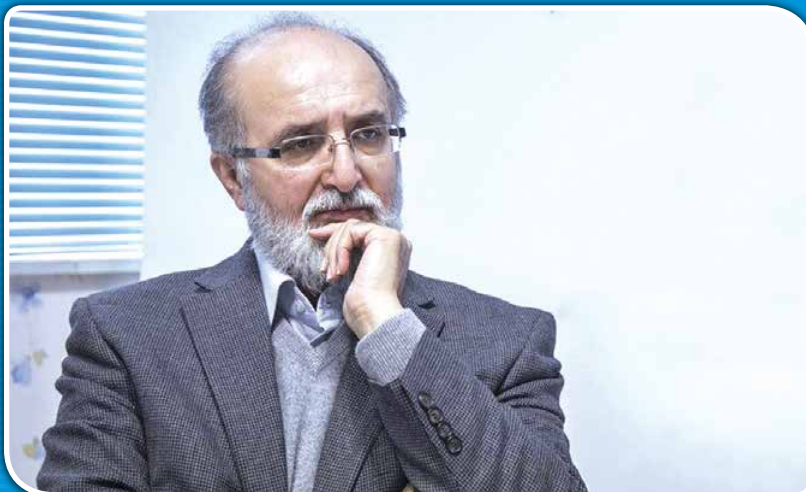
تولید ۲۶۷ میلیون تن گچ

گچ یکی از مواد معدنی مورد استفاده در ساخت و ساز است که رتبه پنجم معدنکاری سال ۲۰۱۶ را دارد. تولید این ماده معدنی روند افزایشی یکنواختی را از سال ۲۰۱۲ تجربه کرد. تولید جهانی گچ از ۲۵۸,۱ میلیون تن در سال ۲۰۱۲ به ۲۶۷,۱ میلیون تن در سال ۲۰۱۶ افزایش یافته است. تحلیلگران پیش از این میزان تولید گچ جهان را در سال ۲۰۱۶ حدود ۲۵۲ میلیون تن پیش بینی کرده بودند.

چین به عنوان بزرگترین تولیدکننده گچ جهان ۱۳۰ میلیون تن تولید جهانی سال ۲۰۱۶ میلادی را به خود اختصاص داد. همچنین ایران به عنوان دومین تولیدکننده این ماده معدنی ۱۶ میلیون تن تولید گچ را طی مدت مذکور به ثبت رساند.

حیدر مستخدمین حسینی مطرح کرد؛

نجات اقتصاد از معاملات حواله ای

حدود ۱۵ سال از راهاندازی نخستین بورس کالایی در کشور با عنوان بورس فلزات تهران و ۱۱ سال از تاسیس شرکت بورس کالای ایران می‌گذرد. بورس کالا در این سال‌ها به دلیل ساختار غیرشفاف اقتصاد ایران با پیچ و خم‌های زیادی در مسیر پیشرفت مواجه بوده، اما تأثیرات این بازار در ایجاد عدالت و شفافیت همواره مورد تأکید کارشناسان و مسئولان بوده است.

حیدر مستخدمین حسینی به اهمیت نقش بورس کالای ایران در اقتصاد طی ۱۱ سال گذشته اشاره کرد و گفت: برای فرآیند توسعه اقتصادی هر کشوری الزاماتی وجود دارد که یکی از این الزامات داشتن یک بازار سرمایه قوی است و آنچه بازار سرمایه را شکل می‌دهد، از بورس اوراق بهادار و بورس‌های کالایی است.

این اقتصاددان در ادامه افزود: ما در اقتصاد کشورمان طی ۴ دهه گذشته دستخوش تغییرات رو به رشدی بوده‌ایم؛ به طوری که وضعیت اقتصادی و رشد تولید در بخش‌های صنعتی و معدنی، کشاورزی و پتروشیمی شرایط را به گونه‌ای ترسیم کرد که مسئولان اقتصادی و دولت به سمت و سوی بهره‌گیری از ظرفیت بورس‌های مختلف و در راس آن بورس‌های کالایی قدم برداشتند و بورس فلزات را راه‌اندازی کردند. وی ادامه داد: مجموعه این عوامل در آن زمان باعث شد تا دولت و مجلس تفکر استفاده از مکانیزم بازار و حرکت به سمت شفافیت در بازار کالا را پیگیری کنند که از اصلی‌ترین این عوامل می‌توان به دوران سازندگی در حوزه‌های مختلف و ناکارآمدی معاملات حواله‌ای و فسادآور و به اندازه نبودن میزان تولید و عرضه برخی محصولات به ویژه فلزات اشاره کرد.

راه‌اندازی بورس کالا با حمایت قوای سه‌گانه

به گفته مستخدمین حسینی به دلیل مشکلات معاملات حواله‌ای و فسادهای گسترده‌ای که در این شیوه وجود داشت، مواد اولیه برای رسیدن به دست تولیدکننده

و صنایع این ابزارها، صادرات و مدیریت واحد بازار کالاهای صادراتی از سوی این بورس و تأثیرگذاری بر قیمت‌های منطقه‌ای خواهیم بود.

به گفته مستخدمین حسینی بورس کالا یک نهاد ملی است و می‌تواند بهترین بستر برای ایجاد مدیریت واحد برای نفوذ محصولات صادراتی ایران در بازارهای جهانی باشد. پسته، زعفران، فرش، قیر و چندین و چند محصول صادراتی کشور به دلیل نداشتن مدیریت واحد و حضورهای پراکنده ما در نمایشگاه‌های بین‌المللی نتوانسته‌اند به خوبی در بازارهای جهانی ایفای نقش کنند.

وی به بازار محصولات کشاورزی اشاره کرد و گفت: در بازار کالاهای به خصوص محصولات کشاورزی هر ساله شاهد آن هستیم که با افزایش تولید و عرضه یک محصول، قیمت کاهش می‌یابد و کشاورز برای سال بعد نیز رغبتی برای تولید آن محصول ندارد. در شرایطی که سال بعد قیمت همان محصول افزایش می‌یابد و این چرخه در نهایت به زیان کشاورز تمام می‌شود. از همین رو ابزارهای پوشش ریسک بورس کالا از جمله قراردادهای آتی بهترین مکانیزم برای حمایت از کشاورزان است و راهی جز استفاده از این ابزارهای مالی برای توسعه بازارهای مختلف نداریم.

و مصرف‌کننده نهایی بین افراد مختلفی می‌چرخد و قیمت‌ها به طرز عجیبی افزایش می‌یافت.

این کارشناس ارشد مسائل اقتصادی عنوان کرد: شکل‌گیری فسادهای عظیم در آن زمان باعث شد تا لزوم شکل‌گیری یک بازار شفاف و قانونی در ذهنیت قوای سه‌گانه ایجاد شود و با وجود مقاومت‌های قدرتمند عده‌ای که از نبود شفافیت مبادلات کالاهای سود می‌بردند، اما وفای ملی و عزم جدی قوا به خصوص دولت و مجلس به همراه فعالان بازار فلزات باعث شد بورس فلزات تهران شکل بگیرد.

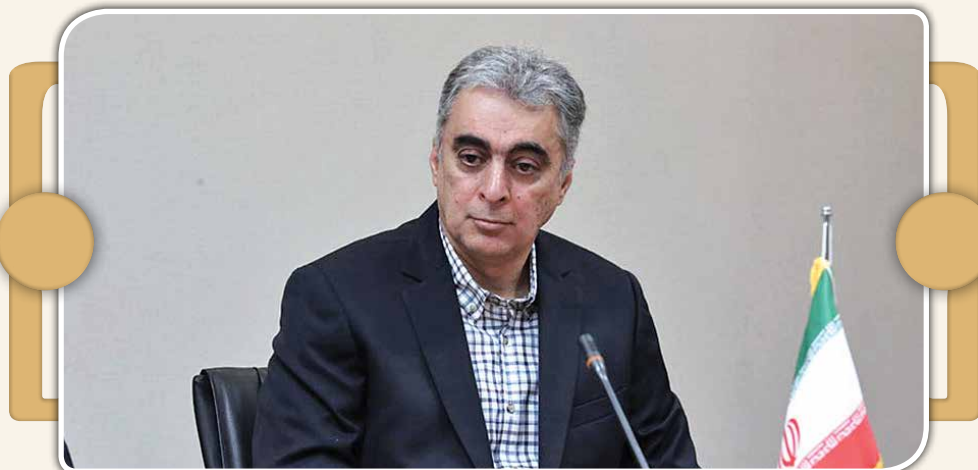
وی گفت: نتایج راه‌اندازی بورس فلزات در ایجاد معاملاتی عادلانه و شفاف و حمایت از تولیدکنندگان به حدی بود که بورس کشاورزی نیز راه‌اندازی شد و بدنبال تکمیل قوانین و با ادغام بورس فلزات و کشاورزی، بورس کالای ایران تاسیس شد.

لزوم مدیریت واحد برای کالاهای صادراتی

این اقتصاددان گفت: با وجود عمر ۱۱ ساله بورس کالا، اما این بورس در ابتدای راه فعالیت‌های گسترده خود در اقتصاد ایران قرار دارد و بدون شک طی سال‌های آینده علاوه بر فعالیت‌های کنونی، شاهد توسعه نقش بورس کالا در پوشش ریسک بازارها، توسعه ابزارهای مالی نوین و استقبال فعالان

سعد محمدی عضو هیات عامل ایمیدرو تاکید کرد:

صادرات و رقابت پذیری؛ دغدغه صنایع فولاد

پایان سال ۹۸ به ۴۰ میلیون تن سنگ تولیدی در چشم انداز آینده برسیم که لازم است ۱۲۰ میلیون تن باطله برداری انجام شود. سعد محمدی افزود: رسیدن به این اهداف نیازمند تغییر نگرش به نیروی انسانی، تغییر نگرش فنی به معدن مانند تغییر تراکها از ۱۳۰ تن به ۲۴۰ تن و شاول ها، تغییر سیستم های نرم افزاری و سخت افزاری در معدن است.

وی به زیرساخت ها اشاره کرد و گفت: برای رسیدن به اهداف چشم انداز فولاد باید ۸ هزار میلیون یورو سرمایه گذاری شود تا کمبودهای امروز را جبران کنیم. همچنین نیاز به ۱۳ هزار میلیون یورو سرمایه گذاری در بخش زیربنایی داریم که بخش عمده ای از آن مربوط به خطوط ریلی است؛ چراکه فقط در زمینه ریل به سرمایه گذاری ۵ هزار میلیون یورویی نیاز داریم. خوشبختانه اخیرا شرکت ذوب آهن تولید ریل را به صورت انبوه آغاز کرده است که امیدواریم کیفیت را افزایش و قیمت تمام شده آن را کاهش دهد. سعد محمدی در ادامه با اشاره به خطوط ریلی کشور عنوان کرد: در افق ۱۴۰۴ پیش بینی می شود که تنها ۱۰۵ میلیون تن ماده اولیه جا به جا شود. در شرایط فعلی ایران ۱۳ هزار کیلومتر ریل دارد که ۱۲ هزار کیلومتر دیگر باید به آن افزود. از طرفی این اقدام می تواند به شرکت های فولادی کمک کند و هزینه تمام شده آنها را کاهش دهد. ظرفیت حمل بار ریلی اکنون ۴۰ میلیون تن است که باید به ۲۰۰ میلیون تن تنها برای فولاد برسد.

معاون طرح های توسعه معدن و صنایع معدنی ایمیدرو همچنین با توجه به انرژی مورد نیاز برای واحدهای فولادی اظهار کرد: برای ۵۵ میلیون تن فولاد باید ۱۷۰۱ میلیارد متر مکعب گاز داشته باشیم.

سال گذشته معدن سنگ آهن ۷۶ میلیون و ۵۴۰ هزار تن سنگ آهن تولید کردند. علاوه بر این در سال گذشته ۳ میلیون و ۲۰۰ هزار تن زغال سنگ خام نیز تولید شد، اما در شرایط فعلی به دلایل فنی به واردات زغال سنگ نیاز داریم.

اردشیر سعد محمدی عضو هیات عامل ایمیدرو ضمن بیان مطلب فوق و با اشاره به اینکه در ایران ۳۰۷ معدن فعال سنگ آهن وجود دارد، به سند چشم انداز فولاد اشاره کرد و اظهار داشت: قرار است در سال ۱۴۰۴ به تولید ۵۵ میلیون تن فولاد دست یابیم که با طرح های کنونی این عدد قابل دسترس است؛ در نتیجه نیازمند تولید ۱۶۲ میلیون تن سنگ آهن هستیم که ۲/۲ برابر میزان کنونی است. از این رو در زمینه سنگ آهن در آینده با کمبود رو به رو خواهیم شد و باید سرمایه گذاری های لازم در این خصوص را شانجام دهیم.

وی با بیان اینکه یکی از بحث های مهم در زمینه فولاد به بخش معدن و تهیه مواد اولیه باز می گردد، خاطرنشان کرد: اگر کارخانه های موجود با ظرفیت ۸۵ درصد کار کنند، تا ۱۵ سال آینده ذخیره سنگ آهن کشور به پایان می رسد و اگر با ۶۵ درصد ظرفیت کار کنند، فقط تا ۲۲ سال آینده ذخایر سنگ آهن جوابگوی نیاز کشور خواهد بود؛ از این رو باید در این معدن سرمایه گذاری لازم صورت گیرد. به همین دلیل نیازمند تغییر طراحی معدن و راه اندازی شبکه های نرم افزاری در معدن هستیم؛ هر چند که این تغییرات باید تدریجی باشد.

وی با بیان اینکه سرمایه گذاری باید در زمینه اکتشاف انجام شود تا خوراک مواد اولیه را داشته باشیم، ادامه داد: در سنگان ۲ پیمانکار استخراج داریم و قرار است از ۷ میلیون تن برداشت سنگ آهن تا

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس مطرح کرد:

لزوم تمرکز معاملات زنجیره تولید در بورس

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس گفت: اصلی ترین نیاز اقتصاد ایران در دوره تحریم های آمریکا که از ماه دیگر آغاز می شود، فراهم کردن زمینه شفافیت حداکثری در بازارهاست که در این زمینه لزوم تمرکز معاملات کالاها و مواد اولیه اساسی در بورس کالا بیش از گذشته تاکید می شود.

علی کاظمی بابا حیدری بیان کرد: تجربه همین چند ماه اخیر و نوسانات نرخ ارز به وضوح نشان داد که اگر ما در بازارهای مختلف دارای شفافیت مناسب بودیم، برخی سودجوها اجازه ایجاد التهاب و احتکار را پیدا نمی کردند.

وی در ادامه افزود: یکی از بهترین مسیرها به منظور ایجاد شفافیت، تقویت بازارهای رسمی در کشور است. بازارهایی که بر اساس قانون ایجاد شده اند و فعالیت اقتصادی و سرمایه گذاران می دانند که حضور آنها در این بازارها بر اساس قواعد اقتصادی و شفافیت است. به گفته این عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس متأسفانه طی ماههای اخیر شاهد توسعه بازارهای غیر رسمی و افزایش التهاب ها بودیم، اما به مسئولان تصمیم گیر توصیه می شود که یکی از راههای ایجاد تعادل و آرامش در بازار کالاها، متمرکز کردن عرضه و تقاضا مواد اولیه در بورس کالا است.

کاظمی بابا حیدری اظهار کرد: اصلی ترین کارکردهای بورس ایجاد شفافیت در روند دادوستد کالاها است و این مزیت در دوران تحریم ها می تواند نقش تعیین کننده ای در ایجاد تعادل در بازارهای مختلف داشته باشد.

وی تاکید کرد: طی ماههای اخیر به دلایل افزایش قیمت ارز و دست های پنهانی که وجود داشت، شاهد رفتارهای سوداگرانه و احتکار مواد و افزایش قیمت ها بودیم. اما اگر زنجیره تولید محصولات برای مثال فولاد بطور کلی در بورس کالا عرضه شود، می توان به راحتی از ماده اولیه تا محصول نهایی که به دست مردم می رسد را در بستر شفاف و واقعی رصد و معامله کرد.

این عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با اشاره به اینکه آغاز تحریم ها می تواند برای یکسری دلال به دوران طلایی تبدیل شود، گفت: سود عده ای در آشفته گی بازارهاست که اتخاذ تصمیمات منطقی و بر اساس اصول اقتصادی به منظور تنظیم بازار تنها راه جلوگیری از آشفته گی هاست. به همین ترتیب کشف واقعی قیمت ها بر اساس میزان واقعی عرضه و تقاضاها در بورس از اصلی ترین کانال های ایجاد شفافیت و تعادل در معاملات به شمار می رود. کاظمی بابا حیدری در انتها خاطرنشان کرد: شفافیت در فعالیت ها و مبادلات داخلی، لازمه اقتصاد ماست که با بهره گیری از بازارهای رسمی می توان به نظارت دقیق تر این فرآیندها کمک کرد.

کارشناس بازار سرمایه مطرح کرد:

مزایای ورود محصولات فولادی و پتروشیمی به بازار مشتقه

یک کارشناس بازار سرمایه معتقد است به دلیل نوسانات قیمت کالاها در کشور که ناشی از تغییرات نرخ ارز است، راه اندازی و توسعه بازارهای مشتقه برای محصولات مختلف از جمله فولاد و پتروشیمی می تواند به فعالان این بازارها قدرت برنامه ریزی و پیش بینی دهد. مدیرعامل کارگزاری آرمان تدبیر نقش جهان در خصوص پوشش ریسک معاملات در بازارهای کالایی که از نوسانات نرخ ارز ناشی می شود، گفت: در بورس کشورهای توسعه یافته مانند آمریکا معامله کالاهای بورسی عمده به صورت قراردادهایی از نوع آپشن و آتی انجام می شود که این امر به تعادل و ثبات بازارها کمک شایانی می کند. بهادر شمس افزود: گسترش این ابزارها در بورس کالای ایران نیز زمینه کاهش ریسک سرمایه گذاری، افزایش قدرت نقدشوندگی و نیز قدرت برنامه ریزی بلندمدت را برای تولیدکنندگان و سرمایه گذاری در بازار سرمایه ایجاد خواهد کرد.

وی همچنین تاکید کرد: پوشش ریسک برای تولیدکنندگان، بنگاههای اقتصادی و نیز فعالانی که قصد دارند از این کالاها استفاده کنند، یکی دیگر از مزایای راه اندازی این نوع از قراردادهاست؛ چراکه این افراد می توانند پیش بینی کنند با توجه به قیمت ها در بازار سرمایه گذاری خود را کاهش یا افزایش دهند. همچنین مصرف کنندگان کالاهایی که در بورس عرضه می شود، می توانند با استفاده از این ابزارها نسبت به تأمین مواد اولیه و میزان تولید خود پیش بینی سه ماهه، شش ماهه یا حتی یکساله داشته باشند. از سوی دیگر این ابزارها کمک خواهد کرد سرمایه ها را راکد نشود و هزینه ها نیز افزایش پیدا نکند. این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: بنابراین از آنجا که در بازار ایران نوسانات ارزی به مراتب مشاهده می شود، بازار سرمایه نیز باید از این ابزارهای مالی برای معاملات کالاهای استراتژیک مانند فولاد و پتروشیمی استفاده کند؛ این در حالی است که ممکن است در این راستا مسائل فقهی پیش بیاید و اگر کمیته فقهی بتواند این مسائل را سریع تر به نتیجه برساند، اتفاقات بهتری در بازار صنایع مهم کشور مانند زنجیره فولاد، پتروشیمی و... رخ خواهد داد. این کارشناس بورس و بازار سرمایه به لزوم افزایش سواد مالی در این زمینه نیز اشاره کرد و گفت: تجربه سه سال های اخیر نشان می دهد که برای استفاده از چنین ابزارهای جدیدی که هم پوشش دهنده ریسک هستند و هم خود ریسک بالایی هستند، نیاز به فرهنگ سازی بیشتری وجود دارد. در این راستا معاملات آپشن و آتی که از انواع دیگر ابزارهای معاملاتی پیچیده تر هستند، طبیعتاً نیاز به آموزش و فرهنگ سازی بیشتری در بازار دارند و زمان بیشتری را هم در بازار و بورس و سایر ارکان برای آشنایی، آموزش و فعال سازی سایر زیرساخت ها در این بازار برای انجام معاملات باید در نظر داشت.

در بورس کالای ایران رخ داد؛

رشد ۵۸ درصدی رینگ محصولات صنعتی و معدنی نسبت به سال گذشته

حجم کل معاملات محصولات به استثنای طلا و قراردادهای آتی در شرکت بورس کالا در طول این مدت ۱۵ میلیون و ۴۵۵ هزار و ۸۱۹ تن بود که به ارزش ۴۷۴ تریلیون و ۶۴ میلیارد و ۴۱۲ میلیون و ۶۳۴ هزار ریال داد و ستد شد. قراردادهای آتی به حجم ۷ میلیون و ۹۸۷ هزار و ۴۵۹ تن و طلا نیز با حجم ۸۳ کیلوگرم در هفت ماهه سال ۹۷ معامله شد.

فعالیت بورس کالای ایران طی هفت ماهه سالجاری با محصولات مختلفی در دو تالار داخلی و صادراتی در ۴ رینگ محصولات صنعتی و معدنی، کشاورزی، پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی به صورت نقدی، سلف و نسبه ادامه یافت که با احتساب معاملات آتی، معاملات عرضه اولیه، معاملات ثانویه و گواهی سپرده کالایی؛ ارزش معاملات با رشد ۱۶۴ درصدی رو به رو شد.

۱۶۷ هزار میلیارد ریال معامله در رینگ محصولات صنعتی و معدنی

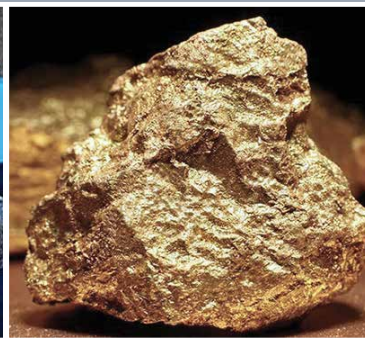
در مدت هفت ماهه فعالیت شرکت بورس کالای ایران در سالجاری، رینگ محصولات صنعتی و معدنی با در اختیار داشتن ۲۸,۶ درصد از ارزش کل معاملات در جایگاه اول قرار گرفت. در این رینگ در مجموع ۴ میلیون و ۴۱۴ هزار و ۳۱۶ تن انواع محصولات صنعتی شامل آلومینیوم، روی، فولاد و مس، کنسانتره مولیبدن، کنسانتره فلزات گرانبها، سیمان و کک متالورژی معامله شد. ارزش کل معاملات این رینگ در این مدت به ۱۶۷ تریلیون و ۷۰۵ میلیارد و ۸۳۲ میلیون و ۶۷۰ هزار ریال رسید که حجم و ارزش کل معاملات رینگ نسبت به مدت مشابه سال قبل به ترتیب ۱۱ درصد کاهش و ۵۸ درصد رشد داشته است.

فولاد

محصولات فولادی در مدت هفت ماهه سالجاری در مجموع ۳ میلیون و ۹۵۴ هزار و ۸۳۴ تن معامله حجمی به ارزش ۱۱۶ تریلیون و ۹۳۷ میلیارد و ۲۲۹ میلیون و ۳۱۹ هزار ریال داد و ستد شده که از این حجم معامله ۳ میلیون و ۷۸۷ هزار و ۱۹۱ تن به صورت سلف و ۱۶۷ هزار و ۶۴۳ تن به صورت نقدی مورد معامله قرار گرفته است و ارزش کل معاملات این کالا نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۱ درصد و حجم آن ۱ درصد رشد داشته است.

آلومینیوم

با گذشت هفت ماه از شروع معاملات سال ۹۷ در بورس کالای ایران؛ در مجموع ۵۲ هزار و ۷۸۰ تن انواع آلومینیوم به ارزش ۷ تریلیون و ۴۰۱ میلیارد و ۳۳۶ میلیون و ۸۸۰ هزار ریال به صورت نقدی به فروش رسید. در حالی که ارزش معاملات این کالا نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۶۷ درصد رشد نشان می دهد. حجم معاملات ۲,۳۵ درصد کاهش داشته است.

کنسانتره

در گروه کنسانتره شامل کنسانتره، کنسانتره مولیبدن، کک و سنگ آهن در مجموع ۶۵ هزار تن معامله حجمی به ارزش ۲۷۶ میلیارد و ۷۴۰ میلیون ریال انجام شده است. کنسانتره به ارزش یک تریلیون و ۶۸۴ میلیارد و ۷۲ میلیون و ۵۰۶ هزار ریال به فروش رسید. حجم این کالا نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۳۹ درصد رشد داشته و ارزش آن نیز رشد ۲۱۷ درصدی تجربه کرده است.

طلا

شرکت بورس کالای ایران در هفت ماهه سال ۹۷ با انجام داد و ستد ۸۳ کیلوگرمی طلا به ارزش ۲۵۶ میلیارد و ۶۵۸ میلیون و ۹۰۱ هزار ریال به صورت نقدی، از نظر حجم با کاهش ۳۲ درصدی و از نظر ارزش با افزایش ۴۷ درصدی روبرو بوده است.

سنگ آهن

در طول این دوره هفت ماهه سنگ آهن با ۶۰ هزار تن حجم معامله به ارزش ۲۵۰ میلیارد و ۷۴۰ میلیون ریال در معاملات نقدی با کاهش ۹۳ درصدی در حجم معاملات و کاهش ۶۷ درصدی در ارزش معاملات نقدی روبرو شده است.

کک

کک در این دوره ۵ هزار تن حجم معامله و ۲۶ میلیارد ریال ارزش ریالی در معاملات سلف داشته است.

کنسانتره مولیبدن

همچنین کنسانتره مولیبدن با ۳ هزار و ۱۳۰ تن معامله حجمی به ارزش یک تریلیون و ۳۶۷ میلیارد و ۱۵۰ میلیون و ۷۵۰ هزار ریال نسبت به سال گذشته با ۱۷ درصد کاهش حجم معامله و ۳۸ درصد افزایش ارزش معامله روبرو بوده است.

جدول شماره ۳) حجم و ارزش معاملات محصولات صنعتی و معدنی طی دوره سال ۱۳۹۷ و مقایسه با دوره سال قبل

نام کالا	نوع قرارداد	از تاریخ ۱۳۹۶/۰۸/۰۴ لغایت ۱۳۹۶/۰۸/۰۴		از تاریخ ۱۳۹۷/۰۱/۰۱ لغایت ۱۳۹۷/۰۴/۰۸		در صد تغییرات		در صد از کل	
		حجم (تن)	ارزش (هزار ریال)	حجم (تن)	ارزش (هزار ریال)				
آلومینیوم	سلف	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
نسپه	نقدی	۵۴,۰۵۰	۴,۴۳۸,۵۴۱,۵۳۰	۵۲,۷۸۰	۷,۴۰۱,۳۳۶,۸۸۰	-۲/۳۵٪	۶۷٪	۱/۲٪	۴/۴٪
جمع	جمع	۵۴,۰۵۰	۴,۴۳۸,۵۴۱,۵۳۰	۵۲,۷۸۰	۷,۴۰۱,۳۳۶,۸۸۰	-۲/۳۵٪	۶۷٪	۱/۲٪	۴/۴٪
روی	نقدی	۵۷۰	۶۵,۵۸۰,۰۰۰	۸۸۰	۲۵۲,۸۸۷,۲۸۰	۵۴٪	۲۸۶٪	۰/۲٪	۰/۲٪
فولاد	سلف	۳,۸۷۳,۶۷۱	۸۱,۹۱۶,۴۴۸,۱۰۴	۳,۷۸۷,۱۹۱	۱۱۱,۵۸۸,۰۱۰,۶۶۱	-۲/۲۳٪	۳۶٪	۰/۲٪	۰/۲٪
نسپه	نقدی	۱,۷۰۴	۲۷,۵۰۲,۵۶۰	۰	۰	-۱۰۰٪	-۱۰۰٪	۰/۲٪	۰/۲٪
نقدی	نقدی	۵۵,۴۸۵	۱,۰۳۹,۰۹۶,۴۴۴	۱۶۷,۶۴۳	۵,۳۴۹,۲۱۸,۶۵۸	۲۰۲٪	۴۱۵٪	۰/۲٪	۰/۲٪
جمع	جمع	۳,۹۳۰,۸۶۰	۸۲,۹۸۳,۰۴۷,۱۰۸	۳,۹۵۴,۸۳۴	۱۱۶,۹۳۷,۲۲۹,۳۱۹	۱٪	۴۱٪	۰/۲٪	۰/۲٪
مس	نسپه	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
نقدی	نقدی	۱۴۲,۴۱۰	۱۶,۴۳۱,۱۹۱,۹۸۰	۱۴۱,۸۰۵	۳۷,۳۹۹,۴۷۸,۵۳۵	-۰/۴٪	۱۲۸٪	۰/۲٪	۰/۲٪
جمع	جمع	۱۴۲,۴۱۰	۱۶,۴۳۱,۱۹۱,۹۸۰	۱۴۱,۸۰۵	۳۷,۳۹۹,۴۷۸,۵۳۵	-۰/۴٪	۱۲۸٪	۰/۲٪	۰/۲٪
کنسانتره	نقدی	۹۹	۵۳,۱۹۶,۹۵۷,۵۷۶	۲۳۷	۱,۶۸۴,۰۷۲,۵۰۶	۱۳۹٪	۲۱۷٪	۰/۲٪	۰/۲٪
کنسانتره مولیبدن	نقدی	۳,۷۹۰	۹۹,۰۳۸,۰۸۲,۰	۳,۱۳۰	۱,۳۶۷,۱۵۰,۷۵۰	-۱۷٪	۳۸٪	۰/۲٪	۰/۲٪
کک	نقدی	۱۴,۰۰۰	۸۰,۴۰۰,۰۰۰	۰	۰	-۱۰۰٪	-۱۰۰٪	۰	۰
سنگ آهن	سلف	۰	۰	۵,۰۰۰	۲۶,۰۰۰,۰۰۰	۰	۰	۰	۰
نقدی	نقدی	۸۱۴,۵۰۰	۷۵,۹۶۴,۱۰۱۰	۶۰,۰۰۰	۲۵۰,۷۴۰,۰۰۰	-۹۳٪	-۶۷٪	۰/۲٪	۰/۲٪
جمع	جمع	۸۱۴,۵۰۰	۷۵,۹۶۴,۱۰۱۰	۶۵,۰۰۰	۲۷۶,۷۴۰,۰۰۰	-۹۲٪	-۶۴٪	۰/۲٪	۰/۲٪
آهن اسفنجی	سلف	۰	۰	۱۵,۰۰۰	۱۸۸,۶۲۳,۰۰۰	۰	۰	۰	۰
نقدی	نقدی	۰	۰	۱۵۶,۰۰۰	۲,۰۶۰,۵۹۹,۰۰۰	۰	۰	۰	۰
جمع	جمع	۰	۰	۱۷۱,۰۰۰	۲,۲۴۹,۲۲۲,۰۰۰	۰	۰	۰	۰
سیمان	نقدی	۰	۰	۱۵,۰۰۰	۱۹,۳۲۹,۰۰۰	۰	۰	۰	۰
* خودرو	نقدی	۰	۸۷,۲۶۰,۴۴۵	۰	۰	۰	-۱۰۰٪	۰	۰
روی (معدنی: خاک روی)	نقدی	۰	۰	۹,۶۵۰	۱۱۸,۳۸۶,۴۰۰	۰	۰	۰	۰
کل بازار	سلف	۳,۸۷۳,۶۷۱	۸۱,۹۱۶,۴۴۸,۱۰۴	۳,۸۰۷,۱۹۱	۱۱۱,۸۰۲,۶۳۳,۶۶۱	-۱/۷٪	۳۶٪	۰	۰
نسپه	نسپه	۱,۷۰۴	۲۷,۵۰۲,۵۶۰	۰	۰	-۱۰۰٪	-۱۰۰٪	۰	۰
نقدی	نقدی	۱,۰۸۴,۹۰۴	۲۴,۴۴۴,۰۶۱,۸۰۵	۶۰۷,۱۲۵	۵۵,۹۰۳,۱۹۹,۰۰۹	-۴۴٪	۱۲۹٪	۰	۰
جمع کل	جمع کل	۴,۹۶۰,۲۷۹	۱۰۶,۳۶۸,۰۱۲,۴۶۹	۴,۴۱۴,۳۱۶	۱۶۷,۷۰۵,۸۳۲,۶۷۰	-۱۱/۰٪	۵۸٪	۱۰۰/۰٪	۱۰۰/۰٪
طلا	نقدی	۱۲۲	۱۷۴,۵۵۹,۸۳۶	۸۳	۲۵۶,۶۵۸,۹۰۱	-۳۲٪	۴۷٪	۰	۰

* به تعداد ۱۰۰ عدد خودرو سراتو طی دوره سال ۱۳۹۶ مورد معامله قرار گرفته است.
** واحد طلا : کیلوگرم

در میزگرد تخصصی «چالش ها و فرصت های صنعت مس»
با موضوع مداخله دولت در بازار بررسی شد؛

پاشنه آشیل فلز سرخ در بورس

تن و اشتغال بیش از ۳۰۰ هزار نفر به صورت مستقیم در حوزه معدنی از مواردی است که می توان به آن اشاره کرد. صادرات مواد و صنایع معدنی کشور در سال ۹۵ بالغ بر ۵۷/۷ میلیون تن به ارزش ۷ میلیارد دلار بود که پیش بینی این عدد برای سال ۹۷ حدود ۱۰ میلیارد دلار صادرات است که ۲۲ درصد کل صادرات کشور را تشکیل می دهد. مس با تولید جهانی حدود ۲۲/۹ میلیون تن در سال ۲۰۱۷ بعد از فولاد و آلومینیوم به ترتیب با تولید جهانی حدود ۱۶۹۱ و ۶۳/۴ میلیون تن، سومین فلز استراتژیک و پر مصرف دنیا به شمار می رود.

آغاز مجدد رشد تولید مس در کشور

بهروز رحمتی مدیر امور سهام، سرمایه گذاری و مجامع شرکت ملی صنایع مس ایران در ابتدای این میزگرد با استناد به آمارها گفت: ذخایر معدنی مس ایران ۳/۲ درصد دنیا را شامل می شود، در حوزه مس کاتدی ۹ درصد رشد تولید داشته ایم که سال گذشته به دلیل تغییر تکنولوژی این میزان به ۰/۷ درصد رسیده بود. از طرفی دیگر ظرفیت تولید مس کاتدی در کشور طی سال جاری حدود ۲۰۰ تا ۲۳۰ هزار تن است؛ به این معنا که پتانسیل بسیار بالایی در این زمینه داریم.

وی با اشاره به اینکه در صنایع پایین دستی مشاهده می کنیم که حدود ۹۴۰ هزار تن ظرفیت ایجاد شده اما تولید واقعی که انجام می شود حداکثر به ۱۶۰ هزار تن رسیده است، گفت: این به آن معنا است که فقط ۱۷ درصد نرخ بهره برداری در کشور داریم که نشان دهنده این است که سرمایه گذاری در حوزه صنایع پایین دستی مس باید با دقت و حساسیت بیشتری انجام شود. در این خصوص باید گفت توسعه اسمی در این زمینه بیش از اندازه صورت گرفته است و توسعه متوازی مشاهده نمی شود.

به گفته وی در حوزه تولید از بدو راه اندازی شرکت ملی صنایع مس ایران از سال ۶۰ تاکنون مشاهده می شود که ایران در حوزه تولید کنسانتره یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن

سیاست هایی که دولت طی چند ماه گذشته بر بازارهای کالایی مختلف اعمال کرده است؛ از محوری ترین بحث هایی بود که در میزگرد تخصصی «چالش ها و فرصت های صنعت مس ایران» در حاشیه همایش «فلزات غیر آهنی» مطرح شد. در این میزگرد عرضه و تقاضا در بورس کالا طی ۵ سال گذشته، اختلاف قیمت ها در بورس کالا و بازار آزاد و تاثیر آن بر بازار، تجارت قراضه و محصولات مسی و میزان دسترسی مصرف کنندگان در بازار، چالش ها و فرصت های موجود در صنایع پایین دستی، فرصت های موجود برای افزایش تعامل صنایع بالادستی و پایین دستی و موارد دیگر مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

این میزگرد با حضور بهروز رحمتی مدیر امور سهام، سرمایه گذاری و مجامع شرکت ملی صنایع مس ایران، فرشید سلطان زاده فعال حوزه فلزات پایه، شهرام سعید مدیر فروش شرکت ملی مس، وحید اسلامیان مدیرعامل شرکت دنیای مس، علی هوشمند رئیس انجمن تولیدکنندگان مقاطع برنجی و مسعود کلانتر مجد دبیر انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان مولیبدن برگزار شد و فصل مشترک سخنان این افراد غالباً روی نقد سیاست های دولت طی چند ماه گذشته در مورد بحث ارز و خرید و فروش محصولات مس در بازار و بورس کالا و هدر رفت سرمایه ها به دلیل اعمال سیاست های نامناسب بود.

بر اساس بررسی های انجام شده، ایران روی یک کمربند مهم معدنی قرار گرفته که حداقل در ۱۰ نوع ماده معدنی به عنوان یکی از غنی ترین کشورها شناخته می شود. استخراج سالانه بیش از ۴۵۰ میلیون

اگر بخواهیم تمامی

فلزات را بر اساس

حاشیه سودی که

به دست می آورند،

طبقه بندی کنیم؛ بدون

شک مس به عنوان رتبه

اول تمام فلزات در

راس قرار دارد. بعد از

مس؛ روی، نیکل و سرب

با حاشیه قابل توجه و

بسیار خوب و در گروه

سوم نیز آلومینیوم و

فولاد قرار دارند

۲۰۰ دلاری خود رسید، روند قیمتی برای این فلز معکوس شد تا جایی که قیمت در سال ۲۰۱۷ به کف ۴ هزار و ۳۰۰ دلاری رسید؛ اما بعد از آن افزایش یافت و به میانگین ۶ هزار و ۲۰۰ دلار رسید. البته سال ۲۰۱۸ سقف قیمت ۷ هزار و ۳۵۰ دلار بود و به طور قطع و یقین روند آتی قیمت جهانی مس هم مثبت خواهد بود. با وجود تهدیدهایی که امروز در فضای اقتصاد جهانی وجود دارد و بزرگ ترین تهدیدی هم که هست؛ نزاع ارزی دولت آمریکا با بقیه کشورها از جمله چین است، انتظار می رود قیمت ها در آینده نزدیک معکوس شود. باید به این نکته اشاره کرد که در واقع چین با

توجه به اینکه بزرگ ترین مصرف کننده فلزات غیر آهنی دنیا است، طبیعی است که اگر نزاع ادامه دار باشد، به عنوان یک تهدید تلقی می شود.

رتبه اول برای فلز سرخ

به گفته رحمتی میانگین قیمت تمام شده مس در ۱۲ سال گذشته ۲ هزار و ۸۰۰ دلار به ازای هر تن بوده است. میانگین قیمتی که در آن فروش برای مس صورت گرفته است نیز ۶ هزار و ۸۰۰ دلار است که اگر این دو رقم را تفریق کنیم، به رقم ۴ هزار دلار به عنوان حاشیه سود ناخالص نا ویژه می رسیم که این رقم نشان دهنده ۱۴۳ درصد حاشیه سود ناخالص است. اگر همین عدد را در بقیه صنایع رصد کنیم، می بینیم که در صنعت آلومینیوم کمتر از ۳۰ درصد است. در حوزه سرب کمتر از ۵۰ درصد، در روی کمتر از ۷۰ درصد، در نیکل کمتر از ۵۰ درصد و در فولاد کمتر از ۳۰ درصد است. اگر بخواهیم تمامی فلزات را بر اساس حاشیه سودی که به دست می آورند، طبقه بندی کنیم؛ بدون شک مس به عنوان رتبه اول تمام فلزات در راس قرار دارد. بعد از مس؛ روی، نیکل و سرب با حاشیه قابل توجه و بسیار خوب و در گروه سوم نیز آلومینیوم و فولاد قرار دارند. بقیه فلزات در رده بندی چهارم محسوب می شوند. وی ادامه داد: ایران به عنوان کشوری که ۳ درصد از ذخایر جهانی مس را در اختیار دارد، باید حداقل ۳ درصد هم از سهم تولید مس را داشته باشد. این موضوع نشان می دهد که ایران به وضوح پتانسیل بسیار بزرگی برای سرمایه گذاری در صنعت مس دارد.

به گفته رحمتی برای اینکه بخواهیم در حوزه معادن مطالعه کرده و یک زمینه را انتخاب کنیم که در چه بخشی سرمایه گذاری کنیم؛ از نظر من باید سه پارامتر اصلی را مورد بررسی قرار داد:

۱- پتانسیل معدنی در آن زمینه داشته باشیم. در واقع فرض کنیم که یک سرمایه گذار خارجی یا داخلی، در کدام یک از زمینه های فولاد، سنگ آهن، مس یا آلومینیوم و ... باید سرمایه گذاری کند؟ پاسخ به این سوال این است که باید ببیند آن صنعت پتانسیل و ذخیره معدنی دارد یا خیر؟ در این خصوص دیدیم در صنعت مس بیش از ۳ درصد از ذخایر جهانی دنیا را در اختیار داریم.

۲- آیا سرمایه گذاری در آن زمینه اقتصادی است؟ در پاسخ به این سوال با رجوع به محاسبه و مقایسه هزینه تمام شده با قیمت فروش می بینیم که مس در راس جدول محاسبات قرار دارد.

۳- امکان تامین مالی طرح سرمایه گذاری وجود دارد؟ صنعت مس حتی از داخل منابع داخلی خودش هم می تواند طرح های توسعه ای خود را با قدرت به سرانجام برساند. شرکتی که سالی ۷۰۰ میلیارد دلار

کنسانتره مس تولید کرده است. در حوزه ذوب تولید کشور به ۲۴۰ هزار تن خواهد رسید که این روند از سال ۸۹ به بعد روند قابل دفاعی نیست؛ به طوری که از میزان ۲۳۶ هزار تن به ۱۶۰ هزار تن کاهش پیدا کرده و نه تنها سال گذشته؛ بلکه طی ۴ سال گذشته هم این روند کاهش یافته است. در همین راستا فکر می کنم که اگر اینجا هستیم، برای مرور واقعیت هاست. به همین دلیل تعریف و تمجید دردی را دوا نخواهد کرد و با این رویه تنها آن وضعیتی که اقتصاد کشور امروز به آن مبتلا است را شاهد خواهیم بود.

رحمتی در ادامه افزود: سال ۹۷ می تواند آغاز جدیدی در روند افزایش تولید باشد؛ چراکه هم در حوزه تولید و هم در حوزه طرح های توسعه می توانیم به پیشرفت هایی دست پیدا کنیم. امیدواریم این روند رو به رشد با همین شدتی که از ابتدای سال شروع شده، ادامه پیدا کند.

وی با اشاره به اینکه طرح های اصلی اسید سولفوریک تا پایان سال جاری راه اندازی خواهند شد و ظرفیت تولید از ۱۰۰ هزار تن فعلی به ۶۰۰ هزار تن افزایش خواهد یافت گفت: این خبر خوبی محسوب می شود؛ هم از لحاظ مسائل زیست محیطی مرتبط با حوزه صنعت مس کشور و هم برای مصرف کنندگانی که به ویژه در حوزه صنایع سرب و روی فعالیت می کنند و در این زمینه می توانند اسید را با قیمت مناسب تری تهیه کنند.

حوزه تولید و صادرات

رحمتی در این قسمت از سخنان خود با اشاره به اینکه این مقدمات را برای رسیدن به موضوع اصلی سخنرانی که تجارت بین الملل است عنوان کرده ام گفت: طی سه سال گذشته کاتد شرکت ملی مس ایران به میزان ۱۰۴ هزار تن، ۳۲ هزار تن و ۶۶ هزار تن صادر شده و پیش بینی می شود میزان ۶۶ هزار تن هم طی سال جاری صادر شود. کنسانتره طی سه سال گذشته به ترتیب ۵۰۰ هزار تن، ۵۵۰ هزار تن و برای سال جاری ۳۶۰ هزار تن است که به احتمال زیاد این رقم تا پایان سال به همان رقم ۵۰۰ هزار تن برسد، اما فعلا برنامه شرکت ملی مس ایران بر اساس برنامه بودجه ای که دارد، ۳۶۰ هزار تن است. وی ادامه داد: ارزش صادرات شرکت ملی مس ایران طی سه سال گذشته به صورت میانگین بیش از ۱/۱ میلیارد دلار بوده است که اگر صنایع پایین دستی را هم به این میزان اضافه کنیم، می تواند به حدود ۲ میلیارد دلار افزایش یابد.

از طرفی دیگر با نگاهی به آمارهای مربوط به درصد حاشیه سود باید گفت طی ۸ سال ۸۴ تا ۹۱ این شاخص حدود ۴۳ درصد بوده، این در حالی است که میانگین ۵ سال گذشته ۲۵ درصد بوده که به دلیل تصمیماتی که دولتمردان می گیرند، حاشیه سودی که باید در صنعت مادر باقی بماند و صرف سرمایه گذاری و ایجاد برکت برای مردم باشد، از شرکت خارج می شود.

رحمتی درباره برنامه تناژ و ارزش و فروش داخلی و صادرات اعلام کرد: در این زمینه وضعیت خوبی را تجربه خواهیم کرد؛ به طوری که در طول ۴۰ سال گذشته، سالجاری یک سال ویژه در همه حوزه ها اعم از تولید و فروش محسوب می شود.

قیمت جهانی مس

بعد از اینکه در سال ۲۰۱۱ قیمت جهانی مس به اوج ۱۰ هزار و

در این مدت کالا را همانطور که باید عرضه کردیم؛ به طوری که تا پایان هفته گذشته ۶۰ هزار تن کاند و ۱۸ هزار تن مفتول که به طور مجموع ۷۸ هزار تن می شود را در بورس کالا فروختیم. این روند نشان می دهد که مصرف مس در کشور به راحتی حدود یک و نیم برابر سال های قبل شده است.

تقاضای غیر واقعی در بازار

فرشید سلطان زاده یکی از فعالان حوزه فلزات پایه نیز در این نشست با طرح این موضوع که بحث سهمیه بندی که در بورس به وجود آمد باعث شد تا شرکت ها برای اینکه تقاضای بیشتری را به ثبت برسانند، حتی به صورت غیر واقعی وارد گود شوند تا از سهمیه بندی عقب نیفتند، گفت: در واقع این تقاضاهای چند برابری که در بورس ثبت می شود، غیر واقعی است، اما از آن سوی قضیه طی چند سال گذشته با توجه به اینکه واردات مس در چند دهه اخیر نداشته ایم و با توجه به عوارض ۵۰ درصدی که برای واردات صرفه ایجاد نمی کرد و از طرفی با توجه به ارزان تر فروخته شدن مس متناسب با فرمول قیمتی که متفاوت از بازار منطقه است، عملا از لحاظ اقتصادی توجیه نداشته که واردات در این خصوص صورت بگیرد. وی خطاب به وحید اسلامی مدیرعامل شرکت دنیای مس پرسید با توجه به اینکه اتفاق خاصی در تولید و صادرات نیفتاده چه دلیلی وجود دارد که ناگهان میزان خرید در بازار داخل با این میزان جهش روبه رو شود؟

اسلامیان با اشاره به صحبت های مهندس رحمتی و مهندس سعیدی در رابطه با این موضوع گفت: مقداری از این تقاضا؛ تقاضای کاذب است که به دلیل سیاست هایی بود که دولت نسبت به ارز داشته و این شرایط پیش آمد. باید گفت این تقاضای کاذب احتمالا به عناوین مختلف از کشور بیرون رفته است که با پیگیری هایی که داشتیم، باید گفت مرز عراق و افغانستان دو مرکز اصلی هستند که از آنها محصول به صورت خام از کشور بیرون رفته و این بار سوم است که این اتفاق می افتد. اسلامیان در پاسخ به این سوال که آیا این برون رفت کالا قابل پیگیری است یا خیر گفت: کالا با همان تعرفه مس خارج شده و آمار آن هم موجود است و الان هم که از این روند جلوگیری شده متأسفانه محصول به شکل های دیگری در حال خروج از کشور است. وی ادامه داد: در این خصوص یک موضوع بحث اختلاف نرخ ارز است که اگر این موضوع اصلاح شود، مصرف واقعی بین حدود ۱۳۰ تا ۱۵۰ هزار تن در کشور است. بنابراین خواهش من از تمامی همکاران این است که سرمایه گذاری ها را روی صنایع بالادستی کاند افزایش داده تا ارزش افزوده بیشتری در آنجا ایجاد شود. در این زمینه مجموعه ما از چند دانشگاه کشور دعوت کرد تا اگر طرحی دارند که برای فرآوری مس در صنایع بالادستی قابل انجام است، برای این طرح ها اعلام آمادگی می کنیم. ما باید مثل کشورهای دیگر که به معادن مس دسترسی ندارند، اما سرمایه گذاری زیادی در این زمینه کرده اند، عمل کنیم؛ بنابراین لازم است دولتمردان مانع از خروج مس به انحاء مختلف از کشور شوند.

سود خالص داشته است، قطعاً اگر فقط یک چهارم این میزان را صرف سرمایه گذاری و توسعه صنعت خودش می کرد، امروز باید رقم های بالایی را در حد میلیون تن تولید و تامین مالی می کرد.

چالش های ارزی برای فعالان صنعت مس

شهرام سعیدی مدیر فروش شرکت ملی مس در تشریح روند عرضه و تقاضای مس در بورس کالا و شرایط حاکم بر آن در گذشته و اکنون در این پنل تخصصی اظهار کرد: از آخر سال قبل که یک برنامه فروش را برای سال ۹۷ ارائه کرده ایم تا الان مطابق با برنامه های از پیش طراحی شده در بازار داخل عمل کرده ایم؛ به طوری که در حوزه کاند و محصولات مسی ۱۵۲ هزار تن در سال ۹۷ برنامه فروش داریم که به میزان ۴۷ هزار تن آن قطعی شده است.

وی افزود: در سال جاری و از اواخر فروردین ماه با بحث نرخ ارز روبه رو بودیم. در همین راستا وزارت صمت نرخ دلار ۴ هزار و ۲۰۰ را به ما ابلاغ کرد و بر اساس این مصوبه از ۲۸ فروردین این تصمیم عملیاتی شد و تا آخر مرداد ماه در این دوره زمانی و بر اساس دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی محصولات مسی در بازار داخل عرضه شد.

به گفته وی در همین راستا هم به صورت حضوری و هم به صورت مکاتباتی با ارگان های مختلف صنعت، معدن و تجارت مکاتبه داشتیم مبنی بر اینکه اعمال نرخ دستوری به شرکت ملی مس ایران و سهامداران آن ضرر و زیان می رساند. البته در این میان معلوم نیست که سود تصمیمات این چینی به چه کسانی می رسد؛ کما اینکه برآوردهای نسبی ما نشان می دهد در برهه زمانی اردیبهشت ماه تا پایان مرداد تقریباً هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان اختلاف فروش محصولات شرکت ملی مس ایران با نرخ مصوب دولت و نرخ ارز بازار آزاد بوده است.

به گفته وی از ابتدای شهریور ماه سال جاری طی سه یا چهار بخشنامه ای که داشتیم، نحوه ورود نرخ ارز در قیمت گذاری تغییر کرد؛ اما این تغییر به رغم ادعاهایی که وجود دارد، باز درها را بسته نگه داشته است و مانند این می ماند که مثلاً گفته شود حق انتخاب دارید؛ اما از میان افرادی که ما می گوییم باید انتخاب کنید. حال موضوع در خصوص نرخ ارز هم به همین منوال است. در واقع موضوع سهمیه بندی هایی که برای خرید و فروش در بورس کالا و برای صنایع مسی ابلاغ شد، مغایر با بحث بورس است و از سوی دیگر مشخص کردن سقف رقابت هم یکی دیگر از معضلات بود.

به گفته وی در واقع در خصوص معضلات موجود در بازار باید گفت: طی چند ماه گذشته همه شرکت ها یا همه مصرف کنندگان در بازار نمی توانستند خرید کنند. در یک برهه ۴ تا ۵ ماهه بخش زیادی از محصولات شرکت ملی مس از طریق کانال های تجاری که به وجود آمده بود، از کشور خارج شد. در این راستا کریدور تجاری میان ایران و عراق دلاری بود و به رغم اینکه عرضه ارز محصولات صادراتی به سیستم نیما اجباری بود، مشکلاتی در این مسیر ایجاد شد.

وی تاکید کرد: من فکر می کنم ارز نیمایی برای فعالان صنعتی حکایت مثل معروف «به مرگ گرفتن و به تب راضی شدن» بود که روی تاجران مس اعمال شد. به هر ترتیب با توجه به اینکه ما یک شرکت خصوصی هستیم که این هم یکی از تعریف های جدید شرکت داری در دنیا است؛ موظف به رعایت نرخ ارز بودیم. در همین راستا هیات مدیره شرکت دستور وزارت صمت را به ما ابلاغ کرد و بر اساس آن ما این دستور را اجرا کردیم که در حدود هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان طی ۴ ماه به ضرر شرکت ملی صنایع مس ایران ناشی از الزامی که از سوی دولت برای ما پیش آمد؛ شد.

سیاست‌گذاران، صاحب‌نظران و فعالان اقتصادی
در همایش چشم‌انداز صنایع غیرآهنی شناسایی کردند؛

دست‌انداز توسعه صنایع غیرآهنی

مطالعات میدانی و کاملی در زمینه های ذخایر و نتایج اکتشافات، بازارهای داخلی و بین‌المللی، انتخاب بازارهای هدف صادراتی، زیرساخت‌ها، فناوری‌های نو، شیوه‌های تامین منابع مالی و جذب سرمایه و همچنین تولید محصول با ارزش افزوده بالاتر انجام شود. از سوی دیگر وعده کاهش دخالت دولت در بورس کالا از دیگر خبرهای این همایش بود که مورد تبادل نظر نمایندگان بخش خصوصی و دولتی قرار گرفت.

علیرضا بختیاری مدیر مسئول گروه رسانه ای دنیای اقتصاد در ابتدای این همایش با بیان اینکه فعالیت اقتصادی در ایران با چالش‌های فراوانی همراه است که صنایع غیرآهنی هم از این مساله مستثنی نیستند، اظهار کرد: برخی از این چالش‌ها مربوط به همه فعالیت‌های اقتصادی است و برخی مخصوص این صنایع. فرصت‌های توسعه صنایع غیرآهنی در ایران بر کسی پوشیده نیست؛ اما استفاده از این فرصت‌ها در گرو بسترسازی و مواجهه با چالش‌هایی است که توسعه این صنایع استراتژیک را با مانع مواجه می‌کند. به گفته بختیاری این چالش‌ها شامل فهرستی طولانی اعم از وضعیت زیرساخت‌ها، محدودیت‌های جذب سرمایه خارجی به این صنایع استراتژیک، فقدان تعریف دقیق از نقش دولت در توسعه این صنایع، عدم توجه به رقابت پذیری جهانی، عدم ثبات مقرراتی برای حضور در بازارهای جهانی، ورود و دخالت دولت در امر قیمت‌گذاری و کم‌اثر شدن نقش بورس کالا است. از سوی دیگر مساله تامین مالی، مهیا نبودن شرایط لازم برای رشد بخش خصوصی قدرتمند و تحریم‌های یکجانبه بین‌المللی از دیگر چالش‌هاست.

مدیرمسئول گروه رسانه ای دنیای اقتصاد در ادامه افزود: البته مساله اصلی وجود این چالش‌ها نیست؛ بلکه وزن متفاوت این چالش‌ها در ذهن

سیاست‌گذاران، صاحب‌نظران و فعالان اقتصادی در اولین همایش چشم‌انداز صنایع غیرآهنی ایران و فناوری‌های وابسته (که از سوی گروه رسانه ای دنیای اقتصاد برگزار شد) با بررسی چالش‌های این صنایع، الزامات توسعه و رسیدن به اهداف برنامه ششم را بررسی کردند. ایران در حالی دارای منابع و بازارهای بالقوه در حوزه فلزات غیرآهنی (همچون آلومینیوم، مس، سرب و روی و طلا) است که از صنعت فولاد کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

علاوه بر این ارزیابی صاحب‌نظران حاکی از آن است که توسعه فلزات غیرآهنی در حال حاضر با ۹ چالش اصلی رو به رو است. «نبود استراتژی مشخص در هر شاخه به رغم نقش موثر در ایجاد ارزش افزوده»، «ساختار ناهمگن در بخش دولتی و خصوصی و ضعف حضور بخش خصوصی»، «عدم دسترسی به اطلاعات صحیح به ویژه در واحدهای بخش خصوصی»، «نبود اطلاعات شفاف، در دسترس و قابل اعتماد از وضعیت بازار»، «بازدهی نامطلوب نسبت به مقیاس»، «به روز نبودن برخی فناوری‌های موجود»، «تراکم نیروی انسانی و بهره‌وری پایین»، «کمبود منابع مالی برای توسعه و نوسازی» و «مشکلات زیرساخت‌ها، آب، برق، حمل و نقل» سر فصل‌های اصلی ضدتوسعه فلزات غیرآهنی در کشور محسوب می‌شود؛ مواعی که در همایش مذکور مورد تایید متولیان دولتی نیز قرار گرفت تا آنها از لزوم تهیه نقشه راهی برای فلزات غیرآهنی سخن بگویند.

به اعتقاد آنها در حال حاضر سند جامع فولاد تدوین شده و در حوزه زغالسنگ نیز نقشه جامعی به وزیر صنعت، معدن و تجارت ارائه شده، اما در سایر حوزه‌ها برنامه ای تدوین نشده است. این خلأ در حالی است که صاحب‌نظران معتقدند به منظور تدوین برنامه جامع در این صنایع ابتدا باید

درصد در رتبه بیست و یکم و در طلا با ۰/۲۱ درصد در رتبه پنجاه و سوم قرار داریم. بر اساس بررسی پتانسیل های صادراتی با ریسک های اقتصادی و سیاسی به این نتیجه رسیدیم که ما در روی ۳۰۲ هزار تن، در سرب ۱۱۰ هزار تن و در آلومینیوم ۲۰۵ هزار تن فرصت و پتانسیل صادراتی داریم. همچنین در مس بیش از ۴۵۰ هزار تن فرصت صادراتی داریم. مس ایران از نظر کیفی در دنیا یکی از بهترین هاست و صنایع «های تک» به دنبال مس ایران هستند.

مسیر متفاوت دانشگاه و صنعت

هم مسیر نبودن دانشگاه و صنعت یکی از مواردی است که در این همایش از سوی رئیس دانشگاه تهران مورد ارزیابی قرار گرفت. به گفته محمود نیلی احمدآبادی بخش صنعت و دانشگاه هیچگاه نتوانسته اند در یک مسیر قرار گیرند؛ به همین دلیل در این خصوص نیازمند یک نهاد بیطرف هستیم تا بتوانیم به یک نتیجه یکپارچه برسیم.

به گفته رئیس دانشگاه تهران این مشکل فقط شامل ایران نمی شود؛ بلکه در تمام دنیا این چالش وجود دارد که در این خصوص می توانیم به مسائل زیست محیطی و عدم امکان سنجی درست برای جانمایی صنایع اشاره کرد. این چالش ها در شرایطی است که با قرار گرفتن صنعت و دانشگاه در یک مسیر می توان گفت که بخش اعظمی از آنها برطرف خواهد شد.

نیلی احمدآبادی در ادامه با اشاره به نتایج بررسی انجمن متالورژی در خصوص چالش های صنعت فولاد و مس نیز عنوان کرد: ارزیابی های صورت گرفته از وضعیت این دو صنعت طی سال های ۹۵-۹۴ نشان می دهد برای عبور از چالش های این بخش باید یک الگوی یکپارچه برای صنعت و دانشگاه که لازمه آن تدوین یک بند قانونی است، در نظر گرفت. اظهار نظری که مورد توجه عبدالرضا هاشم زایی عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس قرار گرفت؛ به طوری که وی در بخشی از صحبت های خود از آمادگی مجلس برای هر گونه همکاری در زمینه طرح های علمی خبر داد و عنوان کرد: در صورتی که دولت در این خصوص لایحه ای به مجلس ارائه کند، نمایندگان مجلس این آمادگی را دارند که به آن رای دهند.

اما به گفته رئیس دانشگاه تهران این دو صنعت در حال حاضر درگیر چالش های بسیاری هستند که بعضی از آنها میان صنعت فولاد و مس مشترک است. در این خصوص می توان به «قدیمی بودن تکنولوژی، تجهیزات و فناوری ها، چالش های زیست محیطی، بازاریابی، شبکه های حمل و نقل، انرژی و آب، کیفیت نیروی کار (عدم استفاده از نیروی کار تحصیل کرده)، عدم توازن در صنایع بالادستی و پایین دستی (عدم توازن تولید، عدم تولید محصول نسبت به ارزش افزوده، نبود رابطه معنی دار بین تولید و پژوهش و ...» اشاره کرد. به گفته نیلی احمدآبادی یکی از راهکارهای عبور از این چالش ورود به پارک های فناوری و همکاری با بخش صنعت است.

وضعیت صنعت مس

محمداقبر عالی معاون توسعه و اکتشاف شرکت ملی مس نیز در ادامه این همایش بیان کرد: ایران دارای ۶۸ نوع ماده معدنی است که در این میان مس دومین عنصر با ارزش معدنی در ایران است. در واقع حوزه مس با ۲۲ میلیون تن ذخیره قطعی حدود ۳ درصد از ذخایر جهان را بر عهده دارد. وی با بیان اینکه در نیمه نخست امسال با تولید ۱۵۳ هزار تن مس محتوا ۸ درصد بالاتر از برنامه بوده ایم، اظهار کرد: امیدواریم بتوانیم رکورد سال گذشته را بهبود بخشیم. وی در ادامه با اشاره به اینکه امیدواریم در چشم انداز ۱۴۰۴ در میان ۱۰ شرکت بزرگ مس جهان قرار داشته باشیم، گفت: در همین راستا باید اقدامات عملی انجام شود که شامل توجه بیشتر به اکتشافات، کمک به بهره برداری معادن کوچک مقیاس، توجه به محیط

سیاستگذاران، فعالان صنایع غیرآهنی و صاحبانظران توسعه صنعتی است که تمرکز روی اولویت را با مشکل مواجه می کند.

بختیاری با بیان اینکه حل ریشه های مشکلات اقتصادی کشور در گرو تعامل فکری سه گروه اصلی ذیصلاح در تصمیم سازی برای مسائل اقتصادی شامل سیاستگذاران، صاحبانظران و فعالان اقتصادی است، گفت: این تعامل فکری باعث می شود که در اتخاذ تصمیمات اقتصادی هم به معضلات واقعی فعالان اقتصادی توجه شود و هم مبانی کارشناسی و پشتوانه تئوریک این تصمیمات مورد توجه قرار گیرد. وی با اشاره به اینکه گروه رسانه های دنیای اقتصاد همواره تلاش کرده بستر لازم برای ایجاد یک فضای منطقی هم اندیشی و تعامل فکری را در رسانه های خود ایجاد کند، گفت: با این رویکرد امکان خروج از دور باطل تصمیم گیری در خلأ فراهم می آید.

تصویر آماری از فلزات غیرآهنی

محمد ابکاء مدیرعامل شرکت مهندسی بین المللی فولاد تکنیک نیز در این همایش مهمترین چالش های فلزات غیرآهنی را برشمرد و گفت: «نبود استراتژی مشخص در هر شاخه با وجود نقش موثر در ایجاد ارزش افزوده»، «ساختار ناهمگن در بخش دولتی و خصوصی و ضعف حضور بخش خصوصی»، «عدم دسترسی به اطلاعات صحیح به ویژه در واحدهای بخش خصوصی»، «نبود اطلاعات شفاف در دسترس و قابل اعتماد از وضعیت بازار»، «بازدهی نامطلوب نسبت به مقیاس»، «به روز نبودن برخی فناوری های موجود»، «تراکم نیروی انسانی و بهره وری پایین»، «کمبود منابع مالی برای توسعه و نوسازی» و «مشکلات زیرساخت ها از جمله آب، برق، حمل و نقل» می شود. همچنین بخش فلزات غیرآهنی نیازمند مطالعه و کارهای میدانی در بخش های «ذخایر و نتایج اکتشافات»، «بازارهای داخلی و بین المللی»، «انتخاب بازارهای هدف صادراتی»، «بررسی زیرساخت ها»، «فناوری های نو»، «شیوه های تامین منابع مالی و جذب سرمایه» و «تولید محصول با ارزش افزوده بالاتر به ویژه در صنعت مس» است.

وی به تشریح برخی آمارهای داخلی و خارجی در حوزه صنایع غیرآهنی پرداخت و گفت: سهم ارزش افزوده فلزات اساسی در ۱۰ صنعت اول ایران با ۱۴/۹ درصد در رتبه دوم قرار دارد و در بخش اشتغال با ۱۰/۶ درصد رتبه پنجم را به خود اختصاص داده است. همچنین در بخش سرمایه گذاری با ۱۱ درصد سهم در رتبه دوم قرار داریم. همچنین در بخش اشتغال سنگ آهن ۲۲/۹ درصد، مس ۱۱/۶ درصد، سرب و روی ۲/۷ درصد، طلا ۰/۷ درصد و بوکسیت ۰/۶ درصد سهم را به خود اختصاص داده اند.

وی ادامه داد: در زمینه طلا ۲۹۴ تن، بوکسیت ۳۵ میلیون تن، مس ۲۲ میلیون تن و در سرب و روی ۱۴ میلیون تن ذخایر داریم. همچنین سهم ما از ذخایر بین المللی به این شرح است: در بخش مس ۳/۱ درصد (رتبه هشتم)، سرب و روی ۴/۴ درصد (رتبه دوازدهم)، در بخش بوکسیت ۰/۱ درصد و طلا ۰/۶ درصد است که نشان می دهد وضعیت مناسبی در این بخش نداریم. بر اساس برنامه ۱۴۰۴ باید در تولید مس به ۴۵۰ هزار تن، در تولید طلا به ۱۲ تن و در تولید آلومینیوم به ۱۵۰ هزار تن دست پیدا کنیم؛ این در حالی است که برای سرب و روی چشم اندازی برای ۱۴۰۴ تعریف نشده است. البته طی ۷ سال گذشته در این بخش مقداری افزایش تولید داشته ایم، اما در تولید مس و آلومینیوم کاهش داشته ایم.

ابکاء افزود: در دنیا طی سال های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ حدود ۳۳۰۰ تن طلا، ۵۸ میلیون تن آلومینیوم، ۲۳ میلیون تن مس، ۱۱ میلیون تن سرب و ۱۳ میلیون تن روی تولید شده است. اما از نظر ذخایر جهانی در بخش روی با ۰/۹ درصد در رتبه بیست و دوم، در سرب با ۰/۷ درصد در رتبه بیست و یکم، در مس با ۰/۷ درصد در رتبه بیست و سوم، در آلومینیوم با ۰/۶

عبدالرضا هاشم‌زایی:

جذب سرمایه خارجی را با

سیاست های غلط بسته ایم

و داخل کشور را هم که با

مقررات بی ثبات اداره می

کنیم. با این شرایط

تولیدکننده سرمایه مورد

نیاز خود را از چه مسیری

باید تامین کند؟ با این

شرایط امکان فروش ارز

حاصل از صادرات نیز

گرفته شده است و امکان

سرمایه گذاری وجود

ندارد

معدنی و جایگاه آن در اقتصاد و توسعه کشور جدی گرفته شده است؛ به طوری که اکنون بیش از ۲۳ درصد ارزش بورس کشور متعلق به شرکت های معدنی و صنایع معدنی است و ۲۰ درصد از صادرات غیرنفتی را به خود اختصاص داده است و به دلیل ارزش افزوده بالایی که در این بخش وجود دارد، می تواند در بخش اشتغال تاثیرگذار باشد.

دکتر کرباسیان ادامه داد: ایران کشوری معدنی است و این جایگاه می تواند بیش از پیش ارتقاء یابد. با وجود تحریم های ظالمانه آمریکا و نام بردن از آلومینیوم و مس در تحریم های اقتصادی؛ اما حوزه معدن و صنایع معدنی می تواند با وجود همه مشکلات روی پای خود بایستد. البته معتقدیم ضربه پذیری این حوزه در صورت توجه

و تدبیر مسئولان نسبت به سایر حوزه های صنعتی و اقتصادی کمتر است. رئیس هیات عامل ایمیدرو بر لزوم توجه به صادرات در این حوزه نیز تاکید کرد و هشدار داد: هر گونه کم توجهی به صادرات می تواند این بخش را وارد رکود و چالش های جدی کند.

وی افزود: فراموش نکنیم ۵۰ درصد تولید انواع محصولات معدنی در جهان در اختیار چینی هاست و می توان با اخذ تصمیم های منطقی تحریم ها را کم اثر کرد.

دکتر کرباسیان به جنگ تجاری آمریکا با چین، روسیه و اتحادیه اروپا اشاره کرد و گفت: این جنگ تجاری به طور مستقیم در حوزه فلزات غیرآهنی نیز تاثیرگذار است و باید در این زمینه و همچنین رشد بهره دلار تحلیل هایی انجام داد که چقدر در اقتصاد تاثیرگذار خواهد بود. وی تاکید کرد: باید از اخذ تصمیم های شتابزده و هیجانی در حوزه معدن و صنایع معدنی کشور پرهیز کرد. به گفته این مقام مسئول، ایران با وجود زیرساخت های مختلفی همچون نفت، گاز، معدن، راه آبی و نیروی انسانی تحصیل کرده آماده جهش اقتصادی است؛ در حالی که چنین پتانسیل هایی در جهان وجود ندارد.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت تاکید کرد: باید سیاست را در حوزه اقتصاد هر چه بیشتر کمرنگ کنیم و اجازه دهیم اقتصادی ها کار خود را انجام دهند؛ چراکه اگر سیاستیون بگذارند کشور می تواند جهش کند؛ سیاستیونی که اگرچه دلسوزند، اما در پاره ای موارد منافع ملی را در نظر نمی گیرند.

وی خواستار آن شد تا سیاستیون اجازه دهند اقتصادی ها این روزها بیشتر حرف بزنند؛ در حالی آنها مدام دم از بخش خصوصی می زنند که حتی اجازه نمی دهند بخش اقتصاد دولتی حرف بزند.

رئیس ایمیدرو در بخش دیگری از صحبت های خود گفت: امروز در حوزه فولاد و زغالسنگ از طرح ها و نقشه راه جامع برخورداریم؛ اما در سایر حوزه ها از جمله فلزات غیرآهنی چنین نقشه هایی تهیه نشده و جای آنها خالی است.

وی ادامه داد: پژوهش و آموزش و توجه به آنها یکی از مباحث جدی است که در حوزه معدن و صنایع معدنی کمرنگ است و باید توجه بیشتری به آن کرد. به گفته این مقام مسئول امروز مجلس شورای اسلامی در حوزه معدن و صنایع معدنی کمک کننده است و آمادگی برای همراهی دارد.

دکتر کرباسیان یکی از افتخارات ایمیدرو طی چند سال گذشته را توجه به مقوله توسعه اکتشافات معدنی در کشور برشمرد و بر لزوم حمایت از معادن کوچک و اقتصادی کردن آنها تاکید کرد و افزود: معادن روباز کشور به پایان رسیده است و باید کم کم به سمت تجمع معادن کوچک حرکت کرده تا فعالیت در این حوزه را اقتصادی کنیم.

زیست، افزایش بهره‌وری در مصرف آب و انرژی، افزایش تعامل با دولت و مسئولان منطقه ای به همراه توجه ویژه به فناوری است. وی همچنین با اشاره به دور جدید تحریم ها اظهار کرد: همکاران ما در صنایع ملی مس پیش از آغاز تحریم ها راهکارهای عملی را برای مقابله بررسی و کارگروه هایی تشکیل دادند. هدف این کارگروه ها افزایش کارکرد بهینه و تقویت زیرساخت ها و تبدیل شدن به صنعت سبز است.

سیاست های غلط اقتصادی

عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس نیز در این همایش با به چالش کشیدن سیاست های اقتصادی، به دخالت دولت در قیمت گذاری انتقاد کرد و گفت: در ابتدای انقلاب نیز قیمت گذاری از

سوی دولت صورت می گرفت، اما به مرور زمان این روش تغییر و محاسبه قیمت گذاری به روش جهانی تغییر یافت. بنابراین رانتی که در جیب برخی از دلان می رفت، به تولید برگشت؛ اما در حال حاضر شاهد بازگشت به روش قبل هستیم که این امر ایجاد رانت را به همراه داشته است.

عبدالرضا هاشم‌زایی در ادامه با انتقاد از اینکه چرا باید تنگ نظری داشته باشیم تا تولیدکننده از مسیر فروش ارز حاصل از صادرات نتواند به سود برسد، افزود: جذب سرمایه خارجی را با سیاست های غلط بسته ایم و داخل کشور را هم که با مقررات بی ثبات اداره می کنیم. با این شرایط تولیدکننده سرمایه مورد نیاز خود را از چه مسیری باید تامین کند؟ با این شرایط امکان فروش ارز حاصل از صادرات نیز گرفته شده است و امکان سرمایه گذاری وجود ندارد.

تک نرخی کردن دلار با نرخ ۴۲۰۰ تومان نیز یکی دیگر از انتقادات مطرح شده از سوی این نماینده مجلس است. وی در این خصوص گفت: با وجود تجربه تک نرخی کردن دلار با نرخ ۱۲۲۶ تومان و تبعاتی که به همراه داشت، اما دولت روی تک نرخی کردن دلار با نرخ ۴۲۰۰ تومان تاکید کرد؛ این در حالی است که اکثر کارشناسان اقتصادی با این موضوع مخالف بودند و معلوم نیست که با چه مکانیزمی این نرخ تعیین و اعلام شد. روش پیش گرفته از سوی دولت در خصوص تک نرخی کردن دلار در حالی است که طی ماه های اخیر رانت زیادی ایجاد شد؛ اما سوالی که در این میان مطرح است اینکه آیا سرمایه گذاری هم در کشور صورت گرفته است؟

یکی دیگر از انتقادات مطرح شده از سوی عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس به سیاست غلط دولت در بازار باز می گردد. این نماینده مجلس با خطاب قرار دادن دولت به این نکته اشاره کرد که نباید زمینه رانت را ایجاد کنیم و بعد رانت خوار را بگیریم.

این عضو کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس همچنین در خصوص چالش مدیریتی موجود در کشور به دو نکته اشاره کرد و افزود: باید در هیات مدیره ها از مدیران تخصصی استفاده شود و در زمینه خصوصی سازی نیز مدیریت را خصوصی کنید، نه مالکیت را.

نبود نقشه راه در فلزات غیر آهنی

دکتر مهدی کرباسیان رئیس هیات عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) نیز در همایش چشم انداز صنایع غیرآهنی ایران و فناوری های وابسته عنوان کرد: یکی از افتخارات وزارت صمت و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران در دولت های یازدهم و دوازدهم؛ ارتقاء جایگاه معدن و صنایع معدنی در بین مردم، سیاستگذاران و تصمیم گیران است. به گفته این مقام مسئول طی پنج سال گذشته بخش معدن و صنایع

مشاور مدیر عامل شرکت مادر تخصصی توسعه معادن و صنایع معدنی خاورمیانه (میدکو) اعلام کرد:

سرمایه گذاری های بانک پاسارگاد در هلدینگ صنعتی و معدنی میدکو بین المللی می شود

آماده سازی میدکو برای ورود به بورس لندن

مجموعه را به لحاظ مالی مرغوب تر می کند. این مجموعه به علت دارا بودن زنجیره ریسک ناپذیر است.

مشاور مدیر عامل میدکو درباره نحوه قیمت گذاری هر سهم این هلدینگ معدنی در بورس لندن خاطر نشان کرد: همه نوع ارز در بورس مذکور مطرح است و برای خریدار تفاوتی نمی کند. اصل مهم، تبادلات مالی است؛ اما احتمالاً بر آورد قیمت به پوند است. وی با اشاره به بررسی فناوری در هلدینگ میدکو که با سرمایه ۲/۳ هزار میلیارد تومان در فرابورس حضور دارد، گفت: با توجه به تجربه مدیران ارشد این هلدینگ معدنی به تدوین استراتژی در مجموعه پرداخته ایم.

سمنانی تاکید کرد: برندسازی، استفاده بهینه از ظرفیت مالی جهانی و داخلی و متنوع سازی اوراق، ایجاد سازمانی دانشی، یادگیرنده و پیشرو، به روز بودن با تفکر جهانی و آینده نگری، توسعه فعالیت ها به خارج از کشور، به کارگیری مدل، استانداردها و شاخص های جهانی و ارزیابی بر اساس آن، پیاده سازی فرآیند کامل از ایده تا مقصود، توسعه فناوری و کاهش بهای تمام شده، توسعه جامع و پایدار، رعایت مسائل زیست محیطی و نگاه ویژه به سرمایه انسانی ۱۳ استراتژی است که برنامه ریزی شرکت بر اساس آنها صورت می گیرد. وی با اشاره به نیاز واحدهای تولیدی جدید به جهش فناورانه افزود: سند فناوری و برنامه این هلدینگ همواره باز بوده و به روزرسانی می شود و با به وجود آمدن شرکت مهندسی میدکو این فناوری به روز می ماند.

مشاور مدیر عامل میدکو همچنین از ایجاد شرکت تخصصی دانش بنیان در زیرمجموعه این شرکت مهندسی در راستای آینده پژوهی هایتک ها خبر داد

شرکت مادر تخصصی توسعه معادن و صنایع معدنی خاورمیانه (میدکو) یکی از بزرگترین هلدینگ های صنعتی و معدنی کشور می باشد که طی یک دهه اخیر با حمایت و سرمایه گذاری بانک پاسارگاد ایجاد و سرمایه گذاری های چشمگیری را در زمینه رشد و توسعه بخش صنعت و معدن و ایجاد اشتغال در کشور انجام داده است.

مهندس رضا اشرف سمنانی مشاور مدیر عامل میدکو در نشست خبری با اعلام این خبر که مراحل آماده سازی شرکت میدکو برای ورود به بورس لندن در حال بررسی است گفت: در این خصوص یکی از شرکت های ارزیاب بورس لندن به کار گرفته شده که پس از ارزیابی حقوقی و با تعیین گزارش نهایی این شرکت وارد بورس لندن می شود.

وی در ادامه افزود: برنامه ورود به بورس لندن از دو سال قبل جزو برنامه های میدکو بوده است. وی افزود: هیچ بنگاهی در ایران تاکنون چنین اقدامی نکرده و این نشانگر آن است که استراتژی های ما بر اساس استانداردهای جهانی برنامه ریزی شده است.

مشاور مدیر عامل میدکو درباره زمان ورود به بورس لندن تصریح کرد: قرار است گزارش نهایی IFRS به دست من برسد؛ بر همین اساس این گزارش نهایی را زمانی که گروهی از بورس لندن به ایران خواهند آمد، در اختیار گروه ارزیاب خواهیم گذاشت. اشرف سمنانی در خصوص برنامه شرکت برای ورود به فرابورس گفت: به طور مستقیم به بورس لندن خواهیم رفت و انتقال به بورس فعلاً مطرح نیست. به گفته وی نرخ فولاد دارای نوسان است و نرخ های پایین در بعضی مواقع با کمک به مناسب تر شدن سبد سهام،

از لحاظ معدنی جزو بهترین‌ها در جهان است؛ به همین خاطر برنامه حضور در خارج از کشور در دستور کار قرار گرفته است و برای حضور در شیلی هم مطالعاتی انجام داده‌ایم.

سمنانی افزود: برای مباحث مختلف اعم از زمین‌شناسی، حفاری‌ها، آزمایش‌ها و... برای گرفتن نمونه‌ها و اینکه در چه مرحله‌ای هستند و برای انطباق داشتن با استانداردهای جهانی JORK یکی از شرکت‌های بزرگ ارزیاب که یک شرکت انگلیسی است را به کار گرفته و یک شرکت مهندسی را در کنارش قرار دادیم تا این شرکت مهندسی نیز کار را یاد بگیرد. تلاش بر این است که فرآیندها در معادن تکمیل شده و با استاندارد جهانی JORK تطابق پیدا کند. وی با بیان اینکه در دولت دوم احمدی نژاد شاهد واردات ۵۰ میلیارد دلار فولاد به کشور بوده‌ایم، گفت: برنامه اصلی ما این بوده که تمرکز میدکو روی مس و فولاد صورت پذیرد و بر کار دیگری تمرکز جدی نداشته باشیم و هدف کمی هم بر این اصل استوار بود که به تولید ۴/۲ میلیون تن فولاد برسیم.

مشاور مدیرعامل میدکو تصریح کرد: در حوزه فولاد بهترین ظرفیت‌ها در ایران وجود دارد. چین با تولید فولاد در زمینه‌های اقتصادی در جهان به شکوفایی رسید؛ در حالی که مواد اولیه آنها همه وارداتی است. وی خاطرنشان کرد: با کمک گرفتن از تکنولوژی‌های جدید توانستیم میزان گوگرد در محصولاتمان را به صفر برسانیم. در زمینه گندله نیز دو تکنولوژی را به کار بردیم و برای هر معدنی نوع دیگری از تکنولوژی را لحاظ کردیم. سمنانی با اشاره به اینکه صنعت مس به عنوان صنعت دوم مورد بررسی در این هلدینگ است، گفت: ایران از این لحاظ دارای بیشترین ذخایر است و اهمیت نزدیکی احداث کارخانه با معدن مورد توجه قرار گرفته است. در این صنعت نیز گوگرد مساله ساز است که برای اولین بار در دنیا با همکاری شریک خارجی روش تانک بیولیچینگ ثبت شده که در آن توسط باکتری‌ها، گوگرد از کوره‌ها حذف شده و هزینه تولید کاهش پیدا می‌کند.

وی در خصوص تولید لوله مسی افزود: ضخامت این لوله‌ها در میدکو به ۰/۳ میلیمتر کاهش پیدا کرده است؛ در نتیجه خریدار پول کمتری برای خرید مس پرداخت می‌کند. مشاور مدیرعامل میدکو در خصوص کاهش مصرف آب و استفاده از فناوری کم مصرف از خریداری بخشی از فاضلاب شهر کرمان و تسویه آن خبر داد و تصریح کرد: از این طریق هم در انرژی صرفه جویی شده و هم مسائل زیست محیطی رعایت می‌شود. وی با اشاره به تنوع سازی در محصولات و ایجاد ۹ محصول گفت: در فناوری جدید برای افزایش ارزش افزوده، بیلتهای فولادی گرد برنامه ریزی شده که بر کیفیت آن می‌افزاید.

و تصریح کرد: با توجه به وجود ۳۵ طرح بزرگ در ایران دو شرکت مهندسی و ساختمانی در میدکو ایجاد شده که نه تنها در داخل؛ بلکه در خارج نیز مشغول به فعالیت هستند. به گفته وی تمامی شرکت‌ها اعم از مشاور و سازنده در شبکه طراحی شده‌ای به نام «میدکو نت ورک» قرار گرفته‌اند تا این دانش در ایران و دنیا برای توسعه بازار، جذب و صادرات به کار گرفته شود. سمنانی درخصوص اهداف شرکت نیز خاطرنشان کرد: اهداف شرکت میدکو تولید ۴/۲ میلیون تن فولاد، ۸ میلیون تن کنسانتره سنگ آهن، ۷/۵ میلیون تن گندله، ۵۰ هزار تن مس کاتد، ۱۲ هزار تن لوله مسی، ۲۴ هزار تن فروسیلیسیم، ۸۰۰ هزار تن کک متالورژی، یک میلیون تن کنسانتره زغالسنگ و ۴۰۰ هزار تن آهنک و دولومیت است.

وی با اشاره به بهره برداری ۳ طرح گندله سازی و برنامه ریزی تولید ۲/۵ میلیون تن برای هر طرح افزود: راه اندازی فولاد بردسیر، توسعه کارخانه فروسیلیس، راه اندازی کارخانه آهنک و دولومیت، راه اندازی زغالساز کارخانه طبس، راه اندازی کاتد مس و راه اندازی واحد آهن کوره بلند از برنامه‌هایی است که در سالجاری انجام خواهد شد.

سمنانی گفت: افتتاح کارخانه فولاد میدکو و نیروگاه بزرگ این شرکت به سال آینده موکول خواهد شد و طبق برنامه زمان بندی جلو خواهیم رفت. مشاور مدیرعامل میدکو تصریح کرد: همچنین تکنولوژی زیرزمینی را در معدن شماره ۶ گل گهر پیاده می‌کنیم. اکتشافات باید به عمق بروند تا معادن را هم به عمق ببریم. وی ایجاد ارزش پایدار و بلندمدت برای سهامداران از طریق طراحی، اجرا و توسعه معادن و صنایع معدنی را ماموریت نخست میدکو عنوان کرد و گفت: در این میان قرار گرفتن به عنوان مدل برای توسعه معدن و صنایع معدنی، ارتقاء سطح مدیریت و فناوری و سهم در تولید ناخالص داخلی جزو ماموریت‌های ثانویه محسوب می‌شود.

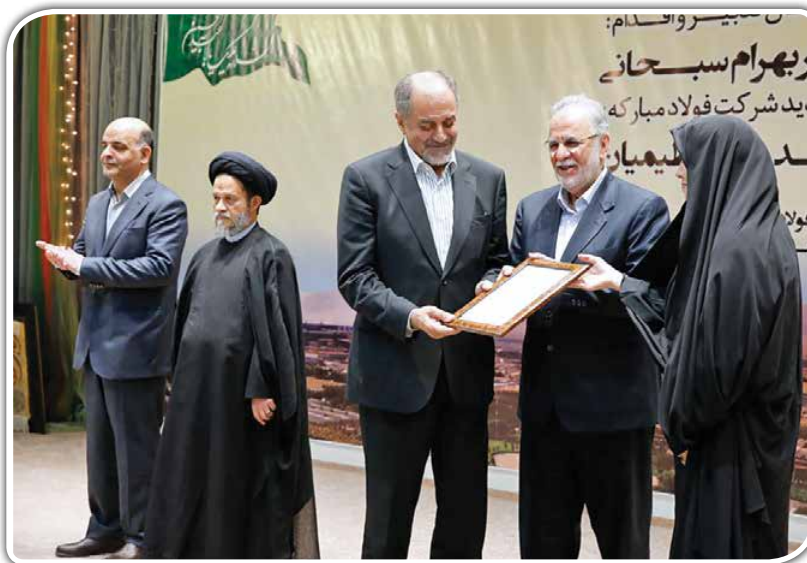
مشاور مدیرعامل میدکو با اشاره به دوران تحریم و سرمایه لازم برای طرح‌های موجود اظهار کرد: با توجه به حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری صورت گرفته، بخشی از این سرمایه از بانک پاسارگاد (۱/۵ میلیون سهامدار) و در واقع بورس تامین شد. سپس با استفاده از تسهیلات ریالی و ارزی به عنوان اولین پیگیر فاینانس‌های خارجی خصوصا با چین و عرضه اوراق مشارکت مجموعه سرمایه پروژه‌ها تامین شد.

وی در خصوص میزان صادرات شرکت نیز افزود: به علت اینکه مصرف محصولات در داخل اولویت اصلی ماست؛ لزوما صادرات در برنامه وجود ندارد و به شرایط نیاز داخل بستگی دارد. سمنانی تصریح کرد: شرکت میدکو سال گذشته ۶ میلیون تن محصول صادر کرد که این مهم به خاطر منافع ارزی هم به نفع شرکت و هم به نفع سهامداران میدکو است. وی ادامه داد: میدکو

در مراسم تکریم و معارفه مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه عنوان شد:

رشد تولید و صادرات فولاد کشور به رغم تحریم های خارجی

کرد و گفت: سهم ۴۳ درصدی این صنعت از تجارت ۲ هزار میلیارد دلاری صنایع معدنی دنیا اهمیت و جایگاه فولاد در اقتصاد جهانی را نشان می دهد. وی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: در موضوع تحریم ها به صراحت از بخش فولاد نام برده شده، اما خوشبختانه مجموعه تلاش های مدیران و کارکنان صنعت فولاد سبب افزایش تولید و صادرات ایران شده است.

به گفته دکتر کرباسیان فولاد مبارکه تا سال ۹۵ واردکننده گندله سنگ آهن بود، اما با تلاش های جمعی صورت گرفته امروزه این شرکت علاوه بر افزایش ظرفیت تولید گندله در سایر بخش ها هم رشد داشته است.

وی با اشاره به نقش مدیریت در اداره و کسب موفقیت واحدها و با اشاره به نقش همراهی هیات مدیره ها، مدیران و کارکنان سازمان ها با مدیران عامل شرکت ها ادامه داد: دکتر سبحانی در طول خدمت خود در زمینه های مختلف توسعه صنعت فولاد، رشد ظرفیت سازی، تکمیل زنجیره فولاد، توسعه صادرات، ارتقای بهره وری نیروی انسانی و مسئولیت های اجتماعی کارهای ماندگاری انجام داد که شایسته قدردانی است.

دکتر کرباسیان در ادامه ضمن قدردانی از قبول مسئولیت مهندس عظیمیان در فولاد مبارکه اظهار امیدواری کرد: برای ادامه کسب موفقیت های درخشان در فولاد مبارکه تمامی معاونان، مدیران و کارکنان فولاد مبارکه همانند ادوار قبل، از این پس نیز با مدیرعامل جدید شرکت همکاری لازم را داشته باشند تا فولاد مبارکه همچنان

مراسم تودیع و معارفه مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه با حضور معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیات عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، نماینده مردم شهرستان مبارکه در مجلس شورای اسلامی، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران و رئیس اتاق بازرگانی اصفهان، نمایندگان استاندار و جمعی از مسئولان استان اصفهان، امام جمعه، فرماندار و جمعی از اعضای شورای تامین شهرستان مبارکه، فرماندار و جمعی از مسئولان شهرستان لنجان، رئیس و اعضای هیات مدیره شرکت فولاد مبارکه، مدیرعامل جدید و سابق شرکت فولاد مبارکه و جمع کثیری از معاونان، مدیران و کارکنان این مجموعه در سالن همایش های شرکت فولاد مبارکه برگزار شد.

دکتر مهدی کرباسیان رئیس هیات عامل ایمیدرو در مراسم تکریم بهرام سبحانی و معارفه حمیدرضا عظیمیان مدیرعامل جدید شرکت فولاد مبارکه گفت: یک مدیر زمانی قادر به انجام تعهدات و وظایف خود است که هیات مدیره، مدیران و تمامی کارکنان با وی همراه باشند که البته چنین امری با همکاری تمامی مدیران و کارکنان در شرکت فولاد مبارکه به ثمر نشست است.

وی با بیان اینکه دوران مدیریت دکتر سبحانی مصداق عاقبت به خیری است؛ از حمایت دکتر شریعتمداری وزیر صنعت، معدن و تجارت و همچنین اعضای هیات مدیره قبلی و فعلی، مدیران و تمامی کارکنان این مجتمع صنعتی بزرگ تشکر کرد.

دکتر کرباسیان در عین حال به جایگاه صنعت فولاد در جهان اشاره

و برکت از خود بر جای گذارند که البته در این میان دکتر سبحانی در طول حضور خود در فولاد مبارکه هم توانستند جایگاه شرکت فولاد مبارکه را ارتقاء بخشند و هم در حوزه مسئولیت های اجتماعی شرکت به بهترین شکل ممکن مشارکت کردند.

نماینده مردم مبارکه در مجلس شورای اسلامی در بخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه در دوران جنگ اقتصادی پذیرفتن هرگونه مسئولیت به معنای واقعی ایثار است، گفت: مهندس عظیمیان مدیرعامل جدید فولاد مبارکه پیش از این نیز در عرصه صنعت فولاد کشور زحمات زیادی کشیده اند که امیدواریم از این پس نیز با تلاش و همکاری کارکنان فولاد مبارکه این شرکت در حوزه های داخلی و بین المللی نیز خوش بدرخشد.

دکتر سبحانی: تمام توان خود را برای سربلندی فولاد مبارکه به کار گرفتم

در ادامه این مراسم دکتر بهرام سبحانی نیز طی سخنانی از مدت حضور خود در شرکت فولاد مبارکه به عنوان فرصتی برای انتقال تجربه و خدمت به جامعه یاد و با ارائه گزارشی از دستاوردهای سنوات اخیر فولاد مبارکه اضافه کرد: از نیمه دوم سال ۹۲ که فرصت حضور مجدد در فولاد مبارکه فراهم شد، تمامی توان خود را برای سربلندی گروه فولاد مبارکه و جمهوری اسلامی ایران به کار گرفتم و در طبق اخلاص گذاشتم.

وی تصریح کرد: دستاوردهای فولاد مبارکه به ویژه طی ۵ سال اخیر به دست توانمند کارکنان شرکت به دست آمد و اینجانب به عنوان مدیرعامل فقط فرصت ها را در اختیار آنها قرار دادم تا بتوانند استعدادهای خود را شکوفا کنند. نتیجه کار هم این شد که آنچه از فولاد مبارکه انتظار می رفت، امروز محقق شده است.

دکتر سبحانی گفت: روند افزایش تولید خام در شرکت فولاد مبارکه از سال ۹۲ همانند سنوات قبل از آن رو به افزایش بوده است؛ به گونه ای که ظرفیت تولید گروه فولاد مبارکه در سال ۹۲ حدود ۷ میلیون تن بوده، اما امروز شاهد آن هستیم که برنامه این مجموعه در سال ۹۷ برای دستیابی به تولید ۹ میلیون و ۴۵۰ هزار تن تعریف

برای کشور منشا خیر و برکت باشد.

وی با تاکید بر اینکه صنعت فولاد در دنیا یکی از عوامل توسعه و پیشرفت است و بطور مشخص در ایران فولاد مبارکه نقش بسزایی در این حوزه داشته و دارد، افزود: ۴۳ درصد از ۲ هزار میلیارد دلار تجارت جهانی مربوط به صنعت فولاد است که خوشبختانه طی شش ماه اخیر در حوزه های مختلف زیرمجموعه معدن و صنایع معدنی کشور از جمله تولید کنسانتره با رشد ۱۷ درصدی، در گندله با رشد ۳۸ درصدی، در آهن اسفنجی با رشد ۱۹ درصدی، در شمش فولاد با رشد ۱۴ درصدی و در تولید انواع محصولات گرم و سرد و صادرات به رشد فزاینده ای دست یافته ایم.

دکتر کرباسیان اظهار امیدواری کرد با همت تمامی فولادسازان کشور تا افاق ۱۴۰۴ هدف صنعت فولاد کشور برای تولید ۵۵ میلیون تن محقق شود.

نماینده مردم مبارکه: دکتر سبحانی در رشد صنعت فولاد و توجه به مسئولیت های اجتماعی خوش درخشید

نماینده مردم شهرستان مبارکه در مجلس شورای اسلامی نیز در این مراسم طی سخنانی ضمن قدردانی از زحمات و همکاری دکتر سبحانی گفت: امروز شاهد مراسم تکریم یکی از مدیران توانمند صنعت فولاد کشور هستیم که در رشد این صنعت و توجه به مسئولیت های اجتماعی سازمان خوش درخشید. مدیری که با سوابق درخشان خود تا حد توان تلاش کرد تا چرخ صنعت فولاد کشور را به خوبی بچرخاند و موجبات عزت و سربلندی صنعت فولاد کشور را در سطح بین المللی مهیا کند.

خانم مهندس سعیدی با بیان اینکه شهرستان مبارکه با افتخار میزبان صنعت بزرگ فولاد مبارکه است، افزود: از این پس نیز با همکاری همه مسئولان استان و به ویژه شهرستان مبارکه تلاش خواهیم کرد تا فولاد مبارکه همچنان سربلند و موفق به کار و فعالیت های اقتصادی خود ادامه دهد.

وی با تاکید بر اینکه مسئولیت در دستان مسئولان امانت است گفت: بهترین حالت این است که مسئولان هنگام رفتن نام نیک و آثار پرخیر

سبحانی: افزایش**سرمایه در شرکت****فولاد مبارکه باعث شد****تا طرح های توسعه از****محل همین افزایش****سرمایه ها یکی پس از****دیگری به بار نشیند و****علاوه بر تامین روز****افزون بازارهای داخلی****و امکان صادرات****محصول، سوددهی****قابل توجهی را هر سال****برای سهامداران و****دینفعان شرکت به****ارمغان آورد**

آورد. ضمن اینکه امروز شاهد این هستیم که فولاد مبارکه با ۷۵۰۰ میلیارد تومان سرمایه ثبتي یکی از بزرگترین شرکت های بورسی است و با افزایش سرمایه پیش رو مجدداً فولاد مبارکه در رتبه نخست شرکت های بورسی قرار خواهد گرفت.

وی با تاکید بر اینکه در فولاد مبارکه هیچگاه از توسعه ها غافل نشده ایم، خاطرنشان کرد: این رویکرد باعث شده طی ۵ سال اخیر ۷ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان در توسعه های گروه فولاد مبارکه از جمله در فولاد مبارکه، فولاد هرمزگان، مجتمع فولاد سبأ، فولاد سنگان، احداث کارخانه تولید الکترو گرافیتی اردکان، شرکت ورق خودرو و شرکت فولاد سفیددشت، ایجاد شبکه فاضلاب و جمع آوری پساب های

شهری شهرستان های لنجان، مبارکه و ... سرمایه گذاری شده که نتیجه آنها افزایش تولید، ایجاد فرصت های شغلی برای جوانان کشور و رفاه اجتماعی بوده است.

مدیرعامل سابق فولاد مبارکه با بیان اینکه در این سنوات و حتی در سخت ترین شرایط اقتصادی سهامداران فولاد مبارکه نیز همواره از خرید سهام فولاد مبارکه منتفع شده اند، ادامه داد: به عنوان مثال در شش ماهه اول امسال بازدهی بالای ۹۲ درصدی سهام فولاد مبارکه را شاهد بوده ایم.

وی از انجام پروژه های متعدد برای کاهش مصرف آب شرکت به عنوان یکی دیگر از دستاوردهای بزرگ شرکت یاد و اضافه کرد: در این حوزه هم اکنون شرایط شرکت به گونه ای است که به ازای تولید هر کیلو فولاد فقط ۲.۷ لیتر آب مصرف می شود؛ این در حالی است که در طراحی اولیه مقرر شده بود که به ازای ۲.۴ میلیون تن ۴۰ میلیون متر مکعب آب برداشت شود، اما خوشبختانه با اجرای پروژه های متعدد و بازچرخانی آب در سیکل تولید، بهره روری در حوزه آب نیز به شدت افزایش یافته است تا جایی که امروز برای تولید بیش از ۷ میلیون تن فولاد کمتر از ۲۰ میلیون متر مکعب آب نیاز خواهیم داشت و دستاورد کاهش بیش از ۸۰ درصدی مصرف آب به یک الگوی موفق جهانی مبدل شده است.

وی با تاکید بر اینکه در رتبه بندی مجمع جهانی فولاد؛ فولاد مبارکه در بین شرکت های فولادساز دنیا رتبه دهم را کسب کرده است با اشاره به دیگر توفیقات بین المللی فولاد مبارکه افزود: پس از ارزیابی های انجام شده طی هفته های اخیر در فولاد مبارکه از سوی ارزیابان بین المللی بنیاد EFQM اروپا، فولاد مبارکه با کسب امتیاز بالای ۶۰۰ به سطح ممتاز تندیس زرین (Gold) در مرجع جهانی و هم تراز با شرکت هایی نظیر بنز و زیمنس قرار گرفته است. این در حالی است که فولاد مبارکه پیش از این نیز به کسب رتبه یازدهم شرکت برتر دانشی آسیا و عناوین دیگری در سطوح ملی و بین المللی دست یافته بود.

دکتر سبحانی بخش پایانی سخنان خود را به آرزوی موفقیت برای مهندس عظیمیان مدیرعامل جدید فولاد مبارکه و قدردانی از کارکنان فولاد مبارکه، مسئولان شهرستان و استان، نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی، مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت،

شده است که عملکرد موفقیت آمیز گروه تا پایان شش ماهه اول سالجاری نشان می دهد تا پایان سال اهداف ترسیم شده با افزایش ۳۰ درصدی محقق خواهد شد.

نگاه ویژه فولاد مبارکه به تولید محصولات و ورق های خاص یکی دیگر از اقدامات فولاد مبارکه در سنوات اخیر بوده است که دکتر سبحانی ضمن اشاره به آن گفت: با توجه به ورود بخش خصوصی به تولید ورق گرم، در فولاد مبارکه تصمیم گرفته شد تا بخش خصوصی را در تولید ورق گرم یاری دهیم. در عین حال با توجه به تخصصی که در شرکت فولاد مبارکه نهادینه شده است، بطور مشخص تمرکز بیشتر را بر تولید ورق های کیفی و خاص گذاشتیم و شرایطی را فراهم کردیم تا

ضمن ایجاد ارزش افزوده بیشتر، کشور را از واردات این نوع ورق ها بی نیاز کنیم. این کار نتایج درخشانی به بار آورد؛ تا جایی که تا سال ۹۶ بیش از ۶۱ نوع محصول کیفی در فولاد مبارکه تولید شده است که هم در داخل کشور مصرف می شوند و هم قابلیت صادرات به کشورهای اروپایی را دارند.

وی همچنین تصریح کرد: به موازات توسعه و تنوع تولید تلاش شد تا به نیروی انسانی شرکت نیز به نحو شایسته ای توجه شود که خوشبختانه در این حوزه نتایج نظرسنجی های انجام شده نشان می دهد درصد رضایتمندی کارکنان شرکت در سال گذشته به ۶۹ درصد و در سالجاری نیز به ۷۲ درصد افزایش یافته است.

وی از روند کاهشی حوادث به عنوان یکی دیگر از دستاوردهای شرکت طی سنوات اخیر یاد و با بیان اینکه در این حوزه هم فولاد مبارکه نسبت به سایر فولادسازان جهانی از شرایط بهتری برخوردار است، اضافه کرد: همواره تاکید بر این بوده که حتی یک حادثه هم زیاد است. امیدواریم با ادامه این روند به جایی برسیم که آمار حوادث در فولاد مبارکه به صفر برسد.

افزایش بهره وری نیروی کار در فولاد مبارکه نیز یکی دیگر از مباحثی بود که مدیرعامل سابق فولاد مبارکه ضمن اشاره به آن گفت: طی سنوات اخیر به گونه ای برنامه ریزی کردیم که بدون هرگونه اخراج یا برکناری نیروی انسانی شرایطی فراهم شود که سهم نیروی انسانی در تولید افزایش یابد.

وی از وجود نقشه راه در فولاد مبارکه به عنوان یکی دیگر از مزیت های این شرکت یاد و تصریح کرد: در این نقشه راه اراده گروه فولاد مبارکه بر آن است که با به پای توسعه صنعت فولاد کشور با اجرای طرح های توسعه در خود همچنان سهم ۵۰ درصدی در تولید فولاد کشور را حفظ کند که خوشبختانه تا امروز در این مسیر موفق بوده است.

دکتر سبحانی افزایش سرمایه در شرکت فولاد مبارکه را به عنوان یکی از مؤثرترین اقدامات در مسیر تعالی و توسعه فولاد مبارکه دانست و افزود: این رویکرد باعث شد تا طرح های توسعه فولاد مبارکه از محل همین افزایش سرمایه ها یکی پس از دیگری به بار نشیند و علاوه بر تامین روز افزون بازارهای داخلی و امکان صادرات محصول، سوددهی قابل توجهی را هر سال برای سهامداران و دینفعان شرکت به ارمغان

سوابق حمیدرضا عظیمیان مدیرعامل فولاد مبارکه

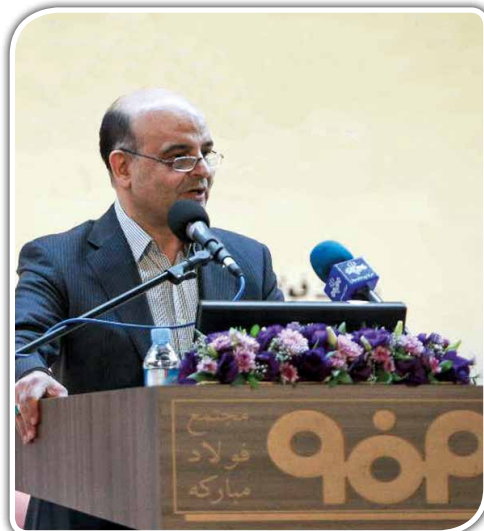
مهندس حمیدرضا عظیمیان دارای تحصیلات در رشته مهندسی برق و کامپیوتر از دانشگاه شهید بهشتی تهران است. وی در سال ۶۸ به سمت مشاور وزیر کشور و مدیرکل دفتر مطالعات و پژوهش های اجتماعی وزارت کشور منصوب شد. عظیمیان در سال ۷۰ به عنوان شهردار اصفهان انتخاب و طی مدت ۶ سال با اجرای طرح متعدد عمرانی و زیربنایی تحولات خوبی را در مدیریت شهری اصفهان باعث شد. وی در سال ۷۶ مدیرعامل شرکت سیمان اصفهان و مسئول اجرای طرح توسعه این کارخانه شد و در سال ۸۰ به سیمان نایین رفت و طرح توسعه این شرکت را با موفقیت به پایان رساند.

مدیرعامل جدید فولاد مبارکه از سال ۸۹ به عنوان مدیرعامل شرکت سرمایه گذاری پرشیا فلز فعالیت خود را در پروژه های صنعت فولاد مانند طراحی و تدوین سند راهبردی صنعت فولاد ایران و طراحی و اجرای موفق پروژه های متعدد فولادی از قبیل طرح توازن ذوب آهن اصفهان، فولاد مبیید، فولاد ازنا، خط نورد فولاد کویر، مجتمع فولاد زرنند کرمان، فولاد بردسیر و ... ادامه داد. وی قبل از شرکت فولاد مبارکه در سمت معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل سازمان ملی زمین و مسکن فعالیت داشته و از تاریخ ۱۴ مهرماه جاری به سمت مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه منصوب شده اند.

عظیمیان همچنین سابقه عضویت و ریاست هیات مدیره شرکت فولاد مبارکه، عضویت در هیات مدیره شرکت ورق خودروی چهارمحال بختیاری، ریاست در هیات مدیره شرکت مهندسی بین المللی فولاد تکنیک، ریاست هیات مدیره شرکت مهندسی بین المللی فولاد تکنیک، ریاست هیات مدیره مجتمع صنایع قائم رضا، عضویت در هیات مدیره شرکت سرمایه گذاری توکا فولاد و ریاست هیات مدیره شرکت تجهیزات برق و سیالات فولاد (ساتها) را در کارنامه خود دارد.

انتصاب سبحانی به سمت مشاور مدیرعامل میدکو

بهرام سبحانی دبیر پیشین انجمن تولیدکنندگان فولاد و مدیرعامل سابق فولاد مبارکه اصفهان نیز طی حکمی به سمت مشاور مدیرعامل میدکو انتخاب شد. علی اصغر پورمند در حکمی سبحانی را به عنوان مشاور خود منصوب کرد. گفتنی است دکتر سبحانی پیش از این مدیریت عامل شرکت فولاد مبارکه اصفهان و دبیری انجمن تولیدکنندگان فولاد را بر عهده داشت که بر اساس قانون جدید منع به کارگیری بازنشستگان از این دو سمت استعفا داد.^۲

ایمیدرو، پیمانکاران و سایر نهادهایی که در این سال ها فولاد مبارکه را همراهی و یاری کردند، اختصاص داد و اظهارامیدواری کرد که فولاد مبارکه همچنان برای کشور و نظام مقدس جمهوری اسلامی باعث سربلندی و عزت باشد.

مهندس عظیمیان: همه برنامه های فولاد مبارکه با قوت بیشتر اجرا خواهد شد

در ادامه این مراسم مهندس حمیدرضا عظیمیان مدیرعامل جدید فولاد مبارکه طی سخنانی ضمن ابراز خرسندی از حضور در فولاد مبارکه گفت: از اینکه در این موقعیت فرصت خدمت دست داده است، خداوند را شاکر و امیدوارم که بتوانم با قدردانی از این فرصت به نحو شایسته پاسخگوی این اعتماد باشم.

مهندس عظیمیان رشد و بالندگی فولاد مبارکه را حاصل حمایت و همکاری تمامی مسئولان کشور از بدو احداث تاکنون و تلاش تمامی مدیران عامل و کارکنان در تمامی ادوار شرکت دانست و گفت: در ادامه راه مدیران قبلی این شرکت بزرگ امیدوارم در سایه تلاش مضاعف و همکاری بیشتر همه همکاران خود در شرکت بتوانیم فولاد مبارکه را در مسیر دستیابی به جایگاه بالاتری در سطوح بین المللی قرار دهیم.

وی در ادامه با تاکید بر نقش و اهمیت نیروی انسانی در سازمان ها تصریح کرد: رشد نیروی انسانی، ایمنی، سلامت همکاران و توجه به مباحث کاری و معیشتی آنها در اولویت های کاری سازمان است که امیدوارم با همکاری و همدلی بتوانیم طرح های در دست اجرا و آتی شرکت را یکی پس از دیگر به سرانجام برسانیم. به خاطر داشته باشیم هیچکاری متوقف نخواهد شد و همه برنامه های شرکت در تولید و توسعه باید با قدرت بیشتر اجرایی شود.^۳

رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی:

صیانت از بازارهای صادراتی فولاد ضروری است

کشورهای صنعتی و مطرح دنیا؛ تولید فولاد و فلزات داخلی با مشکلات عدیده‌ای همراه خواهد شد و تکنولوژی‌های چینی جای تکنولوژی‌های روز دنیا را خواهد گرفت.

رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی تصریح کرد: در این شرایط حتی اگر ایران بتواند روند افزایش تولید را با استفاده از تکنولوژی کشورهایمانند چین حفظ کند، باید اقدام به واردات کک و زغالسنگ کند؛ در حالیکه به دلیل اعمال تحریم، واردات این مواد به راحتی امکانپذیر نخواهد بود.

شکوری درباره صادرات فولاد هم تأکید کرد: از لحاظ محدودیت‌های تجاری می‌توان گفت تحریم‌ها تأثیر چندانی بر میزان صادرات فولاد ایران نخواهد داشت؛ چراکه صادرات فولاد ایران به طور عمده به کشورهای آسیایی، اروپایی و خاورمیانه انجام می‌شود و اکثر معاملات با این کشورها بدون نیاز به ارتباط با ایالات متحده میسر است.

وی تأکید کرد: نکته اصلی اینجاست که در شرایط فعلی صیانت از بازارهای منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای در مقابل هر تهدیدی به منظور جلوگیری از رکود گسترده در صنعت فولاد کشور ضروری است؛ چراکه بررسی آمار و ارقام سال‌های اخیر نشان می‌دهد در شرایطی که رکود بر بازار داخلی صنعت فولاد حاکم بود، صادرات این محصول توانسته رونق تولید فولاد و محصولات پایین دستی را فعال نگه دارد.

این عضو اتاق بازرگانی گفت: به عنوان مثال سال گذشته تولید فولاد خام کشور ۲۱ میلیون و ۸۸۴ هزار تن بوده که نسبت به سال ۹۵ رشد ۱۸/۵ درصدی داشته است. از این مقدار حدود ۶ میلیون و ۸۷۲ هزار تن فولاد خام سال گذشته از کشور صادر شده که ارزشی حدود ۴ میلیارد دلار دارد و در مقایسه با سال ۹۵ رشد ۸۴ درصدی را تجربه کرده است.

وی درباره امتیازات فولاد ایران در بازارهای صادراتی نیز معتقد است: بالا بودن کیفیت فولاد ایران از یک طرف و کاهش ارزش پول کشورمان از طرف دیگر باعث رقابتی شدن این محصول در بازارهای جهانی و علاقه‌مندی خریداران خارجی این محصول به حفظ بازار ایران شده است.

شکوری تصریح کرد: مهمترین چالش پیش روی صنعت فولاد بی میلی سرمایه‌گذاران خارجی به سرمایه‌گذاری در ایران و محدودیت واردات تجهیزات تکنولوژیکی به ایران خواهد بود که با همدلی، مشورت و مشارکت بخش خصوصی و دولتی با یکدیگر و در نهایت اتخاذ سیاست‌ها و راهکارهایی در قالب اتاق‌های مشترک بازرگانی با سایر کشورها می‌توان این دوران را پشت سر گذاشت.

رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران تصریح کرد: بر اساس برآوردها کمترین تأثیر بر توسعه صنایع فولادی که از سال‌های خیلی دور فعالیت داشته‌اند، تجربه می‌شود. از این رو می‌توان گفت طرح‌های فولادی که در مراحل پایانی تکمیل خود به سر می‌برند؛ نیاز به جذب سرمایه‌گذاری گسترده ندارد و بحث اصلی تأمین مالی در این نوع طرح‌ها چالش بزرگی نخواهد بود.

وی در ادامه افزود: به طور مثال کارخانه‌ای مانند فولاد مبارکه طی سال‌ها فعالیت و تجارب خود توانسته در فاز صادراتی جایگاهش را تثبیت و از این طریق ارزآوری مورد نیاز خود برای تأمین هزینه مورد نیاز کارخانه را فراهم کند. بنابراین از آنجا که این شرکت‌ها پیش از این نیز تجربه و سابقه فعالیت در فضای تحریم‌ها را داشته‌اند، در بازاریابی داخلی و خارجی مشتریان ثابت خود را دارند.

شکوری معتقد است بر همین اساس چنین شرکت‌هایی از آسیب‌های تحریم کمتر متاثر خواهند شد، اما پروژه‌هایی که در ابتدای راه بوده‌اند و موقعیت خود را در بازار داخلی و خارجی تثبیت نکرده‌اند و در بازاریابی داخلی و خارجی با محدودیت‌های زیادی مواجه هستند، برای افزایش رقابت‌پذیری خود به شدت نیازمند تکنولوژی و سرمایه خارجی هستند که با توجه به وضع موجود امکان دسترسی به این امکانات برای آنها میسر نخواهد بود.

وی در ادامه اظهار کرد: به عبارت دیگر به دلیل وجود ضعف تکنولوژی در اکتشاف، استخراج و فرآوری مواد معدنی کشور و با قطع شدن ارتباط تکنولوژیکی با

رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی با اشاره به تحریم‌های خصمانه آمریکا علیه فولاد ایران گفت: بازگشت تحریم‌ها به خصوص در صنعت فولاد بدون تردید مشکلاتی در زمینه سرمایه‌گذاری ایجاد می‌کند، اما اصلی‌ترین نکته صیانت از بازارهای صادراتی به ویژه در منطقه است.

دکتر بهرام شکوری درباره مشکلات تحریم در صنعت فولاد گفت: قطعاً بازگشت تحریم‌ها با محدودیت‌های سرمایه‌گذاری و تجاری برای تمام فعالان اقتصادی همراه خواهد بود. در حالی که تحریم برخی از صنایع به طور خاص در اطلاعیه وزارت خزانه‌داری آمریکا ذکر شده که در این میان تحریم مربوط به فروش، عرضه و تأمین فولاد نیز به چشم می‌خورد.

شکوری در ادامه افزود: از لحاظ محدودیت‌های سرمایه‌گذاری می‌توان گفت علیرغم حمایت سیاسی اتحادیه اروپا از برجام، نگرانی‌های سرمایه‌گذاران اروپایی از ادامه فعالیت در ایران به وضوح مشخص بوده و حقیقت این است که شرکت‌های خصوصی اروپایی به دنبال تأمین منافع اقتصادی شرکت خود چه در ایران و چه در آمریکا هستند.

این عضو اتاق بازرگانی تأکید کرد: بنابراین چنانچه حمایت اتحادیه اروپا از برجام، قابلیت پوشش ریسک جرمه‌های احتمالی آمریکا و از دست دادن بازار بزرگ این کشور را نداشته باشد؛ در نهایت کشور با پدیده خروج سرمایه مواجه خواهد شد و بیشترین تهدید متوجه بخش افزایش ظرفیت تولید کارخانه‌ها، شرکت‌های تازه تأسیس و پروژه‌های جدید می‌شود.

مدیرعامل گل گهر:

با تولید بیشتر به چشم انداز ترسیم شده می رسیم

برخلاف برخی معتقدیم افزایش تولید معجزه می کند

شهیدزاده رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی، پورا براهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی و جمعی از مسوولان اقتصادی کشور از منطقه معدنی - صنعتی گل گهر بازدید کردند.

بازدیدکنندگان ابتدا از برخی پروژه‌ها و طرح‌های شرکت گل گهر از جمله پروژه فاضلاب شهری، بیمارستان فوق تخصصی، نیروگاه سیکل ترکیبی، شرکت توسعه آهن و فولاد، خط تولید کنسانتره سنگ آهن و معدن شماره یک گل گهر بازدید و سپس در جلسه‌ای به میزبانی مدیرعامل و معاونان این شرکت حضور پیدا کردند.

مهندس تقی زاده مدیرعامل گل گهر از حضور مسوولان در این مجموعه تشکر کرد و سپس گزارشی از آخرین وضعیت شرکت گل گهر و اقدامات انجام شده در این مجموعه ارائه داد.

مدیرعامل گل گهر با بیان اینکه تولید در این منطقه طی چند سال اخیر افزایش چشمگیری داشته است، گفت: با توجه به تدابیری که اندیشیده شده تمام تلاشمان را خواهیم کرد تا سال آینده با تولید بیشتر به چشم اندازی که ترسیم کرده‌ایم، برسیم؛ چراکه برخلاف نظر برخی معتقدیم افزایش تولید معجزه می‌کند و این معجزه جز با همدلی مثال زدنی در بین همکاران اتفاق نیفتاده است.

مهندس تقی زاده از راه‌اندازی جشنواره نظام پیشنهادات در گل گهر سخن گفت و افزود: دو سال است جشنواره نظام پیشنهادات در گل گهر راه‌اندازی شده و تمام قسمت‌های شرکت پیشنهادات خود را به این جشنواره ارائه می‌دهند که دستاوردهای بسیار خوبی هم داشته است.

وی از افتتاح و بهره‌برداری طرح‌های در دست اقدام گل گهر طی ماه‌های آینده خبر داد و با بیان اینکه گل گهر در حوزه انجام مسوولیت‌های اجتماعی نیز تاکنون موفق عمل کرده است، گفت: بر اساس فرمایشات مقام معظم رهبری سعی کرده‌ایم اقتصاد مقاومتی را به صورت ویژه در دستور کار قرار دهیم. اقتصاد مقاومتی یعنی تولید و نگاه به صادرات و تامین منابع و خودباوری که بتوانیم اشتغال بیشتری ایجاد کنیم و در این راه همه تلاش خود را برای ایجاد اشتغال بیشتر جوانان منطقه به کار گرفته‌ایم.

گل گهر به برندی در آسیا تبدیل می‌شود

پورا براهیمی رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس نیز

خوبی مشخص شد چیزی از استانداردهای روز دنیا کم نداریم و با تمام توان در مجلس از این مجموعه در حال توسعه دفاع می‌کنیم و اجازه ذره‌ای توقف در انجام کارها را نمی‌دهیم.

می‌توانیم برای سایر بخش‌ها الگو باشیم

شهیدزاده رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی نیز در این بازدید با بیان اینکه یکی از بهترین روزهای عمر کاری ام همین دو روزی بود که در گل گهر و پروژه انتقال آب حضور داشتم گفت: آنچه که در این دو روز دیدم، تلاش جدی برای اقتدار کشور و اثرات مدیریتی خوب و با هدف در گل گهر بود که می‌تواند یک الگو برای سایر بخش‌های کشور باشد. رئیس هیات عامل صندوق توسعه ملی افزود: پروژه انتقال آب در مرحله خوبی قرار دارد و کارهای سخت، خیلی سریع در حال انجام است که جای تشکر دارد و باید به این نوع مدیریت تبریک گفت.

شهیدزاده با بیان اینکه گزارش مهندس تقی زاده نشان‌دهنده یک مدیریت پر قدرت و با دانش و علاقه مند به منافع ملی است، گفت: یکدلی بین مدیران، کارکنان و کارگران در گل گهر به خوبی ملموس است.

وی همچنین از کمک‌های صندوق توسعه ملی به پروژه‌های منطقه گل گهر خبر داد و گفت: برای توسعه منطقه کمک می‌کنیم تا پروژه‌ها تکمیل شود و محصولات گل گهر تبدیل به یک برند شوند.

در این جلسه با اشاره به بازدید از پروژه انتقال آب خلیج فارس به گل گهر گفت: این پروژه باید زودتر از اینها انجام می‌شد، اما بنا به دلایلی به تأخیر افتاد. در نهایت با پیگیری‌های خوب مجموعه مدیریتی گل گهر به مرحله اجرا درآمد که امیدواریم تا یکی دو سال آینده شاهد افتتاح و بهره‌برداری کامل از این پروژه باشیم؛ چراکه آغاز یک تحول در صنعت استان و به ویژه طرح‌های توسعه گل گهر خواهد بود و با سرعتی که در گل گهر وجود دارد همه پروژه‌ها قابل عملیاتی شدن است.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس افزود: روزهای ابتدایی که مهندس تقی زاده کار خود را در گل گهر شروع کرد، قیمت سنگ آهن کمترین عدد بود و در اولین جلساتی که با هم داشتیم؛ نگرانی جدی مهندس تقی زاده در پرداخت مطالبات پیمانکاران بود که در نهایت ریسک بزرگی انجام داد که خیلی از مدیران صنعتی در استان کرمان حاضر به انجام آن نشدند و هزینه‌های سنگینی دادند که هنوز گریبانگیر آنهاست، اما به خوبی توانست از آن مراحل عبور کند که زحماتش جای تشکر دارد.

پورا براهیمی با بیان اینکه فعالیت‌های گل گهر تنها محدود به سیرجان نیست، گفت: جنس گل گهر کم کم در منطقه شهرت پیدا می‌کند و در مرحله بعد نام و برند گل گهر در آسیا مطرح می‌شود. در بازدیدی که امروز از قسمت‌های مختلف گل گهر داشتیم، به

مدیرعامل شرکت تامین و توسعه زیرساخت‌های شرق ایران تاکید کرد:

سرمایه گذاری ۶ هزار میلیارد ریالی در حوزه زیرساخت‌های صنایع معدنی سنگان

مهندس محمد علیزاده مدیرعامل شرکت تامین و توسعه زیرساخت‌های شرق ایران در خصوص عملکرد شرکت، میزان سرمایه گذاری‌های صورت گرفته، راهکارهای مقابله با تحریم‌ها و طرح‌های در حال راه اندازی گفت‌وگویی انجام داده‌ایم که حاصل آن در ادامه می‌آید:

معصومه صالحی

هدف از تاسیس این شرکت تامین زیرساخت‌های مورد نیاز معادن و صنایع معدنی شرق ایران است. این شرکت سرمایه گذاری که طبق اساسنامه فقط در حوزه تامین زیرساخت‌های صنایع معدنی سنگان فعالیت می‌کند؛ طرح‌ها و پروژه‌هایی را برای سال جاری در دستور کار خود دارد. به همین بهانه با

شرکت "تامین و توسعه زیرساخت‌های شرق ایران" ۱۶ آبان ماه ۹۴ با سهامداری شرکت‌های فولاد مبارکه اصفهان، صنعتی و معدنی اپال پارسین سنگان، گسترش صنایع معدنی کاوه پارس، صنعتی و معدنی توسعه ملی، فولاد خراسان و سازمان ایمیدرو تشکیل شد که

زیرساخت‌های شرق ایران" در سال ۹۴ با سهامداری شرکت‌های فولاد مبارکه اصفهان، صنعتی و معدنی اپال پارسین سنگان، گسترش صنایع معدنی کاوه پارس، صنعتی و معدنی توسعه ملی، فولاد خراسان و سازمان ایمیدرو با هدف تامین زیرساخت‌های مورد نیاز معادن و صنایع معدنی شرق ایران تاسیس شد.

در حال حاضر عمده فعالیت‌های شرکت زیرساخت شامل پروژه‌های تامین آب، برق، گاز، طرح توسعه ریلی صنایع معدنی سنگان، احداث فرودگاه، شهرک مسکونی، طرح جامع زیست محیطی و مدیریت آب و باطله و طرح احداث کانال هدایت آب‌های سطحی منطقه است.

❖ **لطفاً کمی در خصوص پروژه‌های فوق توضیح بفرمایید.**

یکی از مهمترین و ضروری‌ترین نیازهای صنایع معدنی سنگان در زمینه زیرساخت؛ تامین آب است. بر اساس آخرین بررسی‌های صورت گرفته میزان آب مورد نیاز برای استفاده در صنایع سالیانه حدود ۱۸ میلیون

❖ **لطفاً در ابتدا در مورد عملکرد شرکت از ابتدای تاسیس تاکنون توضیح بفرمایید.**

با توجه به منویات مقام معظم رهبری در خصوص جلوگیری از خام فروشی مواد معدنی؛ سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران با همکاری شرکت‌های بزرگ صنعتی و معدنی ایران به استناد مصوبه هیات دولت به شماره ۴۸۱۳۰ مورخ ۹۱/۰۵/۱۴ به ایجاد کارخانه‌های فرآوری سنگ آهن در منطقه سنگان خواب که به حق با توجه به اشتغالزایی و ایجاد امنیت پایدار در منطقه به عنوان "عسلویه معدنی شرق کشور" نامگذاری شده است؛ اقدام کرد.

در حال حاضر آخرین وضعیت پیشرفت فیزیکی واحدهای موصوف به شرح جدول ذیل است:

در همین راستا راه اندازی واحدهای تولیدی این طرح ملی نیازمند تامین زیرساخت‌هایی است که به همین منظور شرکت "تامین و توسعه

نام شرکت	فولاد مبارکه اصفهان	اپال پارسین سنگان	صنعتی و معدنی توسعه ملی	فولاد شرق کاوه	فولاد خراسان
واحد صنعتی					
واحد گندله	در حال بهره برداری	در حال بهره برداری	۸۶,۳۳ درصد	۹ درصد	----
واحد کنسائتره	۶۷ درصد	۷ درصد	در حال بهره برداری	۴۸,۵۳ درصد	۲۳/۰۱ درصد

عدم تخصیص آب از دشت زوزن به میزانی که توجیه اقتصادی برای

انتقال وجود داشته
باشد (حداقل ۹ میلیون
متر مکعب)، افزایش
غیرمنطقی و بی رویه
قیمت چاه‌های کشاورزی
منطقه، عدم صدور
مجوزهای لازم و عدم
همکاری ارگان‌های ذیربط
در خصوص انتقال پساب
و قیمت بالای اعلامی
برای خرید پساب توسط
صنایع سنگان از جمله
مشکلات پیش رو در
زمینه تامین آب این
منطقه است

خط انتقال ۴۰۰ کیلو ولت دو مداره صنایع معدنی سنگان

پروژه خط انتقال ۴۰۰ کیلوولت دو مداره سنگان از محل پست خواف تا پست اختصاصی صنایع معدنی سنگان به طول حدود ۱۴ کیلومتر توسط شرکت مهندسی انتقال نیرو و مخابرات شرق (مهام شرق) خرداد ماه سال ۹۵ آغاز شد و در حال حاضر نصب ۴۲ دکل پروژه و سیم کشی صورت پذیرفته و پروژه دارای پیشرفت ۱۰۰ درصدی است.

احداث پست ۴۰۰/۳۳ کیلووات GIS صنایع سنگان و توسعه پست خواف

پروژه احداث پست اختصاصی صنایع معدنی سنگان و توسعه پست خواف توسط شرکت مهندس فرانپرو و خرداد ماه سال ۹۵ آغاز شد. با توجه به تامین تجهیزات پست GIS از شرکت ABB سوئیس پست در حال احداث از جدیدترین و پیشرفته‌ترین تجهیزات موجود بهره برده و جزء معدود پست‌های موجود در کشور است که دارای این تکنولوژی پیشرفته می‌باشد. در حال حاضر تمامی تجهیزات خریداری شده به محل پروژه حمل شده و عملیات احداث ساختمان پست GIS سنگان به اتمام رسیده است. همچنین با حضور نماینده شرکت سازنده تجهیزات عملیات نصب تجهیزات پست GIS در حال انجام است و پیش بینی می‌شود تا شش ماه آینده پروژه به اتمام برسد. این پروژه هم در حال حاضر دارای پیشرفت ۹۳ درصد است.

خرید ترانسفورماتورهای مورد نیاز پست

در راستای رویکرد تعیین شده توسط مقام معظم رهبری در خصوص نامگذاری سال‌های گذشته به نام اقتصاد مقاومتی و تاکید ایشان بر تامین تجهیزات از سازندگان داخلی و نیز با عنایت به خودکفایی کشور در زمینه تامین ترانس، خرید ترانسفورماتور از سازندگان داخلی مدنظر قرار گرفت و قرارداد تامین ترانسفورماتورهای مورد نیاز پست خواف و سنگان با شرکت ایران ترانسفو تیر ماه ۹۵ منعقد شد. در حال حاضر ترانس‌ها به محل مورد نظر حمل و نصب شده و پروژه دارای پیشرفت ۱۰۰ درصدی است.

در همین خصوص مهمترین دغدغه و مشکل حال حاضر در زمینه تامین برق صنایع سنگان تامین منابع مالی برای پروژه‌هاست که باید توسط سهامداران شرکت پرداخت شود.

در ارتباط با تامین گاز مورد نیاز صنایع معدنی سنگان چه پروژه‌هایی را در دستور کار دارید؟

پروژه تامین گاز صنایع معدنی سنگان از طریق احداث خط انتقال گاز ۱۶ اینچ با انشعاب از خط ۳۰ اینچ جنوب خراسان به طول ۹۱ کیلومتر از محل ایستگاه شهرستان رشتخوار تا محل صنایع معدنی سنگان بهمن ماه ۹۴ توسط شرکت جهاد نصر کرمان آغاز شد. پروژه شامل احداث ۷۸ کیلومتر خط انتقال، ۱۳ کیلومتر خط تغذیه، احداث ایستگاه تقلیل فشار گاز ۱۰۰،۰۰۰ متر مکعبی CGS و ایستگاه لانچر - رسیور سنگان و نیز توسعه ایستگاه لانچر رشتخوار است. تامین ورق مورد نیاز برای تولید لوله‌های ۱۶ اینچ پروژه از محل شرکت فولاد مبارکه اصفهان به طور کامل انجام شده و میزان ۸۲۰۰۰ متر

متر مکعب است.

در همین خصوص برنامه ریزی فعلی برای تامین آب صنایع معدنی سنگان در ۳ بازه زمانی در حال پیگیری است:

۱- بازه زمانی کوتاه مدت: در این بازه راه حل‌های فوری برای تامین سریع آب صنایع معدنی سنگان مورد توجه است. از راه‌های دسترسی به آب در کوتاه مدت می‌توان به انتقال آب از سد سده خواف، ایجاد بانک آب در منطقه و نیز جمع آوری آب‌های سطحی منطقه اشاره کرد. در حال حاضر تخصیص یک میلیون متر مکعب آب از سد سده و دریافت مجوز عدم کسر ۲۵ درصد آبدهی چاه‌ها در زمان تبدیل از کشاورزی به صنعتی اخذ شده است. در این خصوص فراخوان عمومی برای ارزیابی کیفی پیمانکاران واجد شرایط صورت پذیرفته و اسناد مناقصه در مراحل پایانی تهیه است.

۲- بازه زمانی میان مدت: در این بازه زمانی راه حل‌هایی مورد نظر قرار دارد که از پایداری

بیشتری برخوردار بوده؛ اما دسترسی به آنها مدت زمان بیشتری نیاز دارد. از راه‌های دسترسی به آب در میان مدت می‌توان به انتقال آب از دشت زوزن، ایجاد بانک آب در منطقه و انجام مطالعات انتقال پساب شهرهای اطراف منطقه اشاره کرد که در حال حاضر تخصیص میزان ۳ میلیون متر مکعب آب از دشت زوزن اخذ شده است. در این خصوص اسناد مناقصه انتقال آب از دشت زوزن و احداث آب شیرین کن به اتمام رسیده و در حال بررسی توسط مدیریت طرح‌های زیرساختی سنگان است.

۳- بازه زمانی بلندمدت: از راه‌های دسترسی به آب در بلندمدت می‌توان به انتقال آب از دریای عمان به شرق کشور اشاره کرد. در این زمینه نیز شرکت پروژه انتقال آب از دریای عمان تشکیل شده که جای خالی شرکت زیرساخت به عنوان تامین کننده زیرساخت‌های صنایع ملی سنگان خواف در بین سهامداران شرکت موصوف مشهود است.

مهمترین مشکلات موجود در زمینه تامین آب این منطقه چیست؟

عدم تخصیص آب از دشت زوزن به میزانی که توجیه اقتصادی برای انتقال وجود داشته باشد (حداقل ۹ میلیون متر مکعب)، افزایش غیرمنطقی و بی رویه قیمت چاه‌های کشاورزی منطقه، عدم صدور مجوزهای لازم و عدم همکاری ارگان‌های ذیربط در خصوص انتقال پساب و قیمت بالای اعلامی برای خرید پساب توسط صنایع سنگان از جمله مشکلات پیش رو در زمینه تامین آب این منطقه است.

لطفاً در خصوص پروژه‌های تامین برق صنایع معدنی سنگان هم توضیح بفرمایید.

یکی از نیازهای زیرساختی صنایع معدنی سنگان؛ تامین برق مورد نیاز صنایع معدنی به میزان ۲۳۵ مگاوات است که در سه حوزه در دست اقدام است:

- ۱- خط انتقال ۴۰۰ کیلوولت دو مداره صنایع معدنی سنگان
- ۲- احداث پست ۴۰۰/۳۳ کیلووات GIS صنایع معدنی سنگان و توسعه پست خواف
- ۳- خرید ترانسفورماتورهای مورد نیاز پست

لوله تولید شده توسط شرکت لوله سازی اهواز به محل کارگاه حمل شده است.

فاز اول پروژه شامل احداث خط انتقال و تغذیه به طول ۳۲ کیلومتر از محل صنایع معدنی سنگان تا ایستگاه لاج و احداث ایستگاه تقلیل فشار (CGS) برای تامین موقت گاز صنایع مهر ماه ۹۶ به اتمام رسید و عملیات هات تپ در ایستگاه لاج در همان زمان با موفقیت صورت پذیرفت و واحد گندله شرکت فولاد مبارکه اصفهان و شرکت صنعتی و معدنی اپال پارسیان سنگان در حال حاضر از مصرف کنندگان گاز موقت تامین شده هستند.

فاز دوم پروژه شامل توسعه ایستگاه رشتخوار و احداث خط تغذیه و انتقال به طول ۵۹ کیلومتر در دست اقدام بوده و دارای پیشرفت ۸۰ درصدی است. پیشرفت کلی پروژه در حال حاضر حدود ۸۸٫۳ درصد است که پیش بینی می شود تا دو ماه آینده پروژه تکمیل و برای بهره برداری دائم آماده شود.

هزینه های مربوط به پروژه خط انتقال گاز ۱۶ اینچ رشتخوار - سنگان مطابق صورتجلسه هیات مدیره شرکت ملی گاز ایران در مورخ ۹۵/۰۶/۳۱ به میزان ۱۰۰ درصد هزینه ها با گاز بهای مصرفی سرمایه گذاران صنایع معدنی سنگان تهاتر خواهد شد.

♦ لطفا در خصوص پروژه های احداث فرودگاه در این منطقه هم توضیح بفرمایید.

با توجه به نیاز صنایع معدنی سنگان به استفاده از نیروهای متخصص غیر بومی و فاصله زیاد صنایع معدنی تا نزدیک ترین فرودگاه موجود (شهید هاشمی نژاد مشهد)، بحث احداث فرودگاه در دستور کار این شرکت قرار گرفت و طرح اولیه جانمایی محل احداث فرودگاه توسط مشاور تخصصی تهیه شده و شرح خدمات مطالعات امکان سنجی، توجیه فنی - اقتصادی با در نظر گرفتن آثار زیست محیطی و لحاظ مقررات و مباحث پدافند غیرعامل برای تایید نهایی به سازمان هواپیمایی کشوری ارسال شده است. در این زمینه پیگیری ها توسط مشاور تخصصی پروژه ادامه دارد.

♦ شرکت تامین و توسعه زیرساخت های شرق در ارتباط با مسائل زیست محیطی و مدیریت آب چه اقداماتی انجام داده است؟

با توجه به اهمیت تهیه طرح جامع زیست محیطی و مدیریت آب و باطله صنایع معدنی سنگان؛ شرح خدمات طرح تهیه شد و شرکت های واجد شرایط شرکت در مناقصه محدود تعیین و به مناقصه دعوت شدند. در این خصوص گشایش پاکات مناقصه انجام شده و با توجه به قیمت های تراز شده برنده مناقصه مشخص شده که پس از ابلاغ توسط این شرکت مطالعات در این خصوص آغاز خواهد شد.

♦ در ارتباط با توسعه ریلی صنایع معدنی سنگان چه برنامه هایی در دستور کار دارید؟

با توجه به ظرفیت ۲۲٫۵ میلیون تن خروج فرآورده های معدنی از منطقه سنگان در افق طرح و کمبود زیرساخت های ریلی در مسیر مقاصد بارهای خروجی (۸ میلیون تن) در حال حاضر مطالعات لازم برای دو خطه کردن حداقل ۶۸۰ کیلومتر مسیر (سنگان - خواف - تربت حیدریه - جندق) در دست اقدام است که مراحل ذیل در این خصوص صورت پذیرفته است:

- ۱- انتخاب مشاور مطالعات فاز یک (شرکت مترا)
- ۲- ارائه گزارش مطالعات فاز یک
- ۳- تصویب گزینه برتر برای اتصال شرکت های بالادست جاده رجکو

به شبکه ریلی با پیش بینی یک ایستگاه مشترک و یک ایستگاه رابط ۴- ابلاغ قرارداد مطالعات فاز دو به مشاور مترا

۵- شروع عملیات نقشه برداری

۶- تهیه نقشه های اولیه ایستگاه برای اخذ مجوزهای لازم از راه آهن جمهوری اسلامی ایران

۷- تهیه نقشه های فاز یک معماری ایستگاه ها

۸- تهیه نقشه های فاز یک تاسیسات مکانیکی و الکتریکی ایستگاه ها علاوه بر موارد فوق الذکر هم اکنون در حال تهیه طرح انتقال حداقل ۱۰ میلیون تن محصولات گندله و کنسانتره با شرکت راه آهن جمهوری اسلامی از خط موجود هستیم تا مشکلی برای انتقال محصول سرمایه گذاران تا زمان احداث خط دوم ایجاد نشود.

در اینجا لازم است به این نکته اشاره کنم که به استناد بند ۱۱ صورتجلسه مورخ ۹۴/۰۸/۰۷ در استاندارد خراسان رضوی و با عنایت به شروع به کار واحدهای صنایع معدنی سنگان و ضرورت احداث شهرک مسکونی - خدماتی برای اسکان کارکنان واحدها، جلسهای مورخ ۹۷/۰۴/۰۵ در دفتر ریاست سازمان ملی زمین و مسکن با حضور مدیرعامل این سازمان و معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و ریاست هیات عامل سازمان ایمیدرو برگزار شده و تفاهنامه ای فی مابین ارگان های ذیربط منعقد شد.

در همین راستا شرکت تامین و توسعه زیرساخت های شرق ایران به عنوان نماینده سازمان ایمیدرو برای انعقاد قرارداد حق واگذاری و بهره برداری از زمین ۵۰ هکتاری برای احداث شهرک مسکونی معرفی شده و پیگیری برای انعقاد قرارداد مذکور ادامه دارد.

♦ لطفا در ارتباط با پروژه هدایت آب های سطحی صنایع معدنی سنگان هم توضیح بفرمایید؟

در خصوص پروژه هدایت آب های سطحی پس از برگزاری جلسات و تصمیم گیری مربوط به انجام تغییرات در مسیر؛ مسیر موقت اتصال به کانال دانیلی انجام پذیرفته است و در حال حاضر مشکلی سایت سرمایه گذاران طرح های صنایع معدنی سنگان را تهدید نمی کند.

همچنین در خصوص طرح نهایی پروژه هدایت آب های سطحی نیز بازدید از محل پروژه توسط نماینده شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی صورت پذیرفته و گزارش مربوطه تهیه شده و پیگیری برای تایید طرح نهایی در دست اقدام است.

♦ در سال ۹۷ چه طرح هایی راه اندازی شده یا خواهد شد؟

با توجه به برنامه ریزی های صورت گرفته پروژه تامین گاز شامل احداث خط انتقال گاز ۱۶ اینچ رشتخوار - سنگان به طول حدود ۹۰ کیلومتر و پروژه تامین برق شامل پروژه های احداث خط انتقال ۴۰۰ کیلوولت دو مداره صنایع معدنی سنگان، احداث پست اختصاصی ۴۰۰/۳۳ کیلوولت GIS سنگان و توسعه پست خواف و تامین ترانسفورماتورهای مورد نیاز پست تا پایان سال ۹۷ به اتمام خواهد رسید.

♦ سرمایه گذاری صورت گرفته در این منطقه تاکنون چه میزان بوده است؟

حجم سرمایه گذاری صورت گرفته در حوزه زیرساخت در سنگان تاکنون حدود ۶۰۰۰ میلیارد ریال برآورد می شود.

♦ شرکت توسعه زیرساخت های شرق کشور برای عبور از تحریم ها چه راهکارهایی را اتخاذ کرده است؟

این شرکت راه های مقابله با تحریم های ظالمانه را در دستور کار خود قرار داده؛ با این حال هم اکنون تمام توجه خود را به داخل کشور معطوف کرده است.

آثار استیضاح وزیر صمت و تحریم ها بر نمایشگاه ماینکس ۲۰۱۸

افتتاح هفتمین نمایشگاه ماینکس در غیاب مقامات ارشد

الانیا، میدکو، ذوب آهن و ... و همچنین شرکت هایی که ماشین آلات معدنی سنگین تولید می کردند و سال های قبل در محوطه باز نمایشگاه حضوری فعال داشتند، امسال از غایبان بزرگ ماینکس ۲۰۱۸ بودند. این در حالی است که سال گذشته شاهد حضور پر رنگ شرکت های خارجی در این نمایشگاه بودیم. سال گذشته ۵۵ شرکت خارجی در نمایشگاه ماینکس حضور داشتند که امسال به ۲۰ شرکت کاهش یافت.

هفتمین کنفرانس بین المللی مهندسی مواد و متالورژی (iMat)

نمایشگاه ماینکس ۲۰۱۸ با شعار "سربلندی ایران را از اعماق زمین می سازیم" هفدهم مهر ماه ۹۷ افتتاح شد. همزمان با این نمایشگاه هفتمین کنفرانس بین المللی مهندسی مواد و متالورژی (iMat) نیز در مصلی امام خمینی (ره) برگزار شد. این کنفرانس با حمایت انجمن مهندسی مواد و متالورژی ایران، انجمن ملی ریخته گری ایران، ایمیدرو و با مشارکت دانشگاه ها با هدف ارائه آخرین دستاوردها و انتقال تجربیات، دانش و تکنولوژی های روز دنیا برگزار شد. کنفرانس بین المللی iMat ۲۰۱۸ یکی از مهمترین اجتماعات متخصصان متالورژی برای ارائه دستاوردهای علمی، تکنولوژی های نوین و محصولات جدید بین المللی در منطقه خاورمیانه است. بر اساس این گزارش در هفتمین نمایشگاه معدن و صنایع معدنی بیش از ۲۰۰ شرکت و بنگاه اقتصادی داخلی و ۲۰ شرکت خارجی از کشورهای آفریقای جنوبی، چین، روسیه، آلمان، ترکیه، دانمارک، جمهوری چک و ... جدیدترین تولیدات و تجهیزات خدمات خود را در بخش معدن و صنایع معدنی به نمایش گذاشتند.

این همایش و نمایشگاه در سه بخش اصلی اکتشاف، استخراج و فرآوری برگزار شد و همزمان با آن همایش مهندسی مواد نیز با ارائه بیش از ۷۰۰ مقاله با حضور استادان دانشگاه و محققان و صاحبان صنایع برگزار شد.

هدف از برگزاری نمایشگاه امسال "مبارزه با تحریم و حمایت از تولید داخل" اعلام شده است. ضمن آنکه در حاشیه این نمایشگاه تعدادی کارگاه علمی و تخصصی و آموزشی در حوزه های اکتشاف، استخراج و فناوری های نوین با مشارکت دانشگاه ها و سازمان های مرتبط با معدن برگزار شد.

ارائه دستاوردهای تولیدکنندگان و معرفی فرصت های سرمایه گذاری، یافتن بازارهای جدید برای توسعه صادرات و رونق تولید ملی از اهداف این رویداد است.

در حالی که مهندس اسماعیلی رئیس سازمان نظام مهندسی معدن ایران در مراسم افتتاحیه هفتمین

همایش و نمایشگاه سالانه فرصت های سرمایه گذاری در معدن و صنایع معدنی (ماینکس ۲۰۱۸) تاکید کرد که "تحریم ها اثر کمی بر بخش معدن داشته است" اما با نگاهی به چگونگی برگزاری نمایشگاه امسال در مقایسه با سال گذشته و مراسم افتتاح که بسیار بی برنامه و بدون حضور مقامات ذیربط افتتاح شد؛ می توان نتیجه گرفت که تحریم ها و از آن مهم تر بحث استیضاح وزیر صنعت، معدن و تجارت سایه سنگینی بر چگونگی مراسم افتتاحیه و برگزاری چنین رویدادی داشته است.

به گزارش خبرنگار ما؛ هفتمین همایش و نمایشگاه بین المللی فرصت های سرمایه گذاری در معدن و صنایع معدنی در حالی آغاز به کار کرد که دکتر شریعتمداری وزیر صنعت، معدن و تجارت به دلیل بحث استیضاح در این مراسم حضور نداشت و به تبع آن هیچ کدام از معاونت های وی نیز در این مراسم حضور نداشتند. دکتر کرباسیان رئیس هیات عامل ایمیدرو نیز به مناسبت مراسم تودیع و معارفه مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه به اصفهان رفته بود.

از سوی دیگر نمایندگان کمیسیون صنایع و معادن مجلس نیز به دلیل جلسه غیر علنی و دعوت از وزرای صنعت و کشاورزی به منظور بررسی وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم نتوانستند در این مراسم حضور داشته باشند. در واقع می توان گفت نمایشگاه امسال را چند تن از پیشکسوتان بخش معدن، مهندس اسماعیلی رئیس سازمان مهندسی معدن ایران و دکتر نیلی احمدآبادی رئیس دانشگاه تهران افتتاح کردند.

ششمین همایش فرصت های سرمایه گذاری در معدن و صنایع معدنی ایران که سال گذشته برگزار شد، با حضور رئیس سازمان نظام مهندسی معدن ایران، رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران، معاون آموزش، پژوهش و فناوری وزارت صنعت، معدن و تجارت، معاون امور اکتشاف معدنی وزارت صمت، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان تهران و همچنین سفرایی از کشورهای مختلف کار خود را آغاز کرد.

بحث مهم دیگری که بر نمایشگاه ماینکس امسال تاثیر بسیاری بر جای گذاشت؛ بحث تحریم هاست که منجر به عدم حضور بسیاری از شرکت های داخلی و خارجی در این نمایشگاه شد. به گونه ای که بسیاری از شرکت ها و سازمان های داخلی همچون خاتم

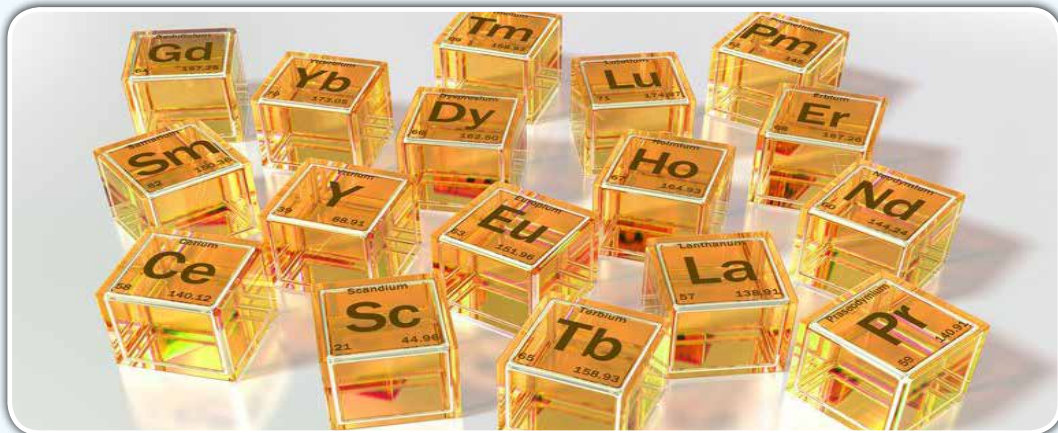
ماینکس ۲۰۱۸ در یک نگاه

کاربرد عناصر نادر خاکی

□ قسمت دوم

دکتر مریم کارگرافی

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد واحد تهران شمال

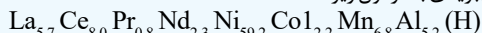
را به وجود آورده و فناوری های جدید با کاربردهای ویژه منجر به ایجاد عرضه و تقاضا در جامعه شده است. در شماره گذشته بخش اول این مقاله از نظر تان گذشت. در این شماره قسمت دوم "کاربرد عناصر نادر خاکی" را با هم می خوانیم:

مقدمه: طی چند دهه اخیر تحقیقات فراوانی در مورد کارایی عناصر نادر خاکی در صنایع مختلف با کاربردهای ویژه توسعه و رشد فراوانی همراه بوده است؛ به طوری که حضور REE ها در هر صنعت خواص فوق العاده ای

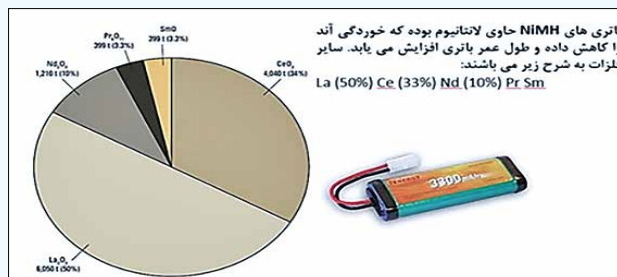
کاربرد در پیل ها و باتری های با شارژ مجدد

باتری های شارژ پذیر یا NiMH دارای لاتانتیم، سرب، نئودایمیم و پروسودایمیم همراه با نیکل، کبالت، منگنز و یا آلومینیوم هستند. از این باتری ها بیشتر در اتومبیل های هیبریدی تجهیزات الکترونیکی و ابزارهای قدرتی استفاده می شود.

بیشترین نوع باتری های قابل شارژ متداول دارای کادمیوم یا سرب هستند. باتری های قابل شارژ حاوی عناصر نادر خاکی در موتور خودروهای هیبریدی به کار می روند. برای مثال آلیاژ هیدرید فلزی حاوی لاتانتیم - سرب - پروسودایمیم - نئودایمیم - نیکل - کبالت - منگنز و آلومینیوم در خودرو تویوتا پریوس به کار رفته است. ترکیب کامپوزیت باتری هیبریدی به فرمول زیر است:

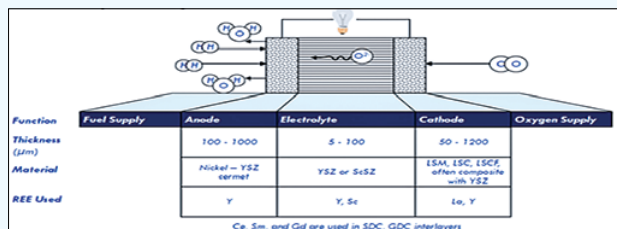

شکل (۹-۲) نمونه باتری قابل شارژ Ni-REE را نشان می دهد.

شکل (۷-۲): سهم عناصر نادر خاکی مختلف در بخش باتری

در باتری های جدید امروزی طراحی بر اساس حداقل آلاینده گی و بیشترین کارایی تامین انرژی همراه با افزایش عمر است. باتری های جدید دارای اکسید لاتانتیم، اکسید سرب، اکسید نئودایمیم، اکسید پروسودایمیم و اکسید ساماریوم به ترتیب در صد می باشند. شکل (۸-۲) مدلی از پیل های سوختی در سری SOFC شامل عناصر نادر خاکی اسکاندیم، ایتیریم و لاتانتیم است که طی سال های اخیر به کرات مطرح و توسعه یافته اند. جنس این پیل ها از سرامیک -فلز یا سرامت های پایه نیکل ایتیریم است. از عنصر اسکاندیم در محلول الکترولیت استفاده شده و کاند ترکیبی از ایتیریم و لاتانتیم است که گاهی این کامپوزیت به صورت بین لایه ای با جایگزینی سرب، ساماریوم و گادولینیوم قابل تغییر می باشد.

شکل (۸-۲): کاربرد عناصر نادر خاکی (ایتیریم، اسکاندیم و لاتانتیم) در پیل سوختی نوع SOFC

شکل (۹-۲): باتری قابل شارژ Ni-REE اتومبیل تویوتا NHW₂O پریوس برش مقطع طولی باتری های مستطیلی NiMH ردیف شده در یکسری مشخص می کند.

مشابه مغنت های عناصر نادر این الکترودها از فلزات خالص به روش متالوژی پودر ساخته می شوند.

کاربرد در اتوکاتالیست ها

لاتانتیم و سرب در ساخت مبدل های کاتالیزوری در خروجی اگزوز اتومبیل، گاز آلاینده هوای حاصل از سوخت را به مواد غیر سمی تبدیل می کنند. کاتالیزورها با کارایی های روز افزون در صنایع شیمیایی به خصوص که با استفاده از نئودایمیم (Nd) همراه با لاتانتیم (La)، سرب (Ce) و پلاتین (Pt) در فرآیندهای نفت و پتروشیمی، مبدل های کاتالیزوری، افزودنی های سوختی و فیلترهای آلاینده هوا، کاتالیزورهای کراکینگ سوخت مایع در صنایع نفت و پتروشیمی تعدد و گوناگونی بسیاری پیدا کرده اند. اکسید عناصر نادر خاکی در کاتالیست های موجود در مبدل های خودکار دامنه وسیعی از تولیدات را در صنایع آلاینده داشته و در اتومبیل های امروزی به کار رفته اند. اکسیدهای اصلی عناصر نادر موجود به ترتیب شامل اکسید لاتانتیم، اکسید سرب، اکسید نئودایمیم و اکسید پروسودایمیم می شوند و در مجموع مصرف سالانه آنها ۲۷۴۰۰ تن برآورد می شود.

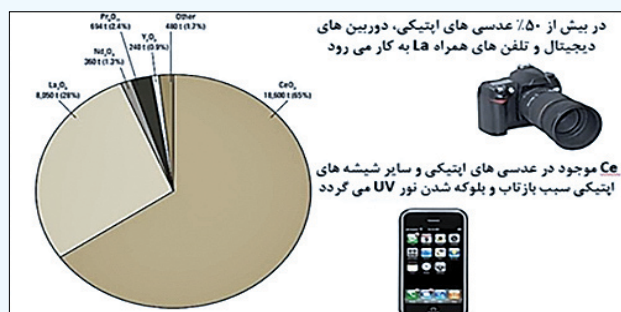
سیریم به کار رفته در ترکیبات شیشه سبب کاهش عبور نور فرابنفش شده و لانتانیم موجود سبب افزایش ضریب شکست در شیشه می شود. از این ویژگی در عدسی دوربین های دقیق جدید به ویژه استفاده شده است، همچنین شیشه های اپتیکی خاص درصد کمی از این دو اکسید را دارند. اکسید سیریم به عنوان ماده موثر سایا در صنعت پولیش رواج گسترده ای یافته است و نظر به نیاز سایش های ظرفیت و شفاف به ویژه در سطح شیشه و شیشه های اپتیکی جایگزین اکسید زیر کونیوم شده است. مکانیسم سایش با اکسید زیر کونیوم به صورت ذره ای و با CeO_2 به صورت صفحات نازک است. این جدایش لایه نازک نوعی بر هم کنش شیمیایی بین سیلیس و اکسید سیریم را در بردارد و به همین دلیل سایاها های اکسید زیر کونیومی برای پولیش های مکانیکی و سایاها های اکسید سیریمی به عنوان سایاها های شیمیایی لقب گرفته اند.

در صنایع سرامیک ترکیبات عناصر نئودایمیم (Nd)، ایتیم (Y) و یورپوم (Eu) همراه با گادولینیوم (Gd)، لوتسیسم (Lu) و دیسپرسیسم (Dy) و ترکیبی از لانتانیم (La) و سیریم (Ce) به صورت پوشش در مخازن، سنسورها، نسوزها و جرقه زن ها و در ترکیبات شیشه سرامیک به ویژه برای کاهش ضریب انبساط حرارتی و افزایش مقاومت فشاری استفاده می شود.

صنایع شیشه و پولیش از جمله صنایعی است که بیشترین کاربرد را از عنصر سیریم به ویژه دارد. در این موضوع عنصر نئودایمیم (Nd) به همراه گادولینیوم (Gd)، اربیم (Er) و هولمیوم (Ho) و عناصر متداول دیگر در این گروه شامل سیریم (Ce)، لانتانیم (La) و پلاتین است که مصرف بالایی در ترکیبات سایا و مواد پولیش دارد. علاوه بر آن در رنگدانه های معدنی، رنگدانه های رنگ زرد و پوشش های خاص لعاب و شیشه؛ شیشه های مقاوم به نور فرابنفش و فیلترهای شیشه ای ضد فرابنفش، شیشه های جاذب پرتوهای زیر قرمز، شیشه های خاص اپتیکی و نوری و تصویربرداری با پرتو ایکس سهم اکسیدهای متداول عناصر نادر را در صنعت شیشه نشان می دهد که به ترتیب افزایش شامل اکسید سیریم، اکسید لانتانیم، اکسید پرسئودایمیم، اکسید نئودایمیم، اکسید ایتیم و غیره می باشند.

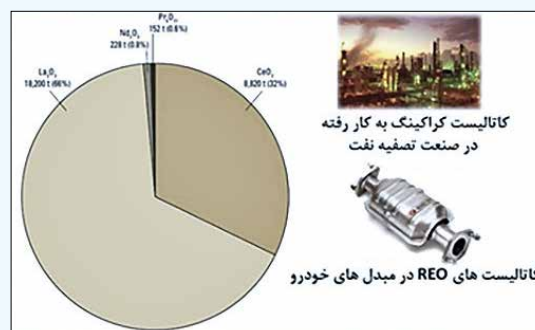

شکل (۲-۱۳): کاربرد اکسید سیریم به عنوان پولیش پیرشرفته شیشه های اپتیکی

شکل (۲-۱۴): سهم عناصر نادر خاکی مختلف در بخش شیشه

اکسید لانتانیم در ۵۰ درصد از صنایع تولید عدسی های اپتیکی شیشه ای و عدسی های شیشه ای ضریب شکست بالا و فشرده به کار می رود. همچنین لنزهای دوربین های دیجیتالی از این عدسی های ویژه است. لنز دوربین تلفن های همراه هوشمند با کارایی بالا نیز از این نوع است. عینک های جوشکاری با فیلترهای تعریف شده برای هر طول موج (بسته به نوع جوشکاری) نیز حاوی پوشش یا محتوای REO هستند. اکسید سیریم به عنوان افزودنی در عدسی های اپتیکی و شیشه های ویژه به عنوان محافظ پرتوهای فرابنفش بوده و عبور این پرتوها را کاهش و مقداری بلوکه و مقداری بازتاب می کند. ادامه دارد ...

شکل (۲-۱۵): سهم عناصر نادر خاکی مختلف در بخش کاتالیست (۲۷۴۰۰ تن مصرف سالانه)

کاتالیست های فرآیند کراکینگ مایع شامل لانتانیم و سیریم هستند که در تصفیه نفت خام به کار می روند. در تبدیلات مولکول های سنگین مانند گازوئیل و روغن جت و دیزل حضور این کاتالیزورها ضروری است. در موتور اتومبیل های هیبریدی و مبدل های کاتالیستی وجود REE ها باعث صرفه جویی در سوخت و افزایش انرژی و حداقل آلاینده ها می شود. تربیم، دیسپرسیسم، پرسئودایمیم و نئودایمیم در مغزه اصلی موتور و سیریم و لانتانیم و نئودایمیم در باتری هیبریدی به کار رفته اند.

شکل (۲-۱۱): برخی کاربردهای عناصر نادر خاکی در حوزه خودرو با تفکیک هر عنصر

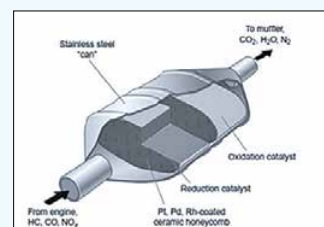
از قدیم نیمی از REE تولید شده به عنوان کاتالیزور در صنعت نفت و صنعت مبدل های اتومبیل استفاده می شده است. REE های مختلف جزء ضروری کاتالیزور شکافنده نفت مایع و کاتالیزور بر گرداننده کنترل آلودگی مبدل های اتومبیل است. اکسیدهای عناصر نادر به خصوص اکسید سیریم (CeO_2) یا سریا نقش مؤثر در کاهش آلودگی گازهای خروجی از اگزوز خودرو دارد.

سریا به همراه پلاتین، پالادیم و رودیم سبب:

الف) اکسید شدن CO(g) و HC(g) به عنوان گاز بی ضرر و بخار آب (H_2O).

ب) احیاء اکسیدهای نیتروژن (ناکس ها) به ازت به عنوان گاز بی ضرر.

نقش فلزات گروه پلاتین به عنوان کاتالیزور در تسریع واکنش های اکسایش و کاهش است. نقش اکسید سیریم فراهم کردن غلظت مناسبی از گاز اکسیژن در مبدل کاتالیستی می باشد.

شکل (۲-۱۲): یک کانور تور کاتالیزوری خودروهای جدید

در شکل (۲-۱۲) نوعی مبدل کاتالیزور خودروهای جدید نشان داده شده است. مبدل کاتالیزوری گازهای مضر NO_x ، C_mH_n ، CO حاصل از سوخته اگزوز اتومبیل را به گازهای بی ضرر (N_2 ، H_2O ، CO_2) در خروجی اگزوز تبدیل می کند. مبدل شامل یک کانال سرامیکی با پوسته فولاد سیاه ضد زنگ است. دیواره های کانال با آلیاژ آلومینا - سریا - زیرکونیا - پلاتین پوشش گرفته است که تحت دمای بالا مقاومت دارد. مبدل های خودرو نوعاً به طول ۳۰ و قطر ۱۰ سانتیمتر هستند. خودروهای مدل جدید مجهز به شش تا دو مبدل هستند.

کاربرد در صنایع شیشه و سرامیک

پودر سایش و پولیش اکسید سیریم از بهترین مواد برای پولیش شناخته شده است که در سایش شیشه، عدسی های اپتیکی، سنگ های قیمتی، تراشه های سیلیکونی، صفحه های نمایش تلویزیون و نمایشگرهای کامپیوتری استفاده می شود.

سپرده سودمند

دریافت کل سود در اولین روز افتتاح حساب
(سرمایه گذاری بلند مدت یکساله)

آینده برای همه

WWW.BA24.IR

بانک آینده
AYANDEH BANK

ایرانول

روغن موتورهای ایرانول با بالاترین سطح کیفی
و پیشرفته ترین فرمولاسیون جهانی

ایرانول کیفیت برتر

www.iranol.ir

واحدفروش (خط ویژه): ۸۸۲۱۲۹۹۹

صنعت فولاد
پیشران اقتصاد غیر نفتی

www.msc.ir